LEMN

— LOCUINȚE-

TURIST

„tip Comănești" —

dimensiuni
4x5 m cu 2 camere
3x4 m și 2x2 m
i un hol deschis 2x2 m.
Construcție din
panouri placate pe
rame cu p.f.l.
melaminat

— DIVERSE TIPURI

DE SCAUNE

CURBATE

— 788/22 (G)
— C 50 — U (Titi)
— S 22
— G—60 — M
— 201/22
— Scaun tip 1. 308/U
— Scaune curbate cu fund de placaj ; cu fund placaj pirogravat ; cu fund de trestie în culoare mahon
Taburete tip 515/18
„ 515/22
ST — 309

— PLĂCI FIBROLEM-

NOASE DURE

— PLACAJ:

uz general
cofrage
special pentru vagoane export în grosime 15 m m și 25 mm. în formate diferite

— CHERESTEA

RĂȘINOASE

COMĂNEȘTI

produce

Elegante, moderne, de bun gust!

Lei 2

● baticuri ● țesături diferite pentru toate categoriile de cumpărători ● ciorapi fire sintetice ● lenjerie din fire sintetice pentru femei ● tricotaje p.n.a. ● tricotaje „melană" ● garnituri de pat

23 AUGUST

LUMEA

CABINETUL DE PARTID BIBLIOTECA SIBIU

Nr. 35 • 21 august 1969 • număr special 40 de pagini

O politică externă consacrată cauzei socialismului și păcii

România în lume

Corespondențe speciale din

August 1944

Ecouri și semnificații internaționale

Moscova, Hanoi, Pekin, Paris, Rio de Janeiro, Bogota, Budapesta, Varșovia, Sofia, Rabat, Roma, Viena, Tokio, Washington

XXV ROMANIA 1969

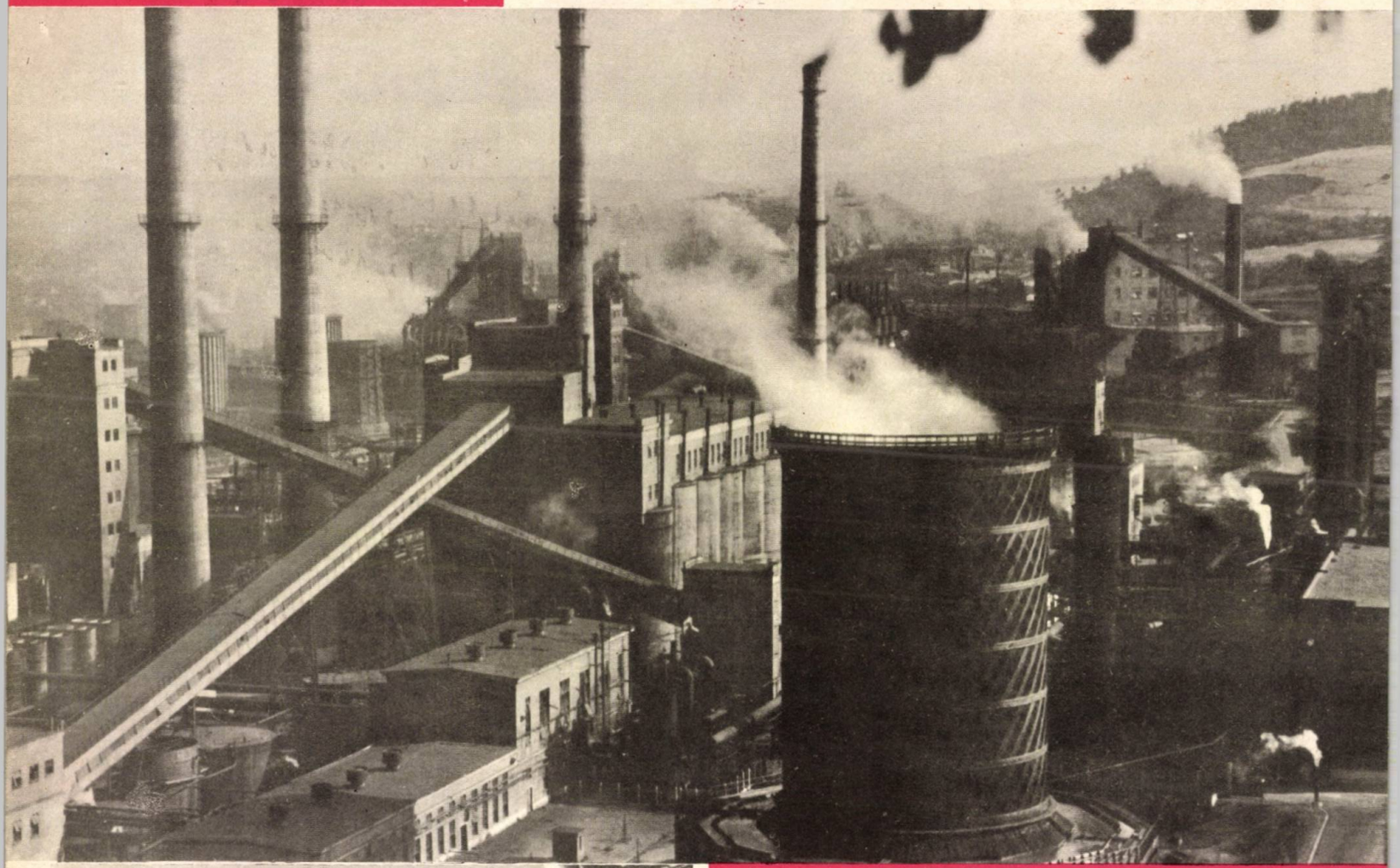

Uzina cocsochimică a
Combinatului siderurgic Hunedoara

Un nou cartier al
Constanței : Tomis-Nord

Fabrica de oxo-alcooli a Combinatului
chimic Rîmnicu Vîlcea

CABINETUL DE PARTID
BIBLIOTECA
SIBIU

LUMEA

Nr. 35 (304) 21 august 1969

sumar

2 23 AUGUST

3 O POLITICĂ EXTERNĂ CONSACRATĂ CAUZEI SOCIALISMULUI ȘI PĂCII ÎN LUME. *Corneliu Mănescu*

ROMÂNIA ÎN LUME

8 MOSCOVA. În spiritul prieteniei și colaborării frățești. *Silviu Podină*
9 HANOI. „Cald salut României și poporului ei". *Andrei Vela*
10 PEKIN. Prețuire și interes pentru realizările românești. *Ion Gălățeanu*
11 PARIS. „Cine se întîlnește mai des se cunoaște mai bine". *Cristian Popișteanu*
12 BUDAPESTA. „România — un vast șantier al creației". *Alexandru Pintea*
13 RIO DE JANEIRO. JOSÉ MAGALHAES PINTO, *ministrul afacerilor externe al Braziliei*: „Relațiile noastre evoluează într-un climat de cordialitate"
14 VARȘOVIA. „Noul este prezent pretutindeni". *Iosif Dumitrașcu*
15 SOFIA. Mărturii ale unei cooperări trainice. *Rodica Dumitrescu*
16 BOGOTA. Dr. ALFONSO LOPEZ MICHELSEN, *ministrul de externe al Columbiei*: „Interes pentru extinderea raporturilor columbiano-române".
17 RABAT. „Nutrim o mare stimă pentru poporul român". *Corneliu Vlad*
18 AMILCAR CABRAL, *secretar general al P.A.I.G.C.*: „Sîntem recunoscători României pentru sprijinul acordat mișcărilor de eliberare națională"
18 VIENA. „România — un partener statornic". *Petre Stăncescu*
19 ROMA. Pornind de la Columnă. *Nicolae Puicea*
20 WASHINGTON. Roade ale mai bunei cunoașteri. *Constantin Alexandroaie*
21 TOKIO. SHOJIRO KAWASHIMA, *vicepreședinte al Partidului liberal-democrat*: „Înaltă apreciere politicii României"

PE URMELE ISTORIEI

22 August 1944. Ecouri și semnificații internaționale. *Conf. univ. dr. Traian Caraciuc*

ARTICOLE, CORESPONDENȚE

26 BELGRAD. Convorbiri româno-iugoslave. *Nicolae Plopeanu*
27 Programe guvernamentale în dezbaterea Senatului american. *Felicia Antip*
29 Vară fierbinte în Irlanda de Nord. *Mihai Matei*

30 August 1944 la Paris. *Convorbire cu colonelul ROL-TANGUY*

POȘTA REDACȚIEI (39—40)

În acest număr:

Editorial: 23 AUGUST

O POLITICĂ EXTERNĂ CONSACRATĂ CAUZEI SOCIALISMULUI ȘI PĂCII ÎN LUME

CORNELIU MĂNESCU
ministrul afacerilor externe

Declarații acordate revistei „Lumea"

MOHAMMAD REZA PAHLAVI ARYAMEHR
șahinșahul Iranului

CEVDET SUNAY
președintele Republicii Turcia

ROMÂNIA VĂZUTĂ DIN 14 CAPITALE

Corespondenții și trimișii noștri speciali ne transmit declarații și convorbiri cu:

NGUYEN DUY TRINH
vicepremier și ministru de externe al R. D. Vietnam

AMILCAR CABRAL
secretar general al Partidului African al Independenței din Guineea-Bissau și Insulele Capului Verde

JOZSEF BONDOR
ministrul construcțiilor și urbanisticii al R. P. Ungare

AHMED SNOUSSI
ministrul informațiilor al Marocuiui

A. P. VINOGRADOV
vicepreședinte al Academiei de Științe a U.R.S.S.

JOSE MAGALHAES PINTO
ministrul de externe al Braziliei

JANUSZ GROSZKOWSKI
președintele Academiei Poloneze de Științe

SHOJIRO KAWASHIMA
vicepreședinte al Partidului liberal-democrat din Japonia

23 AUGUST

Sărbătorim în aceste zile actul memorabil al înfăptuirii victorioase a insurecției armate din august 1944, eveniment de însemnătate crucială pentru destinele țării, strălucită încununare a luptei purtate cu eroism și abnegație, de-a lungul veacurilor, de poporul român împotriva exploatării și asupririi, pentru libertate și independență națională, pentru propășire și progres social. Neșterse și pline pentru totdeauna de puternică strălucire vor rămîne în memoria fiilor acestui pămînt, a întregii noastre națiuni socialiste, meritele istorice ale Partidului Comunist Român care — dovedindu-se a fi la înălțimea răspunderilor sale revoluționare — a unit cu succes în jurul său toate forțele muncitorești și democratice naționale, a organizat și condus insurecția armată de acum 25 de ani, ce a dus la răsturnarea dictaturii fasciste, la alăturarea țării noastre coaliției antihitleriste în lupta pentru eliberarea patriei și zdrobirea Germaniei naziste.

Marea acțiune de la 23 August 1944 s-a înfăptuit cu succes în condițiile internaționale favorabile create, în primul rînd, datorită strălucitelor victorii obținute de Uniunea Sovietică, de popoarele sovietice și armata lor — care au purtat greul războiului și au adus o contribuție hotărîtoare la salvarea omenirii de robia fascistă —, luptei celorlalte forțe ale coaliției antifasciste.

Evenimentele de acum 25 de ani, marcînd începutul revoluției populare în țara noastră, au deschis poporului român calea luminoasă a libertății sociale, a împlinirii celor mai înalte aspirații nutrite, din generație în generație, de masele populare, au constituit punctul de plecare pentru înfăptuirea celor mai profunde transformări din istoria societății românești, pentru renașterea și înflorirea întregii noastre națiuni.

Desigur, un pătrar de veac reprezintă, în sens istoric, o perioadă relativ scurtă — mai puțin de o generație. În viața poporului român, cei 25 de ani parcurși de la mărețul act revoluționar al eliberării patriei de sub jugul fascist au constituit, însă, cu adevărat o nouă istorie. O istorie densă, în care poporul nostru, condus de Partidul Comunist Român, a investit inepuizabile rezerve de energie creatoare, o înaltă conștiință politică, s-a devotat trup și suflet înfăptuirii idealurilor înscrise pe steagul partidului comunist : libertate și independență națională, dreptate și progres social.

Astăzi, la 25 de ani, se poate spune pe drept cuvînt că investițiile au fost recuperate cu prisosință. Luîndu-și destinele în propriile sale mîini, poporul nostru a asigurat victoria deplină și definitivă a socialismului în România, a obținut succese remarcabile în toate domeniile vieții economice, politice și sociale, ridicîndu-și patria pe trepte tot mai înalte de bunăstare materială și spirituală, de dezvoltare intensivă a potențialului economic și științific al țării. Sub conducerea partidului, România a devenit un stat socialist înfloritor, independent și suveran, detașament activ, de nădejde, în marea familie a țărilor socialiste, în uriașul front al forțelor revoluționare și antiimperialiste ale contemporaneității.

Partidul Comunist Român — care s-a afirmat de-a lungul anilor ca singura forță politică în stare să conducă masele largi ale oamenilor muncii pe calea socialismului și comunismului — s-a identificat cu cele mai înaintate, mai profunde și îndrăznețe năzuințe ale poporului nostru. El a conectat activitatea poporului, devotamentul și abnegația sa la marile idealuri ale socialismului, transformînd opțiunea socialistă a României într-un proces ireversibil, într-o înfăptuire plenară, expresie a deplinei sale emancipări sociale și naționale. Amplul proces, petrecut în ultimul sfert de secol, de transformare revoluționară profundă a structurii și suprastructurii societății noastre, de afirmare multilaterală a energiilor și potențelor creatoare ale maselor, de înaintare susținută pe calea socialismului, a pus puternic în evidență rolul conducător al Partidului Comunist Român în toate sferele vieții politice, economice și sociale.

Puternic dinamizată prin suflul novator, creator al Congresului al IX-lea al P.C.R., politica internă și externă a partidului și statului nostru a fost în mod strălucit confirmată de viață, determinînd un nou și important pas înainte în dezvoltarea socialistă a României, în afirmarea activă a țării în planul relațiilor internaționale. Făcînd bilanțul acestor istorice realizări, Congresul al X-lea al P.C.R. — eveniment istoric, de o inestimabilă importanță în viața întregului nostru popor — a însemnat o nouă și grăitoare mărturie a vitalității și justeței drumului parcurs și, în același timp, punerea unor noi și decisive jaloane în înaintarea țării pe calea construirii societății socialiste multilateral dezvoltate, în înflorirea continuă a patriei socialiste, ridicată la noi dimensiuni de forță și maturitate. Congresul al X-lea a demonstrat cu o deosebită putere coeziunea de monolit a întregului nostru popor în jurul partidului și conducerii sale, în frunte cu tovarășul Nicolae Ceaușescu, hotărîrea neclintită a națiunii noastre de a transforma în viață programul științific de dezvoltare multilaterală a țării în următorii ani, a cărei realizare va da o nouă strălucire chipului patriei socialiste, va ridica România pe noi trepte ale progresului și civilizației umane.

În indisolubilă legătură cu politica de făurire a noii orînduiri, activitatea internațională a partidului și guvernului țării noastre exprimă în permanență înalta grijă și responsabilitate pentru destinele poporului român, pentru interesele generale ale socialismului și păcii în lume.

Partidul comunist a racordat principiile și acțiunile de politică externă ale țării la imperativele cele mai înalte ale contemporaneității, la idealurile supreme ale omenirii — progres, pace, socialism. Parte integrantă a sistemului mondial socialist, a tuturor forțelor antiimperialiste, România pune în centrul întregii sale politici externe, întărirea prieteniei și colaborării frățești cu țările socialiste, de care ne leagă identitatea de ideologie, orînduire și țeluri, promovează o politică activă de luptă împotriva imperialismului și colonialismului, își manifestă activ solidaritatea internaționalistă cu mișcările de eliberare națională, cu tinerele state independente, militează pentru dezvoltarea relațiilor sale, pe multiple planuri, cu toate popoarele lumii, pe platforma istorică a luptei pentru pace și progres social.

Nici o inițiativă nu a fost socotită suficientă, nici un efort prea mare pentru a traduce în viață principiile fundamentale ale politicii noastre externe, pentru a ne aduce o contribuție tot mai sporită la dezvoltarea relațiilor politice și economice cu toate țările socialiste, la întărirea unității mișcării comuniste și muncitorești internaționale, a solidarității cu toate forțele progresiste, cu toate țările iubitoare de pace în lupta pentru crearea unui climat internațional de securitate, cooperare și încredere între popoare. Viața a confirmat că această politică — adînc principială și consecventă, dinamică și realistă, profund constructivă și generatoare de prețuire și stimă la adresa țării noastre și a poporului ei — este pe deplin justă, că ea corespunde atît intereselor poporului român cît și cauzei socialismului și păcii în lume.

Este unul din meritele cele mai de seamă ale partidului și statului nostru de a fi situat la temelia întregii activități internaționale a țării principiile înaintate ale suveranității și independenței naționale, ale egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc, respectarea dreptului fiecărui popor de a-și hotărî singur soarta în deplină răspundere și demnitate. Într-o epocă în care se manifestă puternic năzuința popoarelor de a-și exercita plenar acest drept, de a-și afirma din plin personalitatea, respingînd cu hotărîre orice atentate ale imperialismului la adresa ființei lor naționale, acest principiu cardinal constituie o adevărată piatră unghiulară a bunelor raporturi între state, a menținerii și consolidării păcii.

Animat de nobilele idealuri ale socialismului, strîns unit în jurul partidului său comunist, întregul nostru popor pășește în cel de-al doilea pătrar al existenței sale cu hotărîrea fermă de a munci cu și mai mare abnegație, cu entuziasm și perseverență, pentru a înfăptui neabătut politica internă și externă a partidului, cu deplina încredere în viitorul luminos al patriei noastre socialiste, în propășirea și înflorirea ei continuă.

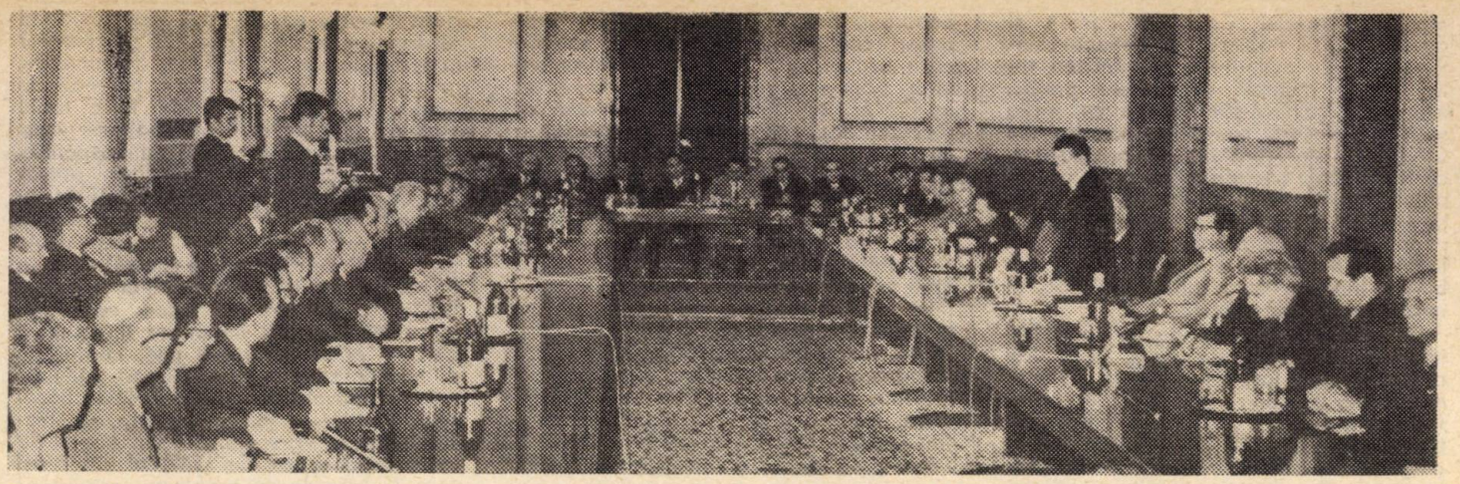

Tovarășul Nicolae Ceaușescu vorbind la întîlnirea de lucru cu conducerea Ministerului Afacerilor Externe și cu șefii misiunilor diplomatice ale României

O POLITICĂ EXTERNĂ CONSACRATĂ CAUZEI SOCIALISMULUI ȘI PĂCII ÎN LUME

Corneliu MĂNESCU

ministrul afacerilor externe al României

Actul revoluționar de la 23 August 1944 — rodul acțiunii unite a celor mai largi forțe politice naționale, antifasciste și democratice în cadrul cărora rolul hotărîtor l-au avut clasa muncitoare și avangarda sa revoluționară, Partidul Comunist Român — a dat un curs nou istoriei patriei noastre. Transformările revoluționare pe plan social, progresul impresionant realizat de economia și cultura socialistă, evoluția României spre niveluri tot mai înalte ale civilizației moderne își au punctul de pornire în actul istoric, de importanță crucială pentru destinele României, de acum un sfert de veac.

Întreaga evoluție a țării în acești ultimi 25 de ani pune cu strălucire în relief preocuparea consecventă a Partidului Comunist Român pentru consolidarea independenței și suveranității naționale, pentru înțelegere și colaborare între popoare, pentru triumful cauzei socialismului și păcii în lume. Politica noastră externă reflectă în mod constant opțiunea socialistă ireversibilă a poporului român, înalta principialitate implicată de această opțiune, posibilitățile în continuă creștere ale țării noastre de a participa la schimburile internaționale de valori materiale și culturale, de a-și aduce activ contribuția la împlinirea nobilelor țeluri ale păcii și progresului social.

În ultimii ani, pe baza înfăptuirii cu consecvență a politicii externe stabilite de Congresul al IX-lea, a activității internaționale tot mai ample a partidului și statului, România s-a afirmat tot mai mult în contextul vieții internaționale ca detașament de nădejde al luptei pentru socialism, pentru progres social și pace, pentru dezvoltarea multilaterală a relațiilor țării noastre cu statele socialiste, cu toate statele lumii.

O analiză și dezbatere științifică, fructuoasă, a activității interne și externe a Partidului Comunist Român și a statului nostru în acești ani ai împlinirilor superioare, a ocazionat al X-lea Congres al partidului. Eveniment de importanță istorică în viața poporului nostru, marcînd o nouă treaptă, calitativ superioară, pe calea desăvîrșirii construcției socialiste, Congresul al X-lea al Partidului Comunist Român a făcut bilanțul realizărilor, a subliniat continuitatea și a trasat liniile activității viitoare a partidului și poporului nostru în toate domeniile. Document de o deosebită valoare teoretică și practică, Raportul Comitetului Central, prezentat Congresului de tovarășul Nicolae Ceaușescu — al cărui rol de frunte în elaborarea și aplicarea politicii noastre externe este bine cunoscut — a analizat la un înalt nivel de înțelegere marxist-leninistă direcțiile și perspectivele evoluției relațiilor pe plan mondial în etapa actuală, subliniind liniile generale ale contribuției românești la cauza păcii și progresului în lume. Confirmarea dată de desfășurarea evenimentelor din ultimii ani aprecierilor și orientării formulate de partidul nostru atestă caracterul științific al operei de analiză efectuate de conducerea partidului, oferă garanții suplimentare succeselor viitoare și în acest domeniu.

Imaginea rezultată din ampla dezbatere a Congresului al X-lea este aceea a unei diplomații care, pornind de la interesele superioare ale națiunii noastre socialiste, de la slujirea cu devotament a cauzei socialismului, a știut și va ști și în viitor să participe cu eficiență la opera de asigurare a păcii și progresului social în lume. La 25 de ani de existență independentă pe calea socialismului, prestigiul României în arena internațională, confirmare a justeței activității externe a Partidului Comunist Român, ne inspiră îndreptățite sentimente de mîndrie patriotică.

■

Desfășurarea faptelor în acest ultim sfert de veac, și în special în anii de maturitate și împlinire care au urmat Congresului al IX-lea, precum și liniile directoare formulate de Congresul al X-lea, ne permit să distingem cu claritate profilul politicii noastre externe, temelia ei principială, obiectivele ei de prim ordin.

Este verificat și cunoscut că obiectivul central al politicii externe a Republicii Socialiste România îl constituie prietenia frățească, alianța și colaborarea cu țările socialiste, de care sîntem legați prin comunitatea de orînduire, de ideologie și de țeluri. În conformitate cu acest

obiectiv, Partidul Comunist Român și guvernul țării noastre au acționat statornic pentru extinderea și întărirea relațiilor pe multiple planuri — politic, economic, cultural-științific — cu țările socialiste vecine, cu țările membre ale C.A.E.R. și ale Tratatului de la Varșovia, cu toate țările socialiste, pe baza principiilor marxism-leninismului și internaționalismului proletar, a respectării independenței și suveranității naționale, egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne, avantajului reciproc și întrajutorării tovărășești.

De promovarea unei ample cooperări între toate statele socialiste, în cadrul căreia fiecare țară își pune în valoare experiența și contribuția proprie, beneficiază atît țările respective cît și sistemul socialist mondial în ansamblu. În acest cadru, o deosebită importanță pentru consolidarea legăturilor multilaterale între țările socialiste au — așa cum viața a demonstrat pe deplin — întîlnirile între reprezentanți ai conducerilor de partid și de stat, numeroasele vizite oficiale, la cele mai diferite nivele, între țara noastră și celelalte țări frățești. În rezoluția sa finală, Congresul al X-lea a apreciat ca necesară în continuare dezvoltarea acestor forme de colaborare între conducerile de partid și de stat ale țărilor socialiste, respectîndu-se, firește, dreptul fiecărui partid de a hotărî de sine stătător asupra politicii sale interne și externe.

Depunînd eforturi neobosite pentru a-și valorifica integral potențialul, toate resursele materiale și intelectuale, poporul nostru este vital interesat în asigurarea unei atmosfere internaționale de pace și securitate — condiție esențială pentru a înainta pe calea edificării societății socialiste multilateral dezvoltate. Lumea contemporană este o lume a interdependențelor — și o consecință a acestei stări de fapt este că, prin creșterea potențialului economic și îmbogățirea patrimoniului cultural, devine nu numai posibilă, dar și necesară, participarea tot mai susținută a țării noastre la diviziunea internațională a muncii, la vasta desfășurare a schimburilor mondiale. Tocmai această participare activă reprezintă materializarea principiilor coexistenței pașnice.

Militînd pentru primatul dreptului în viața internațională, România contribuie la promovarea unor relații juste și echitabile între state, se pronunță împotriva oricăror discriminări în relațiile internaționale, acționează pentru stabilirea și dezvoltarea unor legături de colaborare fructuoasă cu toate țările, indiferent de orînduirea socială, pe bază de egalitate și respect reciproc. Este o linie de acțiune care reflectă convingerea noastră că o asemenea politică slujește atît intereselor naționale ale poporului român, cît și destinderii internaționale, cauzei păcii și progresului, forțelor socialiste și antiimperialiste din întreaga lume.

Aceeași idee o regăsim, concretizată, și în extinderea continuă a relațiilor externe ale României, care au cunoscut în acești 25 de ani o dezvoltare continuu ascendentă. La sfîrșitul anului 1945, România întreținea relații diplomatice cu 14 state și avea peste hotare un număr de 6 misiuni diplomatice, iar la 30 decembrie 1947, dată la care țara noastră a devenit Republică Populară, aveam relații diplomatice cu 25 de state, dintre care cu șase state la nivel de ambasadă și cu 19 state la nivel de legație. Decembrie 1955, data primirii țării noastre în rîndul statelor membre ale Organizației Națiunilor Unite, a marcat un moment important în activitatea internațională a României. Pe lîngă posibilitatea de a expune în acest important for internațional politica de pace a poporului român și de a prezenta propuneri constructive în vederea soluționării problemelor omenirii și apropierii între popoare, reprezentanții României la O.N.U. au putut stabili contacte cu reprezentanții altor state, în special a celor ce-și dobîndeau independența de sub jugul colonial, prilej de a discuta și perfecta stabilirea de relații diplomatice. În primii cinci ani ai prezenței țării noastre la O.N.U., au fost stabilite relații diplomatice cu 14 state. Începînd din 1960, o caracteristică importantă a relațiilor diplomatice cu alte state a fost tendința de generalizare a reprezentării la cel mai înalt nivel, adică la nivel de ambasadă : în următorii ani, au mai fost stabilite relații diplomatice cu 18 state, astfel încît în iulie 1965, România întreținea relații diplomatice cu 66 de state.

Principialitatea și consecvența politicii externe a României socialiste, prestigiul internațional pe care țara noastră l-a cîștigat pe arena internațională, aportul ei tot mai susținut la rezolvarea problemelor majore ale contemporaneității au făcut ca tot mai multe țări să manifeste dorința de a stabili relații diplomatice și de a extinde colaborarea cu statul român. Între cele două congrese ale partidului, au fost stabilite relații diplomatice și consulare cu încă 30 de state, în prezent, țara noastră întreținînd asemenea relații cu 96 de state de pe toate meridianele și paralelele globului, avînd peste hotare un număr de 60 de misiuni diplomatice și consulare.

Fermitatea și principialitatea în apărarea intereselor țării, atașamentul față de cauza socialismului, a păcii și prieteniei cu alte popoare, promovarea principiului rezolvării pașnice a problemelor litigioase pe arena internațională, realismul în aprecierea situațiilor, corectitudinea în ducerea negocierilor, răbdarea și conlucrarea în căutarea soluțiilor acceptabile pentru toate părțile, respectarea angajamentelor luate — iată cîteva din caracteristicile diplomației României socialiste contemporane, pusă cu consecvență în slujba intereselor patriei, a cauzei socialismului, și a cărei promovare statornică a contribuit la dinamismul remarcabil al relațiilor noastre externe.

Crearea și extinderea relațiilor bilaterale, amplificarea contactelor și dialogului cu alte state, în cadrul cărora întîlnirile și convorbirile la nivel înalt se situează pe prim plan, constituie modalități cu o eficiență verificată ale promovării încrederii și înțelegerii între state, ale cunoașterii reciproce și dezvoltării prieteniei între popoare.

Activitatea perseverentă desfășurată de conducerea de partid și de stat, în mod deosebit de către tovarășul Nicolae Ceaușescu, ilustrează importanța atribuită acestor căi spre conlucrarea țărilor, considerînd că numai prin cunoașterea directă și schimbul sincer de opinii se poate ajunge la apropierea punctelor de vedere, la o adevărată normalizare a ansamblului vieții internaționale, în scopul consolidării păcii și securității în lume.

O preocupare de prim ordin a politicii noastre o constituie cultivarea unor relații normale, destinse, de cooperare pe continentul european. Este firesc să fie așa : cele două conflagrații mondiale ale veacului nostru și-au avut originile pe continentul european. Țară europeană, România nu poate să nu acorde un interes primordial situației continentului de al cărui destin ne-au legat geografia și istoria.

O examinare sintetică a situației actuale impune două constatări. Pe de o parte, la 24 de ani de la încheierea celui de-al doilea război mondial, problemele securității continentului nu și-au găsit rezolvarea. Pe de altă parte, în contrast cu izolarea crescîndă a cercurilor imperialiste, a grupurilor revanșarde, militariste, ostile destinderii, curentul de opinie favorabil cooperării între toate statele continentului, soluționării pașnice a problemelor încă în suspensie cîștigă necontenit în amploare, prevalînd tot mai mult pe planul relațiilor internaționale.

Experiența contactelor directe avute de factorii de răspundere români duce la concluzia existenței condițiilor propice pentru înaintarea pe calea securității europene. Un pas important în această direcție ar fi întrunirea unei conferințe a tuturor statelor din Europa, acțiune preconizată atît în Declarația de la București, în 1966, a țărilor membre ale Tratatului de la Varșovia, cît și în Apelul de la Budapesta (martie 1969) al acelorași țări. În abordarea problemei securității europene, trebuie să se pornească de la realitățile postbelice : existența celor două state germane, necesitatea recunoașterii granițelor existente, inclusiv a granței Oder-Neisse. Ar prezenta importanță pentru pacea și securitatea continentului realizarea de înțelegeri regionale, crearea unor zone denuclearizate. În această direcție, România acționează pentru promovarea cooperării și colaborării între statele din Balcani.

Convinsă că tuturor statelor, fie ele mari, mijlocii sau mici, le incumbă răspundere pentru statornicirea unui climat de încredere și cooperare între popoare, pentru promovarea unor raporturi ferite de prezența forței, pentru reglementarea litigiilor pe calea tratativelor, România ia parte activă la explorarea și definirea căilor propice soluționării problemelor mari care confruntă în prezent omenirea. Inițiativele întreprinse de țara noastră pe plan bilateral sau multilateral, inclusiv activitatea intensă desfășurată în organizațiile internaționale, exprimă dorința României de a contribui la instaurarea unor raporturi de bună vecinătate între state, la ameliorarea climatului internațional. Această activitate dă curs convingerii noastre profunde că nici un fenomen negativ al vieții internaționale nu constituie o fatalitate, nu este inevitabil sau imuabil, că prin eforturi conjugate, inspirate de rațiune și respectul legalității, pot fi găsite rezolvări viabile, acceptabile tuturor părților.

Activitatea internațională a țării noastre are ca temelie trainică, permanentă, principiile suveranității și independenței naționale, egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne, avantajului reciproc, a căror respectare este o condiție absolută a dezvoltării colaborării între state, întăririi încrederii între popoare, respectării dreptului inalienabil al fiecărui popor de a-și hotărî singur soarta, fără nici un amestec dinafară. Principialitatea neabătută a politicii românești a fost un factor de prim ordin în dobîndirea prestigiului de care țara noastră se bucură în viața internațională contemporană. Într-adevăr, caracterul științific, marxist-leninist, al politicii externe a Partidului Comunist Român, atașamentul autentic al țării noastre la principiile eticii și legalității în relațiile interstatale, asigură activității internaționale a României continuitate și stabilitate, punînd-o la adăpost de atitudini conjuncturale în împrejurări deseori contradictorii și atît de complexe ale vieții internaționale. Politica externă a României socialiste nu a înregistrat fluctuații tocmai datorită faptului că în toate situațiile și față de toate evenimentele s-a călăuzit după principiile care trebuie să stea la baza relațiilor internaționale.

O poziție constant principială au adoptat Partidul Comunist Român și guvernul țării noastre față de agresiunea S.U.A. în Vietnam. Solidaritatea frățească cu R. D. Vietnam, sprijinul activ acordat luptei antiimperialiste a întregului popor vietnamez au fost călduros apreciate de reprezentanții Partidului celor ce muncesc din Vietnam și ai Frontului Național de Eliberare din Vietnamul de sud, prezenți la Congresul al X-lea al P.C.R. Stima și simpatia profundă pentru eroicul popor vietnamez pornesc și de la faptul — relevat în raportul Comitetului Central prezentat la Congres — că, prin lupta sa hotărîtă împotriva intervenționiștilor, el a apărat independența sa, și totodată a arătat tuturor popoarelor lumii calea sigură pentru a înfrînge orice agresiune imperialistă, pentru a-și salvgarda independența și suveranitatea. Interesele păcii cer ca S.U.A. să înceteze acțiunile militare și să-și retragă trupele din Vietnam, lăsînd poporul vietnamez să-și rezolve treburile interne, în concordanță cu năzuințele și aspirațiile sale vitale.

În ce privește problemele Orientului Apropiat, România — așa cum s-a subliniat, cu consecvență, în repetate rînduri — este de părere că rezoluția Consiliului de Securitate din noiembrie 1967 oferă o bază rezonabilă de soluționare a acestor probleme. Țara noastră a considerat și consideră necesar ca Israelul să-și retragă neîntîrziat trupele din teritoriile ocupate și să renunțe la orice pretenții teritoriale ; în același timp, este necesar să se ajungă la asigurarea integrității granițelor și a securității tuturor statelor din această regiune a lumii, să se asigure rezolvarea problemei refugiaților palestinieni în raport cu interesele lor naționale.

O egală principialitate a caracterizat și caracterizează poziția României față de alte probleme de stringentă actualitate ale vieții internaționale : căutarea căilor realizării dezarmării generale și, în primul rînd, a celei nucleare, asigurarea dezvoltării economice a tuturor popoarelor, grăbirea lichidării subdezvoltării, colonialismului și neocolonialismului, a discriminărilor față de oameni și popoare.

Valoarea principialității și a justeței politicii promovată de Partidul Comunist Român, confirmată în practică de evoluția evenimentelor, de viața însăși, este reflectată în sprijinul hotărît și plenar al întregului popor care, informat și consultat, participă activ la elaborarea și înfăptuirea ei. Adeziunea deplină a întregii noastre națiuni socialiste la această politică este expresia convingerii că activitatea internațională a României este străbătută de un profund patriotism și, în același timp, devotată țelurilor socialismului, cauzei tuturor forțelor progresiste, antiimperialiste. Poporul nostru știe că, dacă România și-a cucerit un loc demn și respectat în lume, acesta este meritul istoric al conducătorului său încercat — Partidul Comunist Român.

Elaborarea științifică de către Congresul al X-lea a programului de acțiune pentru perioada următoare, prezența în continuare în fruntea partidului și a statului — expresie a voinței unanime a întregului partid și a întregului nostru popor — a tovarășului Nicolae Ceaușescu, conducător politic experimentat și clarvăzător, ne oferă garanția unui curs continuu constructiv, prestigios, al politicii externe românești, de promovare a intereselor superioare ale națiunii noastre socialiste și, totodată, ale socialismului și păcii în lume.

Șahinșahul Iranului

Mohammad Reza Pahlavi Aryamehr

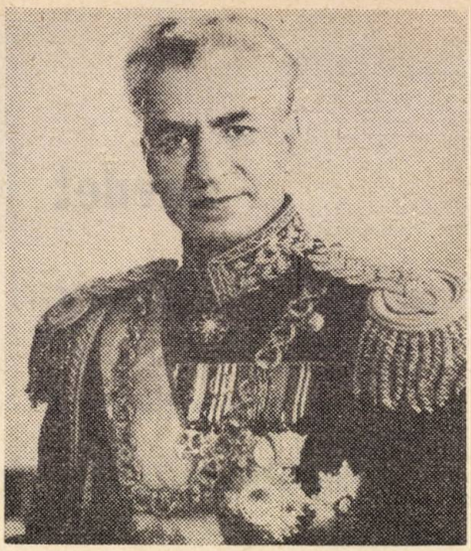

„Adresez urări sincere și prietenești guvernului și poporului român"

Țin ca, atît în numele meu personal cît și în numele poporului iranian, să felicit guvernul și poporul român cu prilejul celei de-a 25-a aniversări a eliberării sale de sub ocupația nazistă. Deși un sfert de secol ne desparte de acei ani triști, amintirile prejudiciilor și suferințelor îndurate de nobilul popor român se păstrează vii deoarece nu sînt dintre acelea care se uită repede. De altfel, atrocitățile războiului s-au făcut suficient simțite pe întreaga planetă pentru a permite tuturor să înțeleagă cît a suferit România în acele vremuri întunecate. Dar dacă împrejurarea poartă o umbră de tristețe, se cuvine să ne exprimăm satisfacția că, de atunci, Republica Socialistă România a depus eforturi rodnice în toate domeniile, și în special în ce privește industria, agricultura și bunăstarea poporului ei.

Îmi amintesc cu multă plăcere de vizita mea din 1966 și de primirea călduroasă și sinceră care mi s-a făcut și care simbolizează relațiile prietenești dintre cele două țări ale noastre. Sînt fericit că aceste relații fructuoase se extind neîncetat, în pofida distanțelor geografice, în domeniile cele mai diverse, pe baza respectării independenței, suveranității naționale, egalității în drepturi, neintervenției în treburile interne și interesului reciproc. Semnarea acordului de colaborare economică și tehnică și a acordului cultural dintre cele două țări constituie un exemplu semnificativ al acestor relații amicale.

Strîngerea legăturilor dintre Iran și România dovedește încă o dată adevărul că, indiferent de sistemele lor politice și sociale, țările pot nu numai să trăiască în condiții de coexistență pașnică dar, dezvoltînd comerțul și lărgind colaborarea lor în domeniile economic, social și cultural, să asigure o viață mai bună popoarelor lor.

În această zi solemnă, îmi exprim din adîncul inimii speranța fermă că toate popoarele lumii vor fi cruțate pentru totdeauna de flagelul războiului. Profit de acest prilej ca să adresez urări sincere și prietenești pentru progresul și succesul continuu al guvernului și poporului român.

Cevdet Sunay

preşedintele Republicii Turcia

„Relevăm cu satisfacţie evoluţia pozitivă a relaţiilor noastre"

Principiile de bază ale politicii externe a Turciei au fost stabilite de Atatürk, întemeietorul Republicii : „Pace în ţară, pace peste hotare". Inspirată de acest obiectiv primordial, Turcia a depus în mod continuu eforturi pentru dezvoltarea de relaţii bune şi prieteneşti cu toate ţările lumii, în special cu vecinii ei, rămînînd, firește, fidelă angajamentelor asumate în cadrul acordurilor cărora le aparţine. În aplicarea acestei politici, guvernele turce au acordat totdeauna o mare importanţă respectării stricte a principiilor independenţei, suveranităţii naţionale, integrităţii teritoriale, egalităţii în drepturi şi neamestecului în treburile interne ale altor ţări.

Sîntem sincer convinşi că politica externă a Turciei joacă un rol deosebit în menţinerea păcii şi securităţii în Europa şi îndeosebi în Balcani, contribuind astfel la consolidarea păcii în lume. Atitudinea Turciei faţă de problemele internaţionale a fost consecventă cu principiile tradiţionale ale politicii noastre externe. În toate împrejurările, Turcia a pus accentul pe rolul proeminent ce revine Organizaţiei Naţiunilor Unite în reglementarea acestor probleme, precum şi în menţinerea păcii şi securităţii internaţionale.

Republica Turcia dezvoltă în permanenţă relaţii rodnice cu Republica Socialistă România, în conformitate cu principiile de mai sus. Relevăm cu satisfacţie că, în relaţiile economice şi culturale dintre cele două ţări ale noastre, se manifestă o evoluţie pozitivă.

Turcia şi România sînt pe deplin conştiente că menţinerea păcii şi securităţii în Europa, şi în special în Balcani, prezintă o importanţă uriaşă pentru promovarea păcii şi securităţii mondiale. Pornind de la această poziţie fundamentală, cele două ţări depun eforturi pozitive în diferite domenii pentru a consolida relaţiile lor, indiferent de deosebirile dintre sistemele lor politice.

Este neîndoielnic că vizitele unor personalităţi proeminente din ambele ţări în ultimii ani au jucat un rol important în extinderea legăturilor dintre cele două ţări. Vizita extrem de rodnică în Turcia făcută de distinsul preşedinte al Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, Nicolae Ceauşescu, între 24 şi 29 martie 1969, a constituit cea mai bună dovadă a dorinţei naţiunilor turcă şi română de a cultiva relaţii mai strînse şi de a întări colaborarea dintre ele. Aceste contacte dintre statele turc şi român care, sperăm noi, vor continua în anii următori, vor fi utile ambelor ţări şi vor aduce o contribuţie semnificativă la climatul de înţelegere şi prietenie din Europa şi în special din Balcani.

MOSCOVA ◆ HANOI ◆ PEKIN ◆ PARIS ◆ RIO DE JANEIRO ◆ BUDAPESTA

ROMÂNIA ÎN LUME

În pragul celui de-al doilea pătrar de veac al existenței sale libere și independente, România socialistă are în întreaga lume buni și numeroși prieteni. **„Putem spune** — arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu în Raportul prezentat la cel de-al X-lea Congres al P.C.R. **— că niciodată în istoria sa România nu a desfășurat o politică internațională atît de activă și nu a avut atît de mulți prieteni ca astăzi".**

Mărturii ale acestei prietenii le putem găsi pe toate meridianele lumii. Ele ies din sfera calculului statistic, simțămintele de stimă și prețuire pentru remarcabilele rezultate obținute de poporul nostru pe toate tărîmurile vieții sociale depășind cadrul și semnificația oricăror cifre, oricît de mari ar fi acestea.

Pentru a înfățișa cititorilor (desigur, într-un spațiu în mod inevitabil foarte limitat) o imagine semnificativă a sentimentelor de prietenie pe care popoarele din diverse colțuri ale globului le poartă poporului român, cît și a prestigiului de care România se bucură astăzi în lume, trimiși speciali, corespondenți și colaboratori ai revistei „Lumea", aflați în capitalele a 14 state de pe meridianele cele mai apropiate sau cele mai îndepărtate, fac cunoscute cîteva din mărturiile acestor sentimente — rezultat fie al unor interviuri, întrevederi, convorbiri, cu personalități din cele mai diverse domenii ale vieții sociale, oameni politici și savanți, economiști și oameni de cultură, fie al unor reacții culese cu prilejul celor mai diferite prezențe românești în aceste țări.

Sînt mărturii venite din colțuri diferite ale lumii ; ele relevă succesele poporului român în cei 25 de ani de dezvoltare pe calea progresului și înfloririi patriei socialiste, eforturile susținute ale acestuia pentru construirea societății noi, eforturi încununate prin trasformarea României dintr-o țară predominant agrară într-un stat socialist puternic, cu o economie modernă în plină dezvoltare. Aceste mărturii relevă, în același timp, ecoul bunelor relații cu toate țările lumii pe care statul nostru le promovează și pe care le pune în aplicare în politica sa, al pozițiilor constructive pe care țara noastră le-a adoptat și le adoptă în problemele internaționale, al contribuției efective pe care România o aduce pe plan internațional în vederea extinderii colaborării și prieteniei cu țările socialiste, cu toate popoarele lumii, pentru asigurarea păcii și securității trainice a popoarelor, pentru progresul lor material și spiritual.

Publicăm, în paginile 7—21, corespondențele transmise de colaboratori și trimiși ai revistei noastre avînd ca temă — „România în lume".

VARȘOVIA

SOFIA

RABAT

ROMA

VIENA

WASHINGTON

TOKIO

MOSCOVA

Corespondență de la Silviu Podină

In spiritul prieteniei și colaborării frățești

In aceste zile din preajma celei de-a 25-a aniversări a eliberării României de sub jugul fascist, ne-am adresat, în numele revistei „Lumea", unor personalități ale vieții publice, științifice și culturale sovietice cu rugămintea de a-și exprima opiniile despre înfăptuirile cu care întîmpină poporul român marea sărbătoare, despre prietenia frățească și colaborarea multilaterală dintre România socialistă și Uniunea Sovietică.

G. Sotnikov, adjunct al ministrului construcției de mașini grele și energetice, prim-vicepreședinte al Asociației de prietenie sovieto-române, a început prin a evoca evenimentele istorice petrecute cu 25 de ani în urmă, subliniind, printre altele, contribuția adusă de Armata română, alături de Armata sovietică, la zdrobirea hitlerismului, la eliberarea Ungariei și Cehoslovaciei. In focul acestor lupte s-a făurit frăția de arme româno-sovietică, punîndu-se baze trainice prieteniei dintre cele două popoare. Eliberarea României de sub jugul fascist, a continuat G. Sotnikov, a deschis în fața poporului român calea largă spre socialism. Intr-un sfert de veac, România a obținut mari succese în construcția vieții noi. Exemplificînd, el s-a referit la dezvoltarea industriei, a agriculturii, culturii, științei și artei, a subliniat faptul că, într-un răstimp istoric destul de scurt, România s-a transformat într-o țară cu o industrie puternică, o atenție deosebită acordîndu-se ramurilor cheie : construcția de mașini, industria petrolieră și chimică, energetică ; au fost create ramuri noi — radiotehnică, electronică, mecanică fină, — construcția de mașini electrice și alte ramuri inexistente înainte în economia românească.

„Poporul sovietic, mi-a spus interlocutorul, se bucură de marile succese ale poporului român, obținute în toate domeniile economiei naționale Oamenii muncii sovietici năzuiesc spre întărirea, și în viitor, a prieteniei dintre U.R.S.S. și Republica Socialistă România, prețuiesc eforturile îndreptate spre extinderea relațiilor prietenești între P.C.U.S. și P.C.R. pe toate liniile. Noi sîntem convinși că poporul român, în frunte cu partidul său comunist, călăuzindu-se de învățătura marxist-leninistă, de mărețele principii ale prieteniei internaționaliste, își va îndeplini cu succes sarcinile în construcția socialistă. Astăzi, în ajunul celei de-a 25-a aniversări a eliberării României de sub jugul fascist, felicităm din toată inima poporul român cu prilejul acestui slăvit jubileu și-i urăm înflorirea pe mai departe în marea familie a țărilor socialiste".

O expoziție consacrată activității Partidului Comunist Român este deschisă actualmente la Moscova, în clădirea Muzeului Revoluției

„Mă folosesc de ocazia pe care mi-o oferă revista „Lumea", ne-a spus la începutul convorbirii **V. F. Promislov,** președintele Comitetului Executiv al Sovietului orășenesc Moscova, pentru a transmite, totodată, cele mai bune urări și mulțumirile noastre Consiliului Popular al Municipiului București și tovarășului Dumitru Popa, personal, pentru ospitalitatea excepțională cu care ne-au înconjurat în timpul ultimei noastre vizite de anul trecut în România. Aș vrea, de asemenea, să exprim mulțumirile noastre tovarășului Nicolae Ceaușescu, pentru faptul că, în ciuda multiplelor și înaltelor sale răspunderi, și-a găsit timp să primească delegația noastră".

„Nu mai văzusem Bucureștiul din 1958, a continuat tovarășul Promislov. În ultimii zece ani, el a devenit, într-adevăr, de nerecunoscut, s-a îmbogățit cu noi cartiere și noi edificii publice, remarcabile din punct de vedere arhitectonic. Am vizitat cu deosebit interes cartierele de locuințe Titan și Drumul Taberei. Ne este plăcut să putem spune că la construcția acestuia din urmă am contribuit și noi, moscoviții, într-un fel, mai precis prin livrarea de utilaje pentru întreprinderea de prefabricate din beton de aici. Am vizitat și Uzinele «23 August», cele mai mari din capitala României, am văzut cu cît elan și cu cîtă abnegație muncește colectivul acestei uzine fruntașe, pentru care ziua de 23 August este o dublă sărbătoare : a țării și, totodată, a numelui întreprinderii.

Am fost, de asemenea, la Brașov. Și aici am putut constata anvergura și frumusețea construcțiilor : blocuri de locuințe cît și clădiri social-culturale. In general, călătoria prin România ne-a lăsat impresii excepțional de bune. Peste tot am văzut cum harnicul popor român muncește cu spor, sub conducerea partidului, pentru a transpune în viață sarcinile construcției socialiste, peste tot am remarcat uriașele transformări înfăptuite în ultimii 25 de ani. Îmi amintesc că, în timpul convorbirii, tovarășul Ceaușescu ne-a spus că în ultimii ani producția industrială a României a crescut cu 11—12 procente anual. Este un spor foarte mare, rezultat al unei munci neobosite, pline de abnegație, a clasei muncitoare, a întregului popor român. Acum, în ajunul celei de-a 25-a aniversări a eliberării României, vreau să felicit călduros poporul român frate, și în mod special pe locuitorii minunatului oraș care este Bucureștiul, să le urez noi și mari succese în opera de construcție socialistă a patriei lor".

„Poporul român este deosebit de dotat pentru toate genurile artei, ne-a declarat celebra balerină **Galina Ulanova,** artistă a poporului a U.R.S.S., laureată a premiului Lenin. Sînt cunoscute bogăția și frumusețea folclorului românesc, a artei populare din țara dv. în general, a continuat ea. Am văzut la București, împreună cu Zavadski, cît și aici la Moscova, numeroase spectacole de teatru românesc și m-am putut convinge personal că realizatorii lor, atît regizori cît și actori, nu pășesc pe căi bătătorite ci caută soluții noi, contemporane, originale. Este bine că există la București colective teatrale numeroase. Unele au săli cu puține locuri, dar spectacolele lor sînt de înaltă ținută artistică, avînd, totodată, un caracter intim, apropiat de spectatori. Mi-a plăcut să constat că și în acest domeniu aveți un tineret entuziast, capabil, plin de îndrăzneală, de efervescență. Opera românească a avut în trecut și are și acum soliști și soliste de factură excepțională, cum sînt Arta Florescu, Elena Cernei, Nicolae Herlea, binecunoscuți și publicului sovietic. Și în baletul românesc există aceeași atmosferă de căutări creatoare. O balerină care și-a cucerit pe merit notorietate nu numai a-

casă, ci şi peste hotarele României, este Magdalena Popa. Aveţi mulţi tineri talentaţi şi în balet. Pe unii i-am urmărit îndeaproape recent, la concursul internaţional de balet de la Moscova".

In încheierea convorbirii, Galina Ulanova s-a pronunţat pentru intensificarea schimburilor culturale, pe care le apreciază ca o contribuţie foarte importantă la cunoaşterea reciprocă a valorilor spirituale a popoarelor, la întărirea prieteniei lor.

Academicianul **A. P. Vinogradov,** vicepreşedinte al Academiei de Ştiinţe a U.R.S.S., s-a oprit asupra legăturilor ştiinţifice dintre savanţii Uniunii Sovietice şi ai Republicii Socialiste România, dintre Academia de Ştiinţe a U.R.S.S. şi Academia Republicii Socialiste România, legături ce se extind an de an pe baza acordului de colaborare ştiinţifică dintre academiile celor două ţări, încheiat încă în februarie 1958, şi a planurilor de colaborare semnate ulterior. „Îmi amintesc cu plăcere, a spus cunoscutul savant, de întîlnirea pe care am avut-o la Bucureşti, în urmă cu cîţiva ani, cu oamenii de ştiinţă români, cu prilejul semnării unui asemenea plan de colaborare ştiinţifică. Pe baza acestor planuri, legăturile ştiinţifice dintre cele două academii s-au consolidat considerabil, au căpătat un caracter mai concret, de lucru. Comunicarea nemijlocită a savanţilor este un important factor al colaborării ştiinţifice şi, desigur, ea trebuie dezvoltată şi pe mai departe."

Vorbind despre relaţiile ştiinţifice româno-sovietice, acad. A. P. Vinogradov a menţionat, printre altele, cercetările efectuate la Institutul unificat de cercetări nucleare de la Dubna, colaborarea strînsă dintre fizicienii, geologii, cibernetic ienii, matematicienii, astronomii, chimiştii şi biochimiştii din cele două ţări, precum şi activitatea rodnică a istoricilor sovietici şi români care au alcătuit culegerea de documente în trei volume despre relaţiile româno-ruse în veacurile XIV—XVII, a amintit de schimbul activ de literatură ştiinţifică, de expoziţiile de carte ştiinţifică organizate în 1969 la Moscova şi la Bucureşti de către Editura Academiei Republicii Socialiste România şi Editura „Nauka". Anul acesta, a continuat el, a fost examinat din nou planul de colaborare ştiinţifică dintre Academia de Ştiinţe a U.R.S.S. şi Academia Republicii Socialiste România pentru anii imediat următori. Sînt prevăzute o considerabilă extindere a tematicii ştiinţifice a lucrărilor comune şi coordonate ale institutelor celor două academii, creşterea schimburilor de colaboratori ştiinţifici, organizarea unui şir de conferinţe şi sesiuni ştiinţifice comune. In legătură cu cea de-a 25-a aniversare a zdrobirii Germaniei fasciste şi cea de-a 25-a aniversare a eliberării României de sub jugul fascist, se prevăd, de asemenea, o serie de conferinţe precum şi participarea activă a savanţilor români şi sovietici la lucrările şi publicaţiile consacrate acestor date.

„Trebuie intensificate şi de aci înainte toate aceste legături, a declarat în încheiere vicepreşedintele Academiei de Ştiinţe a U.R.S.S. Sînt adînc convins că legăturile frăţeşti de colaborare dintre savanţii sovietici şi români se vor dezvolta şi întări neabătut şi de aci înainte, în interesul celor două popoare, al cauzei noastre comune. Eu doresc sincer aceasta".

HANOI

Corespondenţă de la Andrei Vela

„Cald salut României şi poporului ei"

Făcînd abstracţie de enormele spaţii geografice care se interpun între cele două ţări, Vietnamul ne este aproape, se află în inima noastră. Succesele sale în luptă şi muncă le resimţim ca pe ale noastre, proprii, ele confirmă certitudinea forţei şi încrederea în rezervele uriaşe, de nesecat — ascunse ca un zăcămînt de inepuizabile energii — pe care le are fiecare popor angajat în lupta pentru o cauză justă — libertatea şi suveranitatea patriei sale.

Am constatat cu emoţie că în R. D. Vietnam sentimentele noastre găsesc un reflex puternic, un răspuns cald, că sprijinul neprecupeţit acordat de poporul român luptei eroice a poporului vietnamez este apreciat şi privit ca semn al solidarităţii internaţionaliste a celor două popoare, solidaritate ce le apropie şi le uneşte, în pofida diversităţii condiţiilor în care îşi desfăşoară activitatea şi îşi croiesc drum pe căile dificile ale istoriei.

„Dăm o înaltă apreciere poziţiei guvernului român de sprijinire a luptei poporului vietnamez. În aprecierea situaţiei internaţionale, partidele şi guvernele noastre se situează pe poziţii care coincid sau sînt apropiate, mi-a spus tovarăşul **Nguyen Duy Trinh,** membru al Biroului Politic al Partidului celor ce muncesc din Vietnam, vicepremier şi ministru al afacerilor externe. Urez succese tot mai mari poporului român în lupta pentru construirea socialismului".

Bucureşti. O reuniune de solidaritate cu cauza poporului vietnamez

Am găsit în R.D. Vietnam o ţară în plină activitate, toate eforturile fiind îndreptate spre apărarea patriei şi a drepturilor inalienabile ale poporului ei, împotriva imperialismului american, care — atentînd la suveranitatea şi libertatea ţării — încearcă să oprească mersul vremurilor. „Tot ceea ce întreprindem, în gînd şi faptă, este dedicat victoriei finale asupra agresorilor — ne-au declarat toţi cei cu care am avut prilejul să ne întîlnim. Toate forţele noastre le înmănunchem într-un puternic şi unic şuvoi menit să dea riposta cuvenită cotropitorilor".

Strălucitele succese obţinute pe toate fronturile de luptă, din nord şi pînă în sud, demonstrează că un popor unit este de neînvins, în pofida enormei risipe de mijloace de exterminare, tancuri, avioane, nave, îndreptate împotriva sa. Am văzut eroi legendari care s-au încleştat în zeci de lupte cu agresorii. Admirîndu-le faptele de arme, am fost, însă, de zeci de ori mai impresionat de simplitatea lor, de modestia care le este o trăsătură caracteristică intrinsecă, a doua lor natură. Pentru cine nu reuşeşte să pătrundă în tainiţele tezaurului spiritual al acestui popor, forţa şi vitejia sa fără seamăn ar părea miracole. Ele îşi au, însă, rădăcini în cauza sfîntă şi dreaptă pe care o apără, sînt hrănite de setea uriaşă de libertate a acestui popor, de ura sa faţă de invadatori.

Năzuinţele comune, încrederea şi prietenia frăţească dintre popoarele noastre pot fi uşor descoperite după primele contacte, după primele discuţii. Vietnamezii cunosc România şi preţuiesc poporul român. Din Hanoi şi pînă în oraşele şi satele cele mai îndepărtate ale ţării, numele României, ca şi al celorlalte ţări socialiste, constituie un simbol al solidarităţii, al încurajării şi sprijinului dat luptei glorioase a Vietnamului.

Am fost emoţionat să aud cuvinte de frăţesc salut adresate ţării noastre în îndepărtata comună Thanh Nga, pierdută în vastele orezării dintr-o provincie din sudul R.D. Vietnam. „Cunoaştem România şi lupta poporului ei, ne spuneau în cuvinte simple ţăranii. Trimitem salutul nostru de luptă coopera-

torilor români". Nu erau fraze protocolare, ci o expresie a simțămintelor unor oameni care își muncesc cu hărnicie ogorul și îl apără cu arma împotriva agresorilor.

Un mesaj de autentică manifestare a solidarității dintre R.D. Vietnam și România am descifrat, de asemenea, pe zecile de utilaje sosite din țara noastră, pe calea apelor, în portul Haifong. Este mesajul de luptă al clasei noastre muncitoare, al întregului nostru popor, care își aduce contribuția activă în sprijinul eforturilor poporului vietnamez pentru refacerea și dezvoltarea economiei naționale.

Pe șosele ce taie orezării și jungle am văzut „Bucegii" și „Carpații" brașoveni, tractoarele românești, care brăzdează R.D. Vietnam în lung și în lat. Sînt mesageri ai sentimentelor noastre frățești, un aport, pe măsura puterilor noastre, la marea încleștare ce se desfășoară pe acele meleaguri îndepărtate, unde se înfruntă deschis dorința de libertate a unui popor eroic cu ambiția nesăbuită de dominație a cercurilor imperialiste.

De la tribuna celui mai înalt for al Partidului Comunist Român, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în deplin acord cu simțămintele și convingerile întregului nostru popor, a arătat limpede necesitatea ca Statele Unite să-și retragă trupele din Vietnam, lăsînd poporul vietnamez să-și rezolve treburile interne, inclusiv problema unificării patriei, corespunzător cerinței și voinței proprii, fără nici un amestec dinafară. **„Poporul român — a subliniat secretarul general al Partidului Comunist Român — acționînd în spiritul solidarității internaționale va acorda și în viitor întregul său sprijin luptei drepte a poporului vietnamez".** Ecourile contribuției României la lupta poporului vietnamez au răsunat solemn în marea sală a Congresului al X-lea al P.C.R. în mesajul transmis de Comitetul Central al Partidului celor ce muncesc din Vietnam, în care se spune: „În lupta sa sacră împotriva imperialiștilor americani agresori, pentru salvarea țării, poporul vietnamez se bucură de sprijinul și ajutorul prețios al partidului, guvernului și poporului frate român. Cu acest prilej, adresăm partidului, guvernului și poporului român mulțumirile noastre sincere".

Sentimentele de solidaritate și prietenie frățească dintre cele două popoare m-au însoțit în permanență în Vietnam. În mijlocul ziariștilor care ne-au găzduit, al oamenilor muncii — în tot cursul vizitei — am auzit aprecieri elogioase la adresa politicii partidului și a guvernului nostru, a succeselor obținute de poporul român în opera de edificare a socialismului.

...Am plecat din Hanoi cu impresia vie a manifestărilor de stimă și prietenie cu care am fost înconjurați. Sînt sigur că, în aceste zile, prietenii noștri din R. D. Vietnam sărbătoresc alături de noi aniversarea unui pătrar de veac de la eliberarea României, împărtășindu-ne pe deplin marea bucurie a înfăptuirilor realizate în construcția socialismului.

PEKIN

Corespondență de la Ion Gălățeanu

Prețuire și interes pentru realizările românești

Întemeiate pe idealul comun al construirii socialismului, pe principiile marxism-leninismului și internaționalismului socialist, relațiile de colaborare dintre România și R. P. Chineză se dezvoltă ascendent, pe măsura progresului economic obținut de țările noastre. Se extind și își găsesc astăzi expresia în diverse forme relațiile economice, politice, culturale, tehnico-științifice, se adîncește cunoașterea reciprocă, din ce în ce mai largă, a realizărilor multilaterale dobîndite de cele două popoare.

Rodnic rezultat al prieteniei și colaborării multilaterale româno-chineze, relațiile comerciale dintre cele două țări cunosc, de asemenea, un curs ascendent. Acordurile anuale, pe baza cărora se realizează colaborarea economică, prevăd procente sporite față de cele precedente. Astfel, acordul semnat la 3 iunie la București, în urma tratativelor care au avut loc într-o atmosferă de prietenie și înțelegere reciprocă, privind schimbul de mărfuri și plățile dintre România și R. P. Chineză pe anul în curs, arată o creștere sensibilă față de cel încheiat în anul 1968. Potrivit noului acord, România va livra, printre altele, mașini-unelte, autocamioane și piese de schimb pentru acestea, cargouri, țevi de oțel, produse petroliere și chimice și va importa laminate de oțel, mașini-unelte, produse minerale și chimice, textile, bunuri de consum și alte mărfuri.

Industria românească este cunoscută și apreciată în R. P. Chineză. În numeroase ocazii, în discuțiile avute cu diferiți specialiști, economiști din țara prietenă, am întîlnit aprecieri elogioase la adresa înaltului nivel tehnic obținut de industria noastră socialistă și, alături de sincere urări de prosperitate continuă, dorința de lărgire a colaborării existente în interesul economiilor naționale ale ambelor țări. Am încercat un sentiment de satisfacție, de fiecare dată, cînd la Pekin, Tientzin, Sanhai sau alte localități am văzut autocamioanele „Bucegi" și „Carpați" și alte produse cu marca „fabricat în România".

În primăvara aceasta, urmînd unui șir de ani, în portul chinez Whampoa din Canton a sosit un nou cargou construit la șantierul naval din Galați: o navă de 4 500 tdw, care poate transporta mărfuri în condiții meteorologice dintre cele mai puțin favorabile, motorul și instalațiile de la bord asigurîndu-i calități deosebite. În prezent, la Galați este în fază aproape finală un nou cargou care va fi livrat Republicii Populare Chineze în ultimul trimestru al acestui an. Nave românești ancorează în mod regulat în porturi ca Sanhai, Canton, Tsingtao și altele, descărcînd și încărcînd sute de mii de tone de diferite produse.

Mărturie a aprecierilor elogioase referitoare la prezența industrială românească în R. P. Chineză este și faptul că în perioada tratativelor comerciale din acest an, la București și Pekin s-au desfășurat în paralel și discuțiile în vederea încheierii contractelor preconizate, în așa fel încît la terminarea tratativelor, majoritatea acestor contracte a și fost perfectată. Animate de dorința extinderii continue a schimburilor economice, părțile au convenit să continue discuțiile atît la București cît și la Pekin în vederea lărgirii acordului, a realizării unui volum de schimburi tot mai mare.

Se știe că, după semnarea acordului în vigoare, delegația R. P. Chineze, condusă de Ciu Hua-Min, adjunct al ministrului comerțului exterior, ne-a vizitat țara fiind oaspetele colectivelor de muncitori din uzinele care au concurat și concură la realizarea schimburilor comerciale — uzinele de autocamioane din Brașov, șantierul naval Galați și altele. Oaspeții au putut cunoaște, la fața locului, preocupările tehnicienilor și muncitorilor români în vederea producerii și livrării la timp, în bune condiții tehnice, a mărfurilor contractate. Dar, fapt subliniat în repetate rînduri de membrii delegației, vizita în România a prilejuit oaspeților contactul direct cu vasta activitate a poporului român de edificare a socialismului.

Marile succese dobîndite de poporul nostru în cei 25 de ani de la eliberarea țării de sub jugul fascist sînt apreciate la întreaga lor valoare de către poporul chinez prieten care, la rîndul său, se pregătește să sărbătorească la 1 octombrie a 20-a aniversare a proclamării Republicii Populare Chineze, eveniment de o deosebită însemnătate atît pentru destinele Chinei cît și pentru evoluția vieții internaționale.

Am avut prilejul, în calitate de corespondent de presă în capitala marelui stat socialist chinez, să constat înalta prețuire de care se bucură evoluția ascendentă a construcției socialiste în România, eforturile neprecupețite desfășurate de poporul român sub conducerea P.C.R. pentru înflorirea multilaterală a națiunii noastre socialiste. Este o expresie evidentă a sentimentelor frățești statornicite între cele două țări în decursul anilor de luptă pentru cauza comună a edificării socialismului.

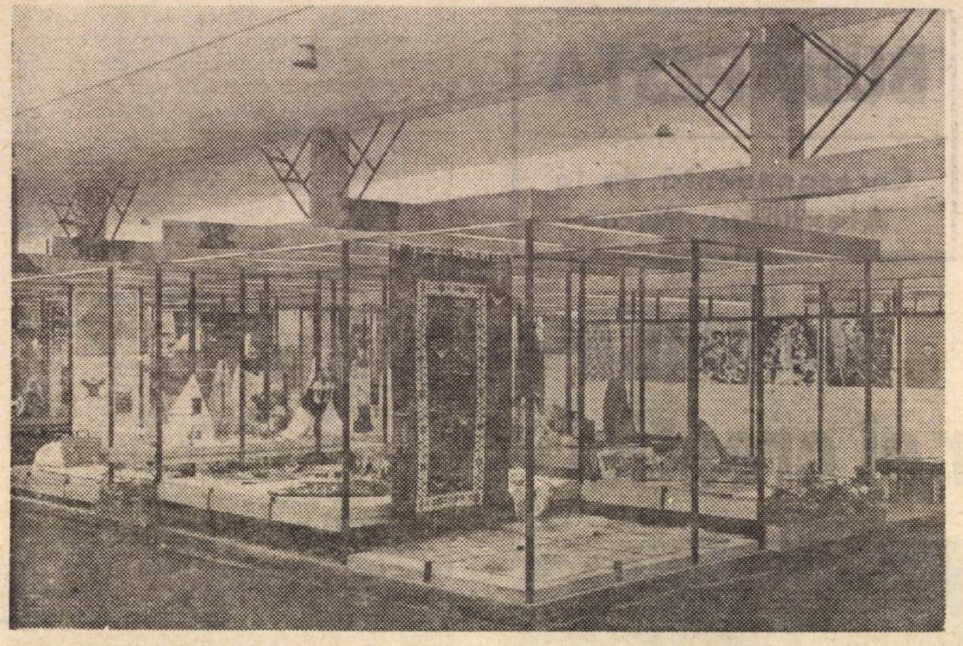

Produse românești de larg consum expuse anul acesta la Paris

PARIS

Corespondență de la Cristian Popișteanu

„Cine se întîlneşte mai des se cunoaşte mai bine“

Atunci cînd răsfoiești bloc-notesul reportericesc sau aduni din memorie întîlnirile semnificative pentru respectul cu care este privită țara noastră, prestigiul ei în lume, îți vin în minte nu numai fapte din cele mai recente, ci și unele mai îndepărtate. Iată cum amintirea m-a dus la acea zi de vară iraniană 1968, cînd actualul președinte al Republicii Franceze, domnul Georges Pompidou — atunci prim-ministru — acordîndu-mi cîteva declarații pentru revista „Lumea“, aprecia relațiile și contactele româno-franceze precum și rolul lor constructiv în dialogul european de pace și cooperare. Opiniile exprimate atunci de actualul șef al statului francez pot fi măsurate la fața locului în nenumăratele mărturii exprimînd stadiul de cunoaștere și înțelegere ce caracterizează raporturile statale dintre Franța și Republica Socialistă România, dintre cele două popoare. Nu este de mirare că, vizitînd Franța succesiv, poți sesiza de la an la an sporul de interes, simpatie, amiciție pentru România, într-un cuvînt comprehensiunea care favorizează legăturile celor două țări. Există, desigur, acel hronic de tradiții ale prieteniei franco-române cu fondul imprescriptibil de nume evocatoare, de la Nicolae Bălcescu la George Enescu, de la Traian Vuia la Constantin Brâncuși, de la Elena Văcărescu la Henry Coandă, de la Panait Istrati la Elvira Popescu, sau acele memorabile dovezi de sprijin reciproc, cum ar fi atitudinea Franței față de cauza Unirii Principatelor Române sau participarea antifasciștilor români la lupta maquis-ului antihitlerist.

Vei întîlni, desigur, nu o dată, la interlocutorii francezi veritabile sentimente de căldură față de aceste momente ale trecutului. Dar mai frecvente, infinit mai frecvente vor fi dovezile de caldă simpatie față de istoria contemporană a țării noastre. Le-am întîlnit la Palais Bourbon, la membri ai Adunării Naționale ca și la tineri întîlniți pe lîngă Saint-Germain des Prés, le-am auzit sub cupola nemuritorilor la Institutul Franței și mi s-au repetat pe străzile Marsiliei, le-am înregistrat la Palais Royal — Ministerul Culturii — și în ultramodernele hale de la Rungis încît, după o vizită oricît de scurtă, pleci cu convingerea reală că țara noastră devine din ce în ce mai cunoscută pe meridianul francez.

Într-o scurtă convorbire cu fostul președinte al Adunării Naționale, **Jacques Chaban Delmas,** în prezent prim-ministru, domnia-sa remarca intensificarea cunoașterii reciproce în ultimii ani, operă la care își aduc o contribuție de prim ordin contactele între oamenii de stat la nivel înalt, vizitele de rang guvernamental, schimburile de delegații parlamentare, de oameni de știință, de specialiști din diferite domenii. Și cu acest prilej mi-a fost citat proverbul francez: „Cine se întîlnește mai des se cunoaște mai bine, cine se cunoaște mai bine se simte mai bine“.

Pentru președintele Institutului Franței, academicianul **Jacques Rueff,** cooperarea economică și tehnico-științifică, legăturile comerciale constituie artere esențiale ale bunelor relații franco-române. Raportate doar la deceniul anterior, cifrele comerțului dintre cele două țări în anul 1968 — aproximativ 700 de milioane de franci noi — sînt elocvente. Apreciind că trebuie pe larg folosite toate posibilitățile pentru dezvoltarea relațiilor economice ca și a legăturilor de colaborare dintre forurile academice, Jacques Rueff mi-a spus cu multă francheță: „Încă acum cinci ani se evoca rar numele României printre membrii Institutului Franței. Astăzi, însă, țara dv., prin prezența ei internațională, ne reține tot mai des atenția.“

Nu la un interval prea lung după convorbirea de la Institutul Franței, a avut loc la Paris sesiunea Comisiei mixte guvernamentale de cooperare economică și tehnico-științifică la care delegația română a fost condusă de tovarășul Manea Mănescu. Într-o discuție pe marginea acestui eveniment, care inaugura un nou cadru de colaborare, avută la redacția ziarului „Le Monde“, se sublinia semnificația lărgirii sferei relațiilor bilaterale româno-franceze.

Dinamica politicii românești prezintă, după opinia directorului Institutului de formare a opiniei publice din Franța, I.F.O.P., prof. **Jean Stoetzel,** unul din cele mai interesante și revelatoare subiecte de sociologie a relațiilor internaționale actuale. Jean Stoetzel mi-a vorbit totodată cu multă admirație despre contribuția atît de originală a savanților Dimitrie Gusti și Mihai Ralea la impulsionarea științei sociologiei ca și aportul lor la dezvoltarea prieteniei oamenilor de știință francezi și români.

La sfîrșitul acestei suite de reproduceri ale unor aprecieri auzite în Franța despre țara noastră, dar nu drept cea de pe urmă ca importanță, notez că **André Malraux** mi-a spus la începutul lunii iunie cît de interesat urmărește politica atît de constructivă și înțeleaptă a României, mărturisindu-mi dorința și speranța de a ne vizita.

Atunci cînd agenția „France Presse“ transmitea acum cîteva zile din capitala noastră știrea că „industria română a făcut un fantastic pas înainte“, sintetizînd prin aceasta impresia oaspeților străini de la cel de al X-lea Congres al P.C.R., după vizitarea E.R.E.N. consacrată celei de a 25-a aniversări a eliberării patriei, pe ecranul minții mi-au reapărut figurile multor oameni cunoscuți în Franța și care, fără îndoială, vor fi adăugat această informație imaginii pe care și-au făurit-o despre România, „o țară atît de dragă inimii noastre“, cum mi-a spus odată doamna Langevin, soția celebrului matematician și fizician.

BUDAPESTA

Corespondență de la Alexandru Pintea

„România — un vast șantier al creației"

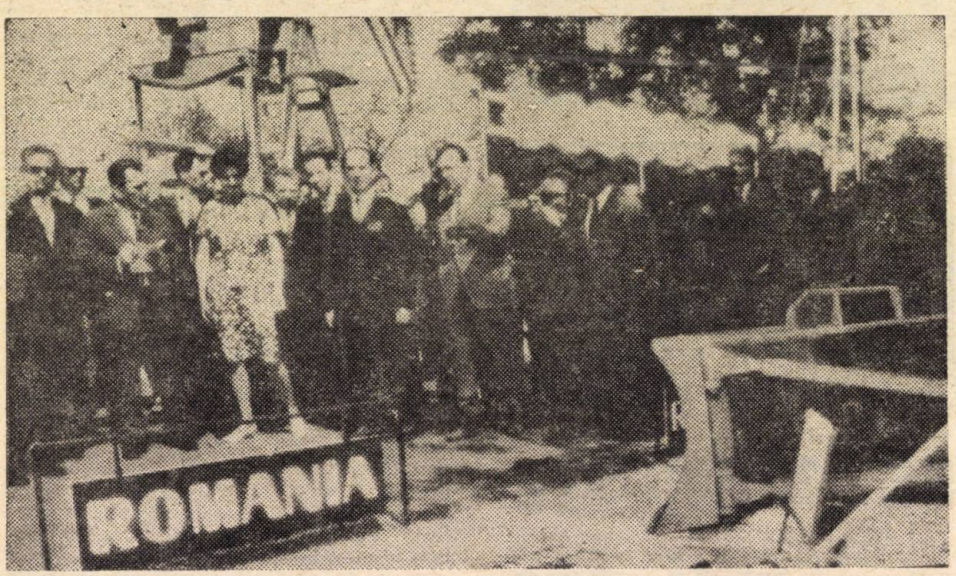

Budapesta. Primul ministru Jenő Fock vizitînd pavilionul românesc la ediția 1969 a Tîrgului internațional

Străbăteam nesfîrșita întindere a pustei ungare, în drum spre Szolnok. O siluetă zveltă, argintie se zărea din depărtare — Sonda „H—200". Inginerii români care au asigurat asistența tehnică a noii instalații românești de foraj fac, împreună cu specialiștii maghiari, bilanțul. Părerile gazdelor despre utilajul petrolier românesc sînt dintre cele mai bune.

Beșe Vilmoș, director general al Trustului central de petrol și gaze: „Este o instalație bună, de înalt nivel tehnic, de care sîntem pe deplin mulțumiți". **Patehl Laszlo**, inginer-șef al trustului: „Programul de foraj a fost îndeplinit întocmai, instalația a funcționat bine, iar asistența tehnică a fost la înălțimea reputației de care se bucură industria petrolieră românească pe plan mondial".

H-200 a fost prima instalație românească de foraj pentru adîncimi de 3 500 de metri livrată Ungariei în cadrul acordului de colaborare economică. Ea a fost concepută și construită corespunzător condițiilor de climă și sol ale Ungariei. De fapt, trebuie spus că utilajul nostru petrolier, ca și alte produse ale industriei constructoare de mașini, se bucură în Ungaria de o bună apreciere. În cadrul acordului de lungă durată pe anii 1966—1970, România livrează Ungariei nu numai diferite tipuri de instalații de foraj, unități de intervenție și pompaj, ci și mașini-unelte, remorci basculante, vagoane, utilaj pentru construcții etc.

„Succesele însemnate înregistrate de industria constructoare de mașini a României în anii construcției socialiste — îmi spunea într-o recentă convorbire tovarășul **Karadi Gyula**, prim-vicepreședinte al Oficiului Național de Planificare al R. P. Ungare, vicepreședinte al Comisiei guvernamentale mixte de colaborare economică ungaro-română — ca și dezvoltarea rapidă a economiilor naționale ale ambelor țări, în general, determină o tot mai mare dezvoltare, în cadrul circulației reciproce de mărfuri, a schimbului de produse ale industriei constructoare de mașini. Am fost în România, cunosc bine posibilitățile economiei românești, nivelul tehnic ridicat al industriei dumneavoastră". În continuare, referindu-se la buna colaborare economică existentă între cele două țări, interlocutorul arată că anul acesta marchează dezvoltarea în continuare a relațiilor economice ungaro-române. Acest lucru este cel mai bine oglindit de protocolul schimburilor de mărfuri pe anul 1969, conform căruia volumul acestora va fi cu 12,5 la sută mai mare față de nivelul anului 1968. Printre altele, volumul schimburilor sortimentelor de bunuri de consum, raportat la anul 1968, se dublează, iar schimbul reciproc de mașini și utilaje crește cu 14 la sută.

În aceste zile, am avut convorbiri cu numeroase personalități marcante ale vieții politice, economice și social-culturale din Ungaria. Țara noastră are mulți prieteni aici, în Ungaria. Mi s-a vorbit cu deosebită căldură despre țara noastră, despre succesele obținute, sub conducerea Partidului Comunist Român, în anii construcției socialiste, în toate domeniile vieții economice și social-culturale.

„Călătoresc relativ mult prin România, îmi spunea **Bondor Jozsef**, ministrul construcțiilor și urbanisticii al R. P. Ungare. Străbătînd țara dumneavoastră, am întotdeauna impresia că mă aflu pe un uriaș și impresionant șantier. Un șantier pe care se construiesc deodată sute de fabrici, zeci de mii de locuințe, în care și satele își înalță schelele, schimbîndu-și înfățișarea. În ritmul rapid al dezvoltării economiei e firesc ca însăși industria construcțiilor să se dezvolte într-un ritm deosebit. Am cunoscut Bucureștiul și înainte de război, i-am cunoscut periferiile, dar acum, cînd am văzut Balta Albă, acest ansamblu modern de locuințe, am rămas cu o impresie deosebită. Constructorii români au făcut din punct de vedere estetic pași uriași. Prin noile sale cartiere, Bucureștiul a devenit aproape un alt oraș, un oraș nou, modern. Port o deosebită considerație specialiștilor români din domeniul construcțiilor. Ei rezolvă foarte bine problemele legate de culoare, de formele geometrice și liniile care dau un efect impunător construcțiilor. Este normal ca într-o țară unde ritmul construcțiilor e atît de înalt, nivelul de trai, material și cultural, al poporului să cunoască o dezvoltare crescîndă. Cunosc, de pildă, localitatea Aleșd dinainte de eliberarea țării și am văzut-o și acum. Înainte, foarte mulți locuitori plecau primăvara să lucreze ca muncitori zidari în diverse orașe și se întorceau toamna. Acum, aici s-au construit o fabrică de ciment și alta de cărămidă refractară. Oamenii nu mai sînt obligați să umble dintr-un loc în altul prin țară ca să-și cîștige existența. Lucrează aici în apropiere de casă, cîștigă bine, sînt bine îmbrăcați, iar aproape fiecare familie are un copil sau doi la diferite instituții de învățămînt superior. Asta înseamnă ceva, arată în mic transformările uriașe pe care socialismul le-a adus în acești 25 de ani în viața oamenilor. Sînt succese de care nu numai poporul român, dar toți prietenii lui se bucură sincer".

La Ministerul agriculturii și industriei alimentare al R. P. Ungare mi s-a spus că bunele relații de colaborare între țările noastre sînt ilustrate și de faptul că nu există aproape săptămînă în care specialiștii din diferite domenii ale agriculturii sau industriei alimentare să nu meargă din Ungaria în România sau invers.

„Cunosc bine agricultura României. Am avut prilejul de multe ori să vizitez frumoasa dumneavoastră țară, îmi spunea dr. **Gergey Istvan**, adjunct al ministrului agriculturii și industriei alimentare. România merită toate laudele pentru că — însușindu-și tot ce e mai nou, mai înaintat în producția a-

José Magalhaes PINTO

ministrul afacerilor externe al Braziliei

„Relaţiile noastre evoluează într-un climat de cordialitate“

Cu ocazia celei de-a 25-a aniversări a eliberării României, ministrul afacerilor externe al Braziliei, Jose Magalhaes Pinto, a avut amabilitatea să facă o declaraţie colaboratorului nostru Vasile Oros, pentru revista „Lumea“.

„Guvernul brazilian urmăreşte cu atenţie şi interes eforturile autorităţilor şi poporului român pentru a intensifica dezvoltarea ţării şi a ridica bunăstarea naţiunii române. Succesele obţinute în această direcţie nu fac decît să justifice admiraţia oricărui observator imparţial şi să confirme atributele de eficienţă ale tuturor românilor. Aş dori să subliniez, de asemenea, dinamismul politicii externe româneşti, îndreptate spre afirmarea personalităţii naţionale a României şi spre apărarea păcii în lume.

Relaţiile dintre Brazilia şi România evoluează într-un climat de înţelegere şi cordialitate, un exemplu semnificativ fiind în acest sens vizita în Braziliа, în octombrie 1968, a d-lui ministru Corneliu Mănescu, pe care l-am primit cu onoare şi plăcere. Reuniunea Comisiei mixte braziliano-române, ce a avut loc la Rio de Janeiro în aprilie 1969, a demonstrat, de asemenea, clar, că există largi posibilităţi de extindere şi diversificare a schimburilor şi colaborării între ţările noastre, în beneficiul reciproc. Afinităţile de limbă, decurgînd din punctele de contact la originile culturii celor două ţări, contribuie la interesul şi simpatia de care se bucură în Brazilia poporul român, în ciuda distanţei geografice ce ne separă. Elementul latinităţii este un factor important pentru dezvoltarea relaţiilor noastre.

Cu ocazia sărbătorii sale naţionale, aş vrea să urez poporului român prosperitate şi să alătur dorinţa ca nimic să nu tulbure pacea internaţională, care constituie o aspiraţie comună şi profundă a popoarelor şi guvernelor din ţările noastre“.

gricolă mondială, pe baza organizării producţiei în mari unităţi, a aplicării largi a mecanizării şi chimizării şi a cercetărilor ştiinţifice — a reuşit să realizeze mari progrese şi în agricultură. 25 de ani constituie o perioadă istorică foarte scurtă, dar în aceşti ani agricultura României a lăsat în urmă o întreagă epocă. Am vizitat cooperative de producţie, întreprinderi agricole de stat, institute de cercetări ştiinţifice. După părerea mea, concentrarea în mari unităţi de producţie — orientare urmată de agricultura dumneavoastră — este deosebit de bună pentru că asigură aplicarea la cel mai înalt nivel a mecanizării, a irigării, a unor metode ştiinţifice şi industriale de producţie. Aş vrea să mă refer şi la ceea ce se face acum în România pentru extinderea irigaţiilor. Este o acţiune uriaşă, care îşi va arăta roadele în curînd. M-au impresionat şi cunoştinţele ştiinţifice şi economice nu numai ale specialiştilor sau conducălătorilor de unităţi, dar şi ale muncitorilor agricoli. După întoarcerea mea din România, am vorbit colegilor despre succesele şi experienţa agriculturii româneşti.

Doresc din inimă — a spus în încheiere interlocutorul nostru — să mergeţi înainte, amplificînd ceea ce aţi obţinut după eliberare. Şi sînt convins că veţi obţine succese tot mai însemnate“.

Cu academicianul **Erdey-Gruz Tibor**, secretar general al Academiei de Ştiinţe a R. P. Ungare, am avut prilejul să vorbesc la recenta expoziţie a cărţii ştiinţifice organizată de Editura Academiei Republicii Socialiste România la Clubul Cărţii din Budapesta. „Expoziţia — îmi spunea domnia-sa — ilustrează preocupările şi nivelul atins de activitatea ştiinţifică din România. Se poate constata că astăzi cercetarea ştiinţifică din ţara dumneavoastră, ca urmare a sprijinului substanţial al statului, a căpătat o largă amploare, ocupînd un loc însemnat în viaţa societăţii, în progresul multilateral al industriei şi agriculturii, al întregii vieţi economice. Am avut prilejul să cunosc mulţi savanţi români de care mă leagă adînci sentimente de prietenie. Academia, activitatea institutelor sale sînt bine cunoscute la noi şi putem spune că există o bună colaborare“.

În urmă cu cîteva luni, au vizitat Ungaria Teatrul maghiar de stat din Cluj şi colectivul de balet al Teatrului de operă şi balet din Bucureşti. Au fost două manifestări care au prilejuit nu numai oamenilor de artă şi cultură, ci şi publicului larg budapestan contactul cu arta dramatică şi cu coregrafia românească. Numeroşi ziarişti, artişti, regizori, directori de teatru, cronicari, care au asistat la spectacole, au ţinut să transmită felicitările lor artiştilor din România pentru spectacolele de înaltă ţinută artistică. „Spectacolele Teatrului maghiar de stat din Cluj — a arătat **Otto Rutkay**, directorul Teatrului Madacs din Budapesta — demonstrează, în acelaşi timp, largile posibilităţi acordate în România minorităţilor naţionale de a-şi dezvolta cultura în limba respectivă“.

Persoanele cu care am stat de vorbă în aceste zile au ţinut să sublinieze că prezenţele româneşti, legăturile multilaterale în toate domeniile care există între România şi Ungaria contribuie la adîncirea colaborării şi prieteniei frăţeşti dintre cele două ţări socialiste vecine. Prefacerile înnoitoare, amplificarea continuă, în cadrul operei de edificare socialistă, a potenţialurilor creatoare ale celor două popoare asigură o bază tot mai puternică pentru dezvoltarea colaborării şi cooperării multilaterale româno-ungare, pentru lărgirea continuă a relaţiilor frăţeşti, aducînd totodată o contribuţie la întărirea sistemului mondial socialist şi a influenţei sale în lume.

VARȘOVIA

Corespondență de la Iosif Dumitrașcu

„Noul este prezent pretutindeni"

Produsele românești au fost și anul acesta prezente la tradiționalul Tîrg internațional de la Poznan

Cunoscute și apreciate, realizările obținute de România în dezvoltarea continuă, ascendentă, a societății socialiste, sînt urmărite în R. P. Polonă cu același viu interes care animă poporul nostru în prețuirea succeselor dobîndite de Polonia populară.

În Polonia socialistă, care a marcat sărbătorește doar cu puține săptămîni în urmă un sfert de veac de viață nouă, apropiata aniversare a eliberării României de sub jugul fascist, înfăptuirile obținute de poporul nostru sînt apreciate cu caldă simpatie. Nu o dată de cînd mă aflu aici, în întîlnirile cotidiene avute, interlocutorii mei mi-au vorbit cu multă prietenie despre relațiile frățești dintre cele două țări, despre rezultatele rodnice care stimulează dorința de extindere a colaborării multilaterale cu țara noastră. Aceste aprecieri mi-au fost confirmate și în declarațiile mai multor personalități ale vieții științifice și economice din Polonia, cărora le-am solicitat cîteva opinii privind prezența României în țara prietenă.

Prof. **Janusz Groszkowski**, președintele Academiei poloneze de științe, membru onorific al Academiei Republicii Socialiste România mi-a subliniat, de pildă : „În general, în activitatea de zi cu zi și, îndeosebi, în activitatea noastră ca oameni de știință, relațiile și contactele personale duc la cunoașterea directă, concretă a posibilităților și necesităților părților interesate în colaborare, într-un sector sau altul, putîndu-ne orienta în funcție de ele în așa fel încît scopul să fie atins în întregime, iar realizarea temelor propuse să fie cît mai adecvată. Acest lucru am reușit să-l facem cu colegii din România, ca, de altfel, și cu oameni de știință din alte țări socialiste. Pornind tocmai de la acest considerent, nu singurul, desigur, și poate nu cel mai semnificativ, se poate aprecia că relațiile de colaborare dintre academiile din Polonia și România sînt strînse și rodnice.

Planul de colaborare semnat în 1968, în cadrul acordului din 1966, cuprinde o serie de teme și probleme interesante și atractive. Mi-aș permite să enumăr ramurile în cadrul cărora se observă o activitate vie pe acest tărîm și anume — matematica, mașinile matematice, mecanica, acustica, termodinamica, magnestismul, biologia. La fel de interesante mi se par problemele legate de sectorul sociologiei — orașul și urbanizarea, satul și influența marii industrii etc.".

„În ce privește impresiile mele din România — a continuat interlocutorul nostru — ele sînt dintre cele mai bune. Am avut de cîteva ori prilejul să străbat România, de la nord la sud și de la sud la nord, la volanul automobilului. Este, cred, mijlocul de locomoție care îți dă cele mai bogate și diversificate satisfacții, facilitînd contactul direct cu oamenii. Peste tot am întîlnit sinceritate, bunăvoință și multă prietenie. Admirația mea pentru frumusețea peisajului României, pentru oamenii săi este veche. Am admirat la intervale diferite rezultatele uriașului salt făcut de țara dumneavoastră în toate sectoarele vieții sociale, pe calea progresului și bunăstării. Mă simt întotdeauna foarte bine în România și de aceea folosesc orice prilej pentru a revedea aceste locuri pe care le-am îndrăgit sincer".

La rîndul său, ing. **Stanislaw Bolewski**, director adjunct al Serviciului tracțiunii din Ministerul Comunicațiilor a ținut să arate că : „În Polonia se află peste 185 de locomotive Diesel românești repartizate în trei mari centre — Poznan, Ostrow și Szczecin. Constructorii de la Craiova — mi-a spus ing. **Stanislaw Bolewski** — ne-au livrat produse bune, de care sîntem mulțumiți. De la bun început vreau să relev calitatea superioară a locomotivelor românești, care și-au cîștigat în Polonia un bun renume, onorat din plin, s-au aclimatizat la noi în adevăratul sens al cuvîntului, devenind o prezență de care trebuie să se țină seama. Magistrala cărbunelui Silezia-Baltica, cu o lungime de peste 500 de km, este deservită aproape în exclusivitate, în transportul de mărfuri, de locomotivele românești. Trenurile de marfă remorcate de Diesele românești cu o încărcătură de 1 800—2 000 tone (50—60 de vagoane) își realizează cu regularitate planul de transport. Este o adevărată luptă între regiunile feroviare în vederea obținerii de locomotive românești. Cred că orice alte cuvinte sînt de prisos".

Prof. **Zbigniew Tokarski**, vicepreședinte al Comitetului geologic mi-a declarat : „Avem legături foarte bune cu colegii din România, îndeosebi în sfera lucrărilor de prospectare a gazului metan și petrolului. Folosim cu încredere bogata dv. experiență în acest domeniu, în care România este un «post înaintat» — produsele și instalațiile sale fiind exportate în zeci și zeci de țări. Dăm o înaltă apreciere instalațiilor românești de foraj la mari adîncimi. Cred că este semnificativ faptul că circa 70 la sută din instalațiile de foraj de care dispunem sînt de proveniență românească, ceea ce, trebuie să recunoaștem, este foarte mult. Apreciem cît se poate de pozitiv instalațiile dumneavoastră atît în ce privește construcția, finisarea, cît și, mai ales, parametrii înalți de exploatare și randamentul — deosebit de mari. Rezultatele obținute pînă în prezent ne dau deplină încredere în instalațiile românești de foraj. Începută cam prin 1964, achiziționarea de instalații românești de foraj va continua și în următorul cincinal. În prezent, cinci tipuri de instalații lucrează în țara noastră cu bune rezultate în lucrările de prospectare a structurii geologice a solului și depistarea gazului metan sau a petrolului. Zarnowiec-voievodatul Koszalin, Wolin-Szczecin, Milianow-Kielce și Brabuty sînt localitățile în care siluetele zvelte ale instalațiilor românești au devenit o componentă vie a peisajului".

Iată și una dintre imaginile semnificative ale României în Polonia, imagine care poartă semnătura lui **Alfred Walek**, redactor șef al ziarului „Trybuna Mazowiecka", organ al Comitetului voievodal al P.M.U.P. Varșovia : „Trei vizite eșalonate pe o perioadă de 14 ani mi-au dat posibilitatea să cunosc un tablou impresionant al dezvoltării României în toate sectoarele de activitate. O călătorie în România îți dă satisfacții neasemuite și dintre cele mai felurite. Admir progresul colosal înregistrat de România în sfertul de veac de putere populară, cu precădere în sectorul industriei grele și al mecanizării agriculturii. Traseul peregrinărilor mele prin România a trecut prin București și localitățile de pe litoral, adevărate perle arhitectonice, precum și Valea Prahovei. Am fost oaspetele constructorilor de tractoare de la Brașov, al petroliștilor de la Brazi. Peste tot oameni zîmbitori, optimiști și, ceea ce e foarte important, tineri și hotărîți de a realiza cu succes sarcinile ce le-au fost încredințate. Noul este prezent pretutindeni : în industrie, în construcții, sau în agricultură. Peste tot, întîlnești oameni cu inima deschisă, cordiali".

Sînt numai cîteva mărturii ale stimei și prețuirii de care se bucură succesele României socialiste în R. P. Polonă, ale relațiilor de strînsă și multilaterală colaborare care se dezvoltă între cele două popoare frățești.

SOFIA

Corespondență de la Rodica Dumitrescu

Mărturii ale unei cooperări trainice

Semnarea protocolului încheiat după a 7-a sesiune a Comisiei mixte guvernamentale româno-bulgare de colaborare economică și tehnico-științifică. Semnează tovarășii Gheorghe Rădulescu, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al României, și Pencio Kubadinski, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al R. P. Bulgaria

...Plecasem din Sofia, prima inițiere cu realitățile unei țări pe care urma s-o parcurg, spre mare. Aveam să aflu în această „țară a colinelor" același soare care strivește mașina între două cîmpuri de floarea-soarelui, ondulînd pînă la orizont, dar mai ales aceeași atmosferă familiară pe care o constatasem la primul contact cu capitala și care avea să-mi reamintească la tot pasul că prietenii bulgari, ca și noi, se pregătesc să sărbătorească aceeași mare aniversare : 25 de ani de la eliberarea patriei de sub jugul fascist.

23 August și 9 Septembrie 1944 marchează pentru popoarele român și bulgar începutul unei biografii economice și social-politice noi, al cărei conținut principal constă, de 25 de ani încoace, în eforturile neobosite de înaintare a celor două țări pe drumul progresului și înfloririi lor multilaterale. Socialismul, învingător în cele două țări vecine, a dat un sens nou relațiilor bilaterale, de colaborare frățească bulgaro-română, relații tradiționale animate și întărite în toți acești ani de aceleași idealuri și aspirații supreme, de aceeași dorință de a le intensifica și dezvolta continuu, în interesul ambelor țări, al cauzei socialismului și păcii.

Realitatea bunei vecinătăți între cele două țări, interesul reciproc în schimbul de valori materiale și spirituale, consensul celor două națiuni de a întări raporturile de solidaritate internaționalistă dintre ele constituie o bază autentică a dezvoltării unor relații tot mai intense și mai ample. Luminînd rațiunile profunde ale legăturilor de bună vecinătate și amplificînd în permanență procesul de cunoaștere reciprocă a realizărilor obținute în producția de bunuri materiale și spirituale, țările noastre identifică și stabilesc noi posibilități de lărgire a colaborării lor prietenești în toate domeniile : politic, economic, tehnico-științific, cultural-artistic.

În acești 25 de ani, „relațiile largi și active dintre Bulgaria și România — îmi spunea **Slavcio Vasev**, președintele Comitetului bulgar pentru înțelegere și cooperare balcanică — sînt decisive, de o semnificație constructivă pentru întărirea păcii în Balcani și în lume. Sînt numeroase manifestările de cooperare dintre țările noastre ; nu le pot cita aici pe toate, dar există una care le domină pe celelalte. Este prietenia, cordialitatea celor două popoare care există de secole și care astăzi sînt însuflețite de aceeași dorință comună de construire, în spiritul ideilor marxist-leniniste, a societății socialiste care, prin ea însăși, reprezintă conținutul și forța păcii".

Străbătînd, în drumul spre mare, vasta cîmpie triunghiulară a Traciei moderne, am întîlnit pretutindeni semnele legăturilor de cooperare trainică ce unesc cele două țări și popoare, viul interes manifestat față de realizările noastre în construcția economică, politică și cultural-științifică.

Volumul schimburilor comerciale dintre România și Bulgaria a crescut, în raport cu anul 1965, de peste trei ori, depășind nivelurile prevăzute inițial. Dezvoltarea industrială a celor două țări, îndeosebi dezvoltarea construcției de mașini, a permis sporirea schimbului reciproc de mașini și utilaje. Este imposibil să călătorești pe șoselele dintre coline fără să nu întîlnești măcar unul din cele 1 000 de I.M.S.-uri furnizate pînă acum de țara noastră sau o autobasculantă din cele 200 care au trecut Dunărea în ultimii doi ani. De asemenea, astăzi sînt folosite în Bulgaria, în porțiunile cele mai grele, pentru deplasările rapide, cele 55 de locomotive Diesel de 2100 C.P., pe care, începînd cu 1966, le furnizează România. Lor li s-a adăugat, în 1969, un nou produs, locomotivele Diesel hidraulice de 1250 C.P. pentru remorcare și distanțe scurte. „Fiecare locomotivă românească — îmi spuneau cu admirație prietenii bulgari — reprezintă o uzină". Pentru asigurarea întreținerii acestor „uzine", pe toată perioada lor de garanție, se află aici 15 tehnicieni craioveni la Varna, Stara Zagora sau Gorna Oriahovița.

Semănătorile pneumatice de porumb „S.P.C. 6" nu le-am întîlnit pentru că porumbul era în această lună august aproape copt, dar mi-au vorbit despre ele prietenii din Bulgaria, ca și despre selectoarele de cereale „S.U. 4" fabricate primele la „Semănătoarea" din București, și ultimele la „Fabrica de mașini agricole" din Timișoara. Un articol nou pe piața bulgară îl reprezintă tractoarele „U 651" dotate cu trolii pentru exploatările forestiere. Bulgaria fabrică și ea tractoare (de altfel, noi importăm tractoare monoax) dar „U 651" sînt specializate pentru exploatări în locuri greu accesibile, troliile asigurîndu-le o mare practicabilitate.

La cîțiva kilometri de Pleven, în nordul Bulgariei, se pot întîlni, în ultimii ani, o serie de utilaje românești de extracție și aparatură petrolieră, iar pe piața bulgară produse petroliere cu un înalt grad de prelucrare : benzine speciale, uleiuri minerale.

Aflat la prima vizită în Bulgaria, ai revelația descoperirii unei aceleiași culturi de sinteză, izvorîtă, ca și cea românească, dintr-o înrădăcinare tenace în solul și istoria țării. Conștiente de apropierea spirituală și dornice de a se cunoaște mai bine, popoarele noastre

au dezvoltat de-a lungul celor 25 de ani de existență liberă și independentă, de activitate creatoare pentru construirea unei societăți noi, mereu mai ample relații științifice și culturale. Filmele istorice „Dacii", „Columna" și „Haiducii", ansamblurile folclorice din Scornicești și Tîrgu-Mureș, Teatrul din Craiova sau Opereta din București sînt numai cîteva exemple dintr-o lungă listă de vizite și spectacole românești la Sofia, Plovdiv, Varna sau Burgas.

Succesele economiei și culturii românești vor putea fi încă o dată apreciate de prietenii noștri de la Sofia în contactul direct cu imaginile fotoexpoziției care, prin cele 50 de panouri ale sale, reprezintă o amplă cronică a celor 25 de ani de la eliberarea României de sub jugul fascist sau cînd vor răsfoi cele 800 de volume de la „Expoziția cărții românești", ce se va deschide zilele acestea în incinta Universității din Sofia. Iar la 20 septembrie, Plovdivul, al doilea oraș al țării, va găzdui, la cea de-a 25-a ediție a tîrgului internațional, și pavilionul românesc, alături de pavilioanele U.R.S.S., R.D.G., Cehoslovaciei, Poloniei, Ungariei, Suediei, Franței sau Marii Britanii.

În condițiile tradiționalelor legături și contacte — în toate domeniile vieții economice, politice, sociale și culturale — dintre poporul român și poporul bulgar, ale extinderii acestor relații, se întăresc și se adîncesc, zi de zi, alianța și prietenia frățească româno-bulgară.

...Ajunsesem la mare. Și aici aveam să constat că semnul fizic al acestei prietenii îl reprezintă Dunărea și Marea Neagră, care scaldă de secole, cu apele înfrățite, pămîntul bulgar și cel românesc, fiind întotdeauna un drum deschis prieteniei și colaborării.

BOGOTA

Interes pentru extinderea raporturilor columbiano-române

Dr. Alfonso Lopez MICHELSEN
ministrul de externe al Columbiei

Dr. Alfonso Lopez Michelsen, ministrul de externe al Columbiei, l-a primit pe corespondentul revistei noastre la Bogota, dr. Leopoldo Vargas; ministrul columbian a făcut corespondentului nostru următoarea declarație:

„Prin intermediul revistei «Lumea», al cărei corespondent sînteți, aș vrea să trimit salutul meu cordial guvernului și poporului României. Columbia a stabilit deja relații diplomatice cu Republica Socialistă România și e încredințată că aceste relații se vor dezvolta și consolida în viitorul apropiat. Schimburile noastre comerciale cunosc o evoluție favorabilă, manifestîndu-se de ambele părți un interes sensibil pentru lărgirea lor, în vederea atingerii acelui nivel pe care îl dorim cu toții".

RABAT

Corespondență de la Corneliu Vlad

„Nutrim o mare stimă pentru poporul român"

Marocul este o țară deosebit de interesantă pentru oricine, indiferent de sezonul în care ar fi vizitată. Pentru un român, a te afla în cea mai apuseană din țările Maghrebului în prima jumătate a lunii august înseamnă, însă, o șansă în plus: aceea de a recunoaște, în manifestările și evocările ce se fac pe marginea zilei naționale a României, stima și prețuirea de care se bucură realizările sale în rîndul poporului marocan.

„Cu ocazia celei de-a 25-a aniversări a eliberării României, îmi este plăcut să adresez cititorilor revistei «Lumea» expresia profundei mele simpatii ca și urările mele de prosperitate, fericire și pace" — ne declară ministrul marocan al informațiilor, dl **Ahmed Snoussi.**

Arătînd că numeroase țări au cunoscut, în diferite perioade ale istoriei lor, ocupația și prejudiciile decurgînd de aici pe plan social, cultural, politic și psihologic, ministrul marocan subliniază că România, depășind și învingînd aceste perioade, „a știut nu numai să-și păstreze intactă identitatea, dar să se și impună peste hotare prin seriozitatea, coeziunea și dîrzenia sa".

„De 25 de ani — continuă dl Snoussi — România nu a încetat să cucerească simpatia lumii prin realizările sale în domeniile economic, social, tehnico-științific, ca și politic. Desigur, au contat mult și bogățiile solului și subsolului. Totuși, fără capacitatea creatoare a românilor nu s-ar fi putut realiza toate aceste progrese. Aici, în Maroc, noi avem o mare stimă pentru poporul român. Această stimă decurge din fap-

tul că între țările noastre există numeroase asemănări, dintre care deosebit de importantă și semnificativă este receptivitatea la ideile novatoare și o anumită structură și mentalitate care permit dezvoltarea constantă a individualității, cu menținerea originalității și libertății de gîndire.

Țările noastre au avut în ultimele luni prilejul să se descopere și să se aprecieze. În iunie 1968, vizita făcută în Maroc de dl Corneliu Mănescu, ministrul afacerilor externe și președinte al celei de a 22-a sesiuni a Adunării Generale a Națiunilor Unite, a înlesnit

În luna ianuarie, ministrul afacerilor externe al Marocului, dr. Ahmed Laraki (al doilea din dreapta), a fost oaspetele țării noastre. Imaginea îl înfățișează vizitînd Muzeul de Artă din Capitală

țărilor noastre să-și întărească relațiile în domeniul tehnic și științific. Recent, vizita în România a d-lui Laraki, ministrul nostru al afacerilor externe, a însemnat o nouă contribuție la lărgirea cîmpului înțelegerii și cooperării noastre".

Evocînd din nou, în încheierea mesajului său, ziua de 23 August, „aniversare dragă tuturor celor care sînt legați de idealurile de dreptate, de pace, de progres și libertate", ministrul marocan s-a referit la problema Orientului Apropiat, subliniind necesitatea unei mai bune înțelegeri a problemelor acestei zone. „Căci pentru noi — spune domnia-sa — țară arabă, musulmană, mediteraneană și africană, o pace justă trebuie să prevaleze în Orientul Mijlociu, pe baza principiilor Cartei Națiunilor Unite care condamnă ocupația sub toate formele sale".

Aprecierile domnului Snoussi în legătură cu România nu sînt singulare. Cu jumătate de an în urmă, un alt membru marcant al cabinetului de la Rabat, dr. **Ahmed Laraki,** ministrul afacerilor externe, ne declara: „Privesc cu optimism dezvoltarea relațiilor dintre țările noastre în toate domeniile, mai ales în cel economic, științific și cultural. Am convingerea fermă că, animate de aceleași idealuri, de pace, înțelegere, cooperare sinceră și loială, Republica Socialistă România și Regatul Maroc vor intensifica tot mai mult legăturile lor, în beneficiul celor două popoare ale noastre, al progresului și prosperității lor. Cele două acorduri semnate — comercial și cultural — sînt, bineînțeles, doar un simplu cadru, dar ele vor deschide calea unor schimburi mai mari între țările noastre, cărora sperăm că le vom găsi modalitatea de aplicare într-un viitor foarte apropiat".

Sînt aprecieri care, departe de a reprezenta simple amabilități protocolare, au o acoperire concretă. De altfel, aflat în contact direct cu realitățile marocane, beneficiez de suficiente confirmări în această privință. În magazinele din Rabat sau Casablanca întîlnești, începînd, mai ales, din anul acesta, și mărfuri „made in Romania"; programele de muzică românească transmise de radiodifuziunea marocană nu mai sînt doar o prezență incidentală; ziarele scriu frecvent despre România — practic, în luna august nu a trecut o zi fără ca vreunul din cotidienele de limbă arabă sau franceză ale țării să nu se refere, prin informații, comentarii, hărți sau fotografii, la actualitatea românească.

Începutul acestui an consemnează și prezența unor specialiști români și utilaje românești pe ogoarele marocane. Notorietatea rezultatelor bune obținute de experții români în cultura floriisoarelui într-o serie de țări cu condiții climatice dificile — ca Iran și Republica Arabă Unită — a condus, și ea, la încheierea unei convenții româno-marocane privind acordarea de asistență tehnică Marocului în vederea cultivării acestei plante. Marocanul este un mare consumator de grăsimi vegetale, produs care este importat, la ora actuală, în proporție de aproximativ 80 la sută. Statul marocan ar realiza, deci, importante economii în devize prin extinderea suprafețelor cultivate cu floarea-soarelui. Tocmai la realizarea acestui obiectiv își propun să contribuie specialiștii români. Iar rezultatele obținute pe loturile experimentale de la Sidi-Slimane și de lîngă Fes, cultivate sub îndrumarea specialiștilor români, cu semințe românești și cu utilaj pentru întreg procesul tehnologic — de la arat pînă la recoltat — fabricat în țară nu dezmint palmaresul anterior. Inginerul Gh. Maița, dușman consacrat al deșertului (și care a făcut parte din grupurile specialiștilor români ce au obținut în 1967 în fostul pustiu Al Tahir din R.A.U. o producție de porumb superioară celei realizate de regulă în delta Nilului), ne spune că, în ciuda dificultăților de tot felul, între care o inundație fără precedent în ultima jumătate de secol, recoltele obținute sînt întru totul încurajatoare. De altfel, deși perioada experimentărilor este abia la jumătate, diverse organisme agricole marocane sau chiar simpli felahi s-au convins și se interesează în mod concret de folosirea roadelor experienței românești. Este, acesta, un fapt a cărui valoare se relevă tocmai prin fixarea atmosferei propice extinderii colaborării româno-marocane în sfere din cele mai diverse. Mi-a făcut, de aceea plăcere să notez cuvintele unui coleg marocan care, după ce i-am vorbit despre experimentul de la Sidi Slimane, a urat colaborării între cele două țări să beneficieze în ansamblul ei de „flori", „roade bogate", „soare".

Și, în sfîrșit, una din cele mai recente prezențe românești în Maroc — suplimentul literar consacrat României de ziarul de limba arabă „Al Alam", primul — ca tiraj — în țară, care înfățișează originalitatea creației materiale și spirituale românești de-a lungul istoriei și importanța succeselor obținute în ultimul sfert de veac de poporul român. Redactorul șef al ziarului, dl **Larbi Messari,** care a vizitat de curînd România, îmi vorbește despre preocuparea sa constantă de a contribui la o cît mai bună cunoaștere a României în Maroc. Domnia-sa, care este și secretar general al Uniunii scriitorilor marocani, ține să inaugureze, de altfel, și seria traducerilor din literatura română în țara sa, lucrînd în acest moment la transpunerea în arabă a unor scrieri de Caragiale.

Activul relațiilor româno-marocane nu este însă prin aceste exemple epuizat. Ca un element important trebuie menționată colaborarea celor două țări în cadrul activității diferitelor organizații internaționale cu caracter politico-diplomatic, economic sau cultural, pe care cei doi membri ai guvernului marocan mi-au evocat-o cu căldură.

Amilcar CABRAL

secretar general al Partidului African al Independenței din Guineea-Bissau și Insulele Capului Verde (P.A.I.G.C.)

„Sîntem recunoscători României pentru sprijinul acordat mișcărilor de eliberare națională“

Secretarul general al Partidului African al Independenței din Guineea-Bissau și Insulele Capului Verde, Amilcar Cabral, a făcut trimisului nostru special la Alger, Corneliu Vlad, următoarea declarație :

Cunoaștem România de multă vreme, o cunoaștem din cărți încă din timpul dominației feudale și burgheze. Am avut, însă, privilegiul de a vizita România socialistă în două rînduri — în 1967 și foarte recent, cu prilejul Congresului al X-lea, la care am participat răspunzînd invitației adresate de C.C. al P.C.R. Am rămas profund impresionați de progresele realizate de poporul dv., sub conducerea P.C.R., în cei 25 de ani de viață liberă.

Putem afirma că succesele țării dv. sînt extraordinare. Am avut ocazia să vizităm o serie de cooperative agricole de producție și știm că dv. ați realizat transformarea socialistă a agriculturii în proporție de sută la sută. Am avut, apoi, posibilitatea de a vizita obiective industriale și să apreciem la Expoziția realizărilor economiei naționale paleta impresionantă a produselor expuse. Pentru toate acestea, nu putem decît să felicităm din inimă poporul român. Practic, România poate produce astăzi tot ce are nevoie din punct de vedere industrial și agricol și aceasta este poate una din realizările sale cele mai importante.

Evident, dv. sînteți profund angajați în dezvoltarea necontenită a țării, dar, în același timp, nu uitați nici un moment să acționați în spirit internaționalist. România sprijină concret mișcările de eliberare națională și în mod particular P.A.I.G.C. Noi vă sîntem foarte recunoscători pentru ajutorul apreciabil pe care România îl acordă poporului nostru în lupta sa grea pentru dobîndirea independenței sale naționale.

Înainte și cu atît mai mult după Congresul al X-lea, poporul român beneficiază de o grandioasă perspectivă în vederea dezvoltării țării pe toate planurile. În același timp, trebuie remarcat că sporesc continuu posibilitățile dezvoltării și aprofundării legăturilor de prietenie, colaborare frățească și solidaritate internaționalistă între popoarele noastre. Cu prilejul marii dv. sărbători, îmi este plăcut să profit de această ocazie pentru ca, prin intermediul revistei „Lumea“, să adresez încă o dată conducătorilor și tuturor factorilor responsabili români, comuniștilor români, întregului dv. popor, urări de noi succese și fericire în continuarea operei de edificare a României contemporane.

Convingerea noastră fermă este că, în lumina bilanțului realizat de Congresul de la București, poporul român are toate motivele să se mîndrească și să fie sigur de viitorul strălucit care îi surîde.

VIENA

Corespondență de la Petre Stăncescu

„România — un partener statornic“

În urmă cu ani, la Viena se cunoștea puțin despre România, despre viața ei social-politică. Astăzi, ceea ce se întîmplă în țara noastră interesează, trezește admirație. În pragul celei de-a XXV-a aniversări a eliberării, la împlinirea unui pătrar de veac de viață nouă, de prefaceri revoluționare, întîlnești aici, în paginile presei, consemnarea frecventă a transformărilor din patria noastră, a realității românești. „La 23 August, România va sărbători uriașul salt parcurs într-un sfert de veac de eforturi și realizări, de la acea stare de adîncă înapoiere la stadiul de dezvoltare din prezent“, subliniază comentatorul Franz West în articolul intitulat „România în august 1969“, apărut în „Volksstimme“.

„În România a avut loc o minune economică evidentă pentru orice vizitator“, scrie, în „Arbeiter Zeitung“, Barbara Coudenhove-Kalergi, adăugînd : „Să nu uităm că, în România dintre cele două războaie, 80 din 100 de oameni erau țărani săraci sau lucrători agricoli, în mare parte lipsiți de bunuri de consum elementare, că patru milioane de români adulți erau analfabeți“.

„Die Presse“ consemnează „momentul dramatic“, cum este menționat în titlu, al zăgăzuirii apelor Dunării la Porțile de Fier. „România și Iugoslavia, scrie ziarul, au ridicat tocmai în locul în care Dunărea este foarte îngustă și curentul de apă foarte repede o centrală electrică ce va fi a treia ca mărime din lume“.

Dezvoltarea economică este urmărită cu atenție în capitala vieneză, astfel încît, uneori, aflîndu-te într-un cerc de specialiști, rămîi plăcut impresionat de cunoștințele documentate ale interlocutorilor despre proiectele economice ale României socialiste. În context, se subliniază că, prin realizările sale, România a devenit un partener comercial statornic și căutat, situație evidențiată, de altfel, și de creșterea constantă a schimburilor comerciale româno-austriece.

Alteori, aprecierile vin din partea slujitorilor culturii. Astfel, cunoscutul și competentul critic de artă Heinz

Fischer Karwin afirmă că recenta sa vizită în România l-a entuziasmat. Nivelul cultural al celor intervievați în România de către criticul austriac, aleși dintre pietonii întîlniți la întîmplare, l-a dus pe Heinz Fischer Karwin la concluzia că tînăra intelectualitate constituie o componentă principală a României noi.

În această ordine de idei, aș semnala faptul că la inaugurarea unei expoziții de artă românească găzduită în unele din principalele orașe austriece — Salzburg, Innsbruck, Graz — împuternicitul landului Stiriei adăuga, după cuvintele de salut, cifrele exacte ale numărului de școli, facultăți, studenți, de titluri ale cărților apărute în România socialistă.

În acest cadru de interes crescînd pentru realizările românești, recent a fost anunțată o apariție care vine să se adauge prezenței cărții românești în librăriile și bibliotecile austriece. Cuprinzătoarea culegere de poezii editată de Bergland Verlag din Viena, într-o frumoasă prezentare grafică, poartă titlul: „Rumänische Lyrik". Oferind-o cititorilor, editura scrie: „Prezenta antologie a liricii românești, alcătuită și tradusă cu măiestrie de Zoltan Franyó, nu constituie numai o perfectă alegere a celor mai bune poezii românești. Ea oferă, în plus, o imagine unitară a evoluției creației poetice a acestei țări într-un răstimp de mai bine de un secol. 114 autori reprezentativi ne vorbesc prin intermediul a 270 de poezii".

Viena a dobîndit, mai ales în ultimii doi ani, o reputație de centru al diverselor reuniuni internaționale. Contribuția reprezentanților români este de acum cunoscută în aceste cercuri. Îmi îngădui să redau doar unele secvențe din discuțiile purtate cu diferite personalități participante la unele conferințe. „Cunoaștem mulți savanți români, primim cu regularitate literatură științifică românească și apreciem enorm munca științifică desfășurată în România", spunea eminentul profesor mexican dr. Manuel Sandoval Vallarta. „Oamenii de știință italieni urmăresc cu simpatie și considerație activitatea desfășurată în prezent de colegii lor români în domeniul nuclear", declara Carlo Salvetti, vicepreședintele Comitetului pentru energia nucleară din Italia. Cuvinte la fel de calde a exprimat Iohannes Virolainen, vicepreședinte al Consiliului de miniștri finlandez, ministrul educației publice, într-o discuție consacrată perspectivelor unei conferințe a securității europene; el aprecia contribuția României în această direcție, subliniind, totodată, existența unor relații bune și cordiale între Finlanda și România.

Revenind la interesul opiniei publice austriece față de viața nouă a patriei noastre, cred că el trebuie apreciat în contextul bunelor relații dintre cele două țări, al unor raporturi întemeiate pe egalitate în drepturi, avantaj mutual și respect reciproc, cărora, desigur, vizita președintelui Austriei, Franz Ionas, în România, anunțată pentru luna viitoare, le va da un nou impuls.

ROMA

Corespondență de la Nicolae Puicea

Pornind de la Columnă

În inima Romei, în imediata apropiere de Piazza Venezia, se profilează semeț spre colina Quirinale, cu care parcă vrea să rivalizeze în înălțime, Columna lui Traian. Aici, pe circa 40 de metri înălțime, sînt săpate circular în marmură file de istorie nepieritoare — matca unor legături ce s-au păstrat și dezvoltat de-a lungul vremii. Veacuri după veacuri, acest monument, capodoperă a artei romane, a amintit, așa cum amintește și astăzi, de țara noastră și încercatul ei popor.

Depărtîndu-ne de „Colona Traiana", și apropiindu-ne de vremurile noastre, ar putea fi evocate și alte momente care mărturisesc continuitatea unor relații ce cunosc în prezent sfere noi de afirmare.

Liantul nou îl constituie astăzi un complex de relații — economice, cultural-artistice, politice, tehnico-științifice și turistice — ce au dat nu numai un conținut mai bogat relațiilor tradiționale, dar scot tot mai mult în evidență unele puncte de convergență și interese comune, ce se întîlnesc pe marea platformă a dorinței de a colabora în folosul prieteniei și păcii, pe baza principiilor sacre ale respectării suveranității și independenței naționale, a neamestecului în treburile interne, egalității în drepturi și avantajului reciproc.

În acest context, relațiile economice și comerciale au cunoscut în ultimii ani o creștere substanțială. Cu prilejul celor mai prestigioase tîrguri italiene, produsele industriale „Made in Romania" — alături de alte mărfuri tradiționale ale exportului nostru — sînt apreciate calitativ și tehnic. „Saltul economic pe care îl realizează an de an țara dv. — îmi spunea **Libero Vitali**, reprezentantul firmei «Vitali-macchine» — este uimitor. Lista produselor românești cu un grad înalt de prelucrare industrială se îmbogățește continuu, iar firmele italiene recurg în mai mare măsură la întreprinderile modernei industrii românești pentru cercetări și proiectări, dezvoltînd cooperarea sub cele mai diferite forme și în domenii variate. Trebuie să folosim mai intens aceste posibilități". Sectorul agricol oferă, de asemenea, perspective apreciate de italieni. Referindu-se doar la schimbul de experiență între specialiștii români și italieni, **Orfeo Turno Rotini**, directorul Institutului de chimie agricolă din Pisa, declara: „Relațiile dintre agronomii italieni și români au fost permanent active. O mărturie concludentă o constituie și activitatea plină de pasiune a numeroși experimentatori români, ce-și găsesc oglindirea în paginile publicațiilor de specialitate din Italia. Doresc să-mi exprim urarea ca astfel de relații să intensifice acel curent de informații necesar pentru a se putea dezvolta la gradul cel mai înalt un amplu schimb de inițiative fecunde între cele două țări și schimburi utile între cele două economii".

Deosebit de activ se manifestă capitolul relațiilor culturale, care — numai în acest an — a înregistrat prezența în Italia a unora dintre cele mai cunoscute colective de teatru, de operă și balet, ansambluri folclorice etc. Aplauzele la scenă deschisă, strigăte de „bis" și „bravo România" nu reprezentau doar o răsplată pe deplin meritată de colectivele Operei române din București sau de Teatrul de comedie și Teatrul „Lucia Sturdza Bulandra" din București, de Teatrul național din Cluj sau de corul „Madrigal", de ansamblurile folclorice „Rapsodia Carpaților" din București și „Prahova", din județul cu același nume, ci și expresia unei prietenii ce cuprinde sectoare largi ale opiniei publice italiene. Impresionat de arta populară românească — este cunoscută publicului italian prin intermediul numeroaselor expoziții românești ce se organizează cu regularitate — cunoscutul critic de artă, prof. **Giulio Carlo Argan**, ne-a declarat după o vizită în țara noastră: „România este țara în care arta populară se poate studia ca un context cultural perfect unitar și autonom. Constituie un patrimoniu aproape intact, cu o vioiciune atît de puternică, încît influențează pozitiv opera celor mai buni artiști contemporani. În nici o altă țară ca în România, unde arta populară relevă întreaga sa coerență culturală și nu constituie partea neglijată a artei culte, se poate vedea mai clar care este funcția sa socială. Dacă într-o zi se va studia arta populară, fără indulgența expertului față de ignorant, tocmai arta românească va fi aceea care să ofere material pentru o nouă teorie a artei populare".

De multă apreciere se bucură în Italia și literatura românească. În librăriile italiene din cele mai importante orașe ale țării, în biblioteci publice și școlare, cartea românească a și cucerit un loc important, este citită cu interes. Poeziile lui Eminescu și Arghezi, „Amintirile din copilărie" ale lui Creangă, opere de Sadoveanu, Rebreanu, Slavici, Camil Petrescu, precum și lucrări reprezentative ale lui Mihail Sebastian, Zaharia Stancu, Mihai Beniuc, Titus Popovici, Maria Banuș, Marin Sorescu și mulți alții oferă cititorului de aici, pentru prima oară în istoria relațiilor culturale româno-italiene, posibilitatea de a-și forma o imagine despre literatura clasică, modernă și contemporană românească. Nu trebuie pierdut din vedere, totodată, faptul că prima limbă străină predată în universitățile italiene a fost limba română (universitatea din Torino, la 1853, de către prof. Giovenale Vegezzi-Ruscalla) și că astăzi ea se predă la facultățile de litere din Roma, Florența, Napoli, la universitățile din Padova, Mi-

lano, Palermo, Bari etc. „Limba română — declara prof. **Mario Ruffini** — ocupă un loc dintre cele mai importante în învățămîntul universitar, urmînd imediat după limbile străine de cea mai mare circulație (engleza, franceza, germana și, poate, spaniola). Aceasta reprezintă o recunoaștere pe care noi, italienii, o datorăm unei limbi surori care sub multe aspecte lingvistice este foarte apropiată de cea a noastră și care a împrumutat mult din sistemul nostru ortografic cu prilejul trecerii de la scrierea în alfabetul chirilic la cel cu litere latine. Crearea recentă a unei catedre permanente de limbă română în cadrul facultății de litere a Universității din Roma a sporit, și în cadrul universitar, importanța limbii române. Este de dorit ca și alte asemenea catedre să se instituie pentru a menține și mai deschisă ușa relațiilor culturale cu o țară atît de apropiată și scumpă nouă. Această urare este făcută de către un om care a dedicat 36 de ani din viața sa culturii românești".

Relațiile româno-italiene se dezvoltă constant și ele răspund unei necesități obiective determinate de considerente deja amintite. Dobîndind valențe noi, ele reprezintă acum nu numai o contribuție concretă la consolidarea relațiilor bilaterale de prietenie și colaborare, ci și un aport însemnat la dezvoltarea unui climat de pace și înțelegere între popoare, în Europa și în lume. Încheind, să dăm cuvîntul domnului **Mario Zagari**, fost — pînă acum două luni — subsecretar de stat în Ministerul Afacerilor Externe: „Astăzi — spune domnia-sa relațiile italo-române străbat o fază deosebit de prosperă și fecundă, ele fiind o încununare logică a unui proces pozitiv care s-a conturat în ultimii ani. Cooperarea dintre cele două țări este în plină dezvoltare, mai ales în domeniile economic, cultural și tehnico-științific. Apropierea prietenească italo-română nu s-a limitat, însă, numai la aceste sectoare, ci s-a extins și la unele probleme internaționale de interes reciproc. Între Italia și România există un dialog sincer și deschis, aprofundat, ce și-a găsit ilustrare și prin vizita președintelui Consiliului de Miniștri, Ion Gheorghe Maurer. Nu poate fi nici o îndoială că astfel de contacte reciproce — atît de utile dezvoltării relațiilor prietenești dintre cele două țări — reprezintă un element important în cadrul mai vast al relațiilor Est-Vest și că ele pot și trebuie să continue și în viitor.

Cred că progresele realizate în fiecare domeniu al relațiilor noastre n-ar fi putut înflori atît de rapid dacă n-ar fi găsit un teren fertil în afinitățile de limbă, de cultură și de sînge, care leagă cele două popoare ale noastre de aproape două mii de ani. Aceste afinități, permanent vii și active, se sprijină și se reînnoiesc prin tradiția noastră comună a luptei pentru independență. Ambele popoare au luptat și suferit îndelung, căutînd să se sprijine reciproc în afirmarea unor principii mai juste și umane. Încrederea Italiei că numai printr-o intensificare a relațiilor economice și culturale, turistice, prin schimburi de idei se poate ajunge la o adevărată destindere între diferitele țări ale lumii — în perspectiva unei soluționări pe cale pașnică a problemelor internaționale litigioase — găsește încurajare în exemplul pe care îl oferă relațiile amicale cu România".

WASHINGTON

Corespondență de la Constantin Alexandroaie

Roade ale mai bunei cunoașteri

In caleidoscopul economic și cultural al lumii, tricolorul României apare înconjurat de realizări noi și importante, care i-au ridicat prestigiul pe plan internațional și au consolidat locul înaintat pe care îl ocupă în comunitatea națiunilor. Numeroși turiști americani care ne-au vizitat țara în ultimul an, printre care oameni de artă și cultură, medici și ingineri, industriași și oameni de afaceri, studenți și oameni simpli și-au exprimat „plăcuta surprindere și entuziasmul față de peisajul economic și industrial", „evantaiul cultural-artistic românesc", care „înfrumusețează țara de dincolo de blînda și albastra Dunăre".

Împărtășindu-ne impresiile culese în timpul ultimei sale vizite în România, cunoscutul industriaș american **Cyrus Eaton** ne spune:

„Am rămas profund impresionat de inteligența, imaginația și energia poporului român, de hotărîrea de a face din țara sa una dintre cele mai dezvoltate și prospere țări din lume. Succesele repurtate în dezvoltarea economiei țării dovedesc inepuizabilele posibilități în direcția extinderii comerțului cu alte țări ale lumii.

România are în Statele Unite numeroși prieteni care militează în direcția strîngerii legăturilor dintre cele două popoare. În ce mă privește, opinez ca industriașii și oamenii de afaceri americani să-și intensifice relațiile cu România. Este, desigur, încurajator faptul că în prezent sporește interesul pentru lărgirea volumului schimburilor comerciale dintre cele două țări".

Transformările radicale din România ultimului sfert de veac, înfrumusețarea peisajului ei urban și rural, împlinirea multora dintre idealurile harnicului ei popor formează laitmotivul majorității impresiilor culese de vizitatorii ei din Statele Unite.

„Noile coordonate culturale și economice ale României în contextul culturii și economiei universale înnoiesc și schimbă în mod obligatoriu felul în care o privește străinătatea, ne spune **John Richardson**, economist din Boston, care ne-a vizitat recent țara. România de astăzi face să se prăbușească toate părerile preconcepute despre ea".

Mulți sînt cei ce se întorc în țară pentru a-și revedea pămîntul natal, după zeci și zeci de ani de absență. Printre ei se numără și dr. **Titus Podea**, profesor la Universitatea Columbia. „Privirile celui ce se întoarce în țară, căutînd cu ezitare vechiul o dată familiar lor — ne-a spus d-sa — sînt dublu surprinse: selecționat, polisat cu grijă, vechiul este așezat pe o scenă nouă pe care îi stă mai bine. Una lîngă alta, noile realizări ale tehnologiei industriale sînt mărturii grăitoare ale talentului și hărniciei poporului român. In modernitatea sa, România funcționează cu noi atribute, izvorîte din consolidarea unei succesiuni eficace de scopuri împlinite și idealuri de viitor ce se încadrează perfect în întregul ei organic. Vizitatorului, România i se înfățișează ca un mo-

Imagini din spectacolele ansamblului „Ciocîrlia" și aprecieri elogioase despre dansatorii români în paginile presei americane

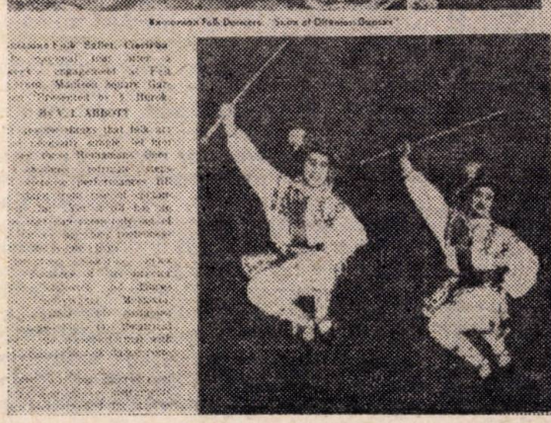

del frumos, cu o execuţie bine echilibrată.

Dintre numeroasele ţări ale lumii aflate într-o rapidă dezvoltare pe care le-am vizitat în ultimii ani, România oferă cel mai evident exemplu de carte ce surprinde cu fiecare pagină întoarsă. România îşi păstrează cu grijă înclinaţiile estetice şi pitoreşti, la care adaugă talentul tehnologic şi rezultatele strălucite ale muncii poporului ei".

Răsfoind scrisorile primite în ultimele luni, reţinem rîndurile scrise de studentul **Sam Griffith** din California, care, cîştigînd un premiu la un concurs studenţesc, a avut posibilitatea să viziteze cîteva ţări europene, printre care şi România :

„Stau aplecat asupra foii de hîrtie, încercînd să vă scriu ce m-a impresionat mai mult în cele cinci zile petrecute în România. Mă întreb, însă, dacă există ceva care nu m-a impresionat. Cămine de studenţi ale căror ferestre luminoase sînt mărginite de ramurile pomilor din parcurile alăturate, universităţi şi institute cu laboratoare excelent dotate, zeci de mii de studenţi ce sorb din comorile ştiinţei pe cheltuiala statului, magistralele capitalei străjuite pe verticală de liniile moderne ale arhitecturii acestui sfîrşit de veac, pădurile verzi ale falnicilor Carpaţi şi cele cenuşii ale rafinăriilor, sondelor şi staţiilor electrice de transformare din jurul Ploieştiului. Prin faţa ochilor mi se perindă sobrul peisaj industrial, viaţa accelerată a Capitalei, iar în urechi îmi sună ritmul vijelios al jocurilor populare româneşti, susurul apelor liniştite ale tării, ciripitul păsărilor al căror grai divin doar marele Enescu l-a putut transcrie pe portativ".

România zilelor noastre devine din ce în ce mai cunoscută, mai respectată şi mai apreciată, recunoscîndu-i-se valorile materiale şi spirituale, concluzie care se desprinde cu o deosebită claritate şi din coloanele presei. Industria şi agricultura, arta şi cultura României au format recent subiectul unei emisiuni de 60 de minute transmise telespectatorilor de un post de televiziune din Washington. Cotidienele de aici recunosc faptul că „realizările regimului comunist din România nu sînt de loc neglijabile. Treptat, întreaga ţară merge înainte. Gigantice blocuri de apartamente, fabrici, mai multe autoturisme şi o calitate superioară a bunurilor de larg consum sînt dovezi clare ale progresului înregistrat de această ţară". (*„The Evening Star"*).

Cunoscutul comentator **Drew Pearson**, care a vizitat nu de mult România, împărtăşea cititorilor săi următoarele impresii : „România este una dintre cele mai prospere ţări din Europa, concurînd cu Elveţia şi Japonia în ceea ce priveşte ritmul de creştere a producţiei sale industriale. Mari succese a repurtat şi în domeniul industriei construcţiilor. In jurul Bucureştiului, pe lîngă lacuri şi parcuri au fost construite numeroase cartiere. Pulsul secolului XX se simte în fiecare ramură a vieţii sale culturale şi economice".

„Deşi nu sîntem de acord cu ideologia dv., ne spunea un senator republican care a preferat să nu-l citäm nominal, trebuie să fim de acord cu faptul că ea a făcut minuni în ţara dv., ridicînd prestigiul internaţional al României pe culmi pe care niciodată înainte nu le-a atins. Este o recompensă bine meritată pentru poporul ei harnic şi pentru conducerea sa înţeleaptă".

TOKIO

Corespondenţă de la Florea Ţuiu

„Inaltă apreciere politicii României"

Shojiro KAWASHIMA

vicepreşedinte al Partidului liberal-democrat

Dl Shojiro Kawashima, vicepreşedintele partidului de guvernămînt, Partidul liberal-democrat, personalitate politică marcantă în Japonia, a acceptat cu amabilitate solicitarea revistei „Lumea" de a ne acorda un interviu. Dl Kawashima, care a vizitat România, ne împărtăşeşte la început cîteva din impresiile sale în legătură cu cele văzute în ţara noastră.

— Mărturisesc că poporul român m-a impresionat. Locuitorii ţării dv. sînt veseli şi deschişi, Bucureştiul este tot atît de frumos ca oricare alt mare oraş european, iar nivelul de trai al populaţiei este în mod cert în continuă creştere. România este o ţară plină de viaţă şi de speranţe. Îmi amintesc cu plăcere despre întîlnirile pe care le-am avut cu oficialităţi ale ţării dv. şi nu pot să nu evoc aci personalitatea preşedintelui Nicolae Ceauşescu, un conducător tînăr, care se bucură în ţara sa de un sprijin unanim.

Discuţia se angajează, în continuare, pe tema relaţiilor japono-române.

— Personal, dau o înaltă apreciere politicii României în lume ; sper că ţara dv. va deveni unul din punctele de apropiere dintre ţările din Est şi cele din Vest, că ea îşi va intensifica eforturile pentru pace şi îşi va dezvolta activităţile îndreptate în această direcţie.

La fel ca mulţi alţi membri ai parlamentului nostru, ca mulţi alţi oameni de afaceri japonezi, am avut şi eu prilejul să vizitez România. De la an la an, schimburile de persoane şi vizitele reciproce se înmulţesc. Toţi deputaţii noştri şi oamenii de afaceri care au fost în ţara dv. s-au întors cu impresii foarte bune despre România. Fără a dori să fac complimente, vă spun că în Japonia există convingerea că România doreşte sincer şi duce, în practică, o politică de prietenie cu toate ţările. Acest lucru este foarte mult apreciat aici, în Japonia. Personal, sper ca vizitele reciproce şi contactele personale japono-române să se dezvolte şi în viitor.

Cît priveşte relaţiile comerciale dintre Japonia şi România, vă pot spune că ele se dezvoltă an de an. Geografic, România se află foarte departe de Japonia şi aceasta ar putea frîna dezvoltarea relaţiilor dintre cele două ţări. Dar, o dată cu perfecţionarea transporturilor rapide, distanţele mari nu mai constituie o problemă. Ţara noastră doreşte să sporească comerţul cu România, precum şi cu alte ţări din Europa răsăriteană. Se pune problema ce mărfuri să cumpere Japonia, care importă, deocamdată, în principal produse agricole. Ştim că România doreşte să cumpere mărfuri din Japonia, cum ar fi maşini şi produse chimice, dar schimburile comerciale trebuie să fie echilibrate. Cînd am vizitat România, am promis că vom studia posibilităţile de a vinde mai mult şi de a cumpăra mai mult din ţara dv. Cred că ambele părţi vor trebui să depună eforturi comune în acest sens.

În încheiere, dl Kawashima ne vorbeşte despre scopul şi activitatea grupului parlamentar de prietenie Japonia-România, recent înfiinţat, al cărui preşedinte a fost ales.

— Pentru interesul comun, pentru prietenia şi înţelegerea dintre cele două popoare, noi am înfiinţat un grup parlamentar de prietenie Japonia-România, iar eu am fost ales preşedintele grupului. Personal, doresc să depun toate eforturile pentru a întări relaţiile de prietenie dintre Japonia şi România şi pentru a contribui la asigurarea păcii în lume. Dacă membri ai parlamentului român vor vizita ţara noastră, noi sîntem gata să-i primim cu plăcere.

August 1944. Evenimentele din România oglindite în presa internațională

București. Membri ai formațiunilor de luptă patriotică în zilele insurecției

Prizonieri hitleriști pe străzile Capitalei

AUGUST 1944
ecouri și semnificații internaționale

Conf. univ. dr. Traian Caraciuc

Istoria fiecărui popor, mare sau mic, circumscrie în evoluția sa momente care, prin semnificația lor, reprezintă pietre de hotar, evenimente cruciale în destinele țării respective, în întreaga sa dezvoltare. Un asemenea moment, de o însemnătate covîrșitoare în istoria României, l-a constituit insurecția armată din august 1944, — inițiată, organizată și condusă de Partidul Comunist Român — care a deschis poporului român calea eliberării naționale, a înfăptuirii înaltelor sale idealuri de libertate și dreptate socială, a victoriei revoluției populare și trecerii la construirea orînduirii socialiste. Eliberarea României de sub jugul fascist — marea sărbătoare națională a poporului român — a marcat cu adevărat începutul unei noi ere de dezvoltare a țării pe calea progresului și civilizației, de renaștere și înflorire a națiunii noastre.

Memorabilele evenimente de acum 25 de ani au fost încununarea luptei dîrze duse, de-a lungul veacurilor, de poporul român împotriva exploatării și asupririi, pentru libertate și independență națională, pentru progres social și propășirea țării. Desfășurarea acestei lupte s-a ridicat pe o treaptă mai înaltă în perioada dictaturii militaro-fasciste și a războiului antisovietic cînd intensificarea acută a nemulțumirilor populare și a stării de spirit antihitleriste în mase, pierderile suferite pe front, au determinat profunde deplasări social-politice, au dus la creșterea puternică a mișcării de rezistență antifasciste — în fruntea căreia se situa Partidul Comunist — pentru răsturnarea odioasei dictaturi și eliberarea patriei. Exprimînd interesele vitale ale majorității covîrșitoare a poporului nostru, Partidul Comunist Român a condus lupta de eliberare de sub jugul fascist, pentru scoaterea țării din războiul antisovietic și alăturarea ei la coaliția antihitleristă. Abordînd în mod creator aspectele complexe ale dispoziției forțelor social-politice dinăuntrul țării, partidul comunist a reușit să grupeze în jurul clasei muncitoare — pe baza acestor obiective — toate forțele antifasciste, să organizeze colaborarea cu forțele patrictice naționale, cu reprezentanți ai armatei, inclusiv cu monarhia.

Un rol important l-au avut împrejurările internaționale, strălucitele victorii repurtate pe front de către Uniunea Sovietică — care a dus pe umerii ei greul războiului și a dat cele mai mari jertfe în zdrobirea Germaniei naziste —, lupta desfășurată de armatele aliate, de forțele muncitorești și democratice din țările ocupate de hitleriști. Aceste victorii au dat impuls forțelor antifasciste din întreaga lume, au însuflețit poporul român în lupta de eliberare, au creat condiții favorabile pentru răsturnarea dictaturii fasciste.

La începutul anului 1944, frămîntările din țara noastră, tendințele noi care se conturau în politica unor gru-

părți politice, perspectivele ieșirii din criză erau comentate pe larg de personalități politice străine, în presă sau la radio. În martie 1944, în cercurile politice de la Londra se afirma că „România se apropie de punctul culminant“ [1]. Ted Dyrssen, trimisul special al ziarului suedez „Vecko-Journalen“ la București, scria la 22 aprilie 1944 : „Opoziția a crescut din ce în ce mai mult, mai ales de cînd situația e grea pentru Germania, dar nu trebuie crezut că opoziția a început cînd s-a agravat situația“, în timp ce ziarul „La Turquie“ din 20 aprilie 1944 publica articolul lui Riza Ceandir care semnala că în România „tabăra de stînga se întărește mai mult decît oricînd, pe zi ce trece“.

Numeroase comentarii de presă și radio subliniau rolul aparte al României în dispozitivul de luptă german, implicațiile grave pentru Reich ale unei eventuale schimbări în poziția acestei țări. Sub titlul „Importanța României“, ziarul „Evening Standard“ din 15 martie 1944 scria : „România are pentru germani o importanță extrem de mare. Dacă va fi eliberată România toată Europa sud-estică se va răscula și va deveni un teatru de revoltă ușurînd intervenția forțelor aliate“. Într-o serie de articole din presa străină se subliniau, totodată, dificultățile uriașe ale unei eventuale acțiuni de răsturnare a regimului antonescian și scoaterea României din război. În acest sens, „Daily Telegraph“ din 20 martie 1944 scria : „E absurd să se creadă că locul României în schimbarea de părți **e tot așa** de ușor ca al Italiei sau chiar al Finlandei“. Același ziar remarca, la 22 martie, că „trupele germane care se retrag din Ucraina sînt destul de numeroase ca să poată realiza ocuparea României dacă aceasta s-ar dovedi necesară“. Într-o intervenție a sa în Camera Comunelor, W. Churchill afirma, de asemenea, în acele zile, că „poporul român nu poate întreprinde deocamdată nimic avînd pistolul automat nemțesc la tîmplă“. (Arh. M.A.E., F. 71, E. 9, vol. 383, p. 10).

Iată însă, că în pofida uriașelor obstacole ce se ridicau în fața lor, forțele politice antifasciste, patrioții, masele largi ale poporului român, în frunte cu partidul comunist, s-au ridicat cu hotărîre împotriva regimului dictatorial fascist, au înfăptuit în mod eroic actul istoric de acum 25 de ani. Răspunzînd cu entuziasm chemării comuniștilor, poporul român a răsturnat dictatura militaro-fascistă, a scos țara din războiul hitlerist și s-a alăturat, cu întregul său potențial material și militar, coaliției antihitleriste.

■

Ziua de 23 August 1944 avea să fie deosebit de „plină“ în evenimente de mare importanță militară și politică. Ultima ședință a Consiliului de Miniștri, prezidată de Ion Antonescu, în dimineața acestei zile și consacrată măsurilor de continuare a războiului, s-a desfășurat într-o atmosferă încordată. Ion și Mihai Antonescu au cerut regelui să fie primiți de urgență pentru a expune situația de pe front și a-l încunoștiința asupra măsurilor luate. Era însă prea tîrziu. La ora 17,00 conducătorii fasciști au fost arestați la Palat, operîndu-se imediat și arestarea celorlalți membri ai guvernului și a înalților demnitari fasciști. Cu toate că planul insurecției a trebuit să fie pus în aplicare înainte de termenul prevăzut, întregul aparat de luptă a intrat în acțiune cu o precizie ireproșabilă. La orele 18,00, Statul Major al Comandamentului militar al Capitalei a lansat semnalul de alarmă pentru toate unitățile militare din București, iar la orele 18,30 s-a dat ordinul de intrare în dispozitivul operativ de luptă. Între orele 19,00 și 24,00, formațiunile patriotice de luptă și unitățile militare au ocupat Președinția Consiliului de Miniștri, principalele ministere, Palatul telefoanelor, marile centrale telefonice, posturile de radio și T.F.F., precum și alte instituții guvernamentale și obiective de importanță strategică. Au fost încercuite principalele obiective ale forțelor armate hitleriste. În seara zilei de 23 august, în timp ce insurecția era în plină desfășurare, la orele 22,25 posturile române de radio difuzau Proclamația istorică în care se confirmau înlăturarea dictaturii antonesciene și ieșirea României din războiul dus împotriva puterilor aliate.

În focul insurecției armate, **întreaga armată română a întors armele împotriva armatelor hitleriste.**

Surprins de evenimentele din Capitala României, Hitler a ordonat lui Friessner să „zdrobească“ insurecția, să ocupe Bucureștiul și să instaureze un nou guvern fidel Reichului. În aceste condiții, Comandamentul militar al Capitalei a ordonat unităților române ca „în zorii zilei de 24 august 1944, să treacă la atacul obiectivelor germane din ordinul de operații nr. 30 871 din 23 august 1944“... [2]. Intrarea trupelor române — împreună cu formațiunile patriotice, compuse din oameni ai muncii înarmați — în luptă împotriva unităților hitleriste a avut loc în București la ora 4,00 dimineața, ea desfășurîndu-se succesiv și în celelalte regiuni ale țării în zilele de 24—25 august. În scurt timp, victoria insurecției armate era deja un fapt împlinit.

Prin alăturarea României la coaliția antihitleristă, țara noastră s-a situat în rîndul statelor care și-au adus o contribuție importantă la zdrobirea definitivă a Germaniei hitleriste, la obținerea victoriei în cel de-al doilea război mondial. Angajînd în operațiunile de pe frontul antihitlerist efective care depășeau o jumătate de milion de oameni, făcînd un considerabil efort uman și material, poporul român și-a îndeplinit cu cinste obligațiile asumate, alături de puterile aliate, în vederea încheierii victorioase a războiului în Europa.

„O dată cu răsturnarea dictaturii fasciste, armata română — se arăta în Raportul C.C. al P.C.R. prezentat de tovarășul Nicolae Ceaușescu la Congresul al X-lea al partidului — a întors armele împotriva hitleriștilor și a participat cu întreaga sa forță la lupta împotriva mașinii de război germane. Luptînd în comun cu armata sovietică, ostașii români, după eliberarea întregului teritoriu al patriei, au luat parte la eliberarea Ungariei și Cehoslovaciei. Prin mari eforturi materiale și prin jertfe grele, armata noastă, întregul popor român și-au adus contribuția de preț la învingerea Germaniei hitleriste, la obținerea victoriei“ [3].

În marile bătălii purtate împotriva trupelor fasciste, ofițerii și soldații români au înscris nenumărate fapte de eroism. Aproape 170 000 de militari români s-au jertfit pe cîmpurile de luptă ; 300 000 de soldați și ofițeri au fost decorați cu ordine și medalii românești, sovietice și cehoslovace.

Evocînd cu veneratie eroii neamului nostru, care și-au dat viața pentru făurirea actului crucial din istoria țării — eliberarea de sub jugul fascist — poporul român, ca și alte popoare, poartă o vie recunoștință popoarelor sovietice și armatei lor pentru contribuția hotărîtoare adusă la salvarea omenirii de robia fascistă. Sîngele vărsat împreună de ostașii români și sovietici în bătăliile care au avut loc pentru eliberarea totală a țării și dincolo de hotarele României, pînă la încheierea victorioasă a războiului în Europa, a cimentat pe veci prietenia româno-sovietică, ridicînd-o pe o treaptă nouă, calitativ superioară.

■

Act de importanță covîrșitoare pentru destinele poporului român, insurecția armată, ieșirea României din războiul hitlerist și alăturarea ei puterilor aliate au dat, în același timp, o puternică lovitură pozițiilor militare ale Germaniei naziste, grăbind înfrîngerea definitivă a fascismului în Europa.

Este știut faptul că, la începutul celei de a doua jumătăți a anului 1944, războiul dintre puterile Axei și coaliția antihitleristă era în plină desfășurare. Germania fascistă, cu toate insuccesele înregistrate, deținea încă un important potențial militar, mari rezerve de oameni și tehnică de război, ceea ce ducea la prelungirea conflagrației. Pe frontul sovieto-german, în Franța, în Italia, precum și în Asia de sud-est buletinele de informații militare consemnau crîncene încleștări între forțele armate angajate în luptă. În același timp, coaliția hitleristă, conglomerat eterogen de state în care Germania își asumase rolul de dictator nelimitat, era lezată de fisuri care se adînceau continuu, punînd-o în fața inevitabilității destrămării ei totale. Lupta popoarelor pentru înfrîngerea fascismului german și a imperialismului japonez, pentru cucerirea și recucerirea independenței și dezvol-

[1] Arhiva Ministerului Afacerilor Externe ; Fondul 71, E-9, vol. 385, pag. 39 (În continuare trimiterea se va face în text : Arh. M.A.E. F..., E-9, v..., p...)

[2] Jurnalul de operații al Comandamentului militar al Capitalei pe perioada 23—28 august 1944 ; Arhiva M.F.A. — M.St.M., dosar 242/1, pag. 70.

[3] Raportul C.C. al P.C.R. prezentat de tovarășul Nicolae Ceaușescu cu privire la activitatea P.C.R. în perioada dintre Congresul al IX-lea și Congresul al X-lea și sarcinile de viitor, „Scînteia“, din 7 august 1969.

tarea democratică intra într-o nouă fază, a deznodămîntului final.

În acest context internațional, evenimentele din august 1944 din România au avut o semnificație deosebită. Implicațiile internaționale ale noii situații create prin trecerea țării de partea coaliției antihitleriste pot fi urmărite pe mai multe planuri: militar, economic, politic și diplomatic. Mărturiile vremii sînt unanime în a consemna ecoul internațional larg al actului de la 23 August 1944, precum și influența sa pozitivă asupra luptei altor popoare care se mai aflau în robia fascistă. Iată doar cîteva dintre cele mai semnificative titluri ale știrilor și comentariilor referitoare la acest eveniment, apărute în acele zile: „O mare victorie politică și economică a aliaților"[1], „Crahul sistemului politico-militar al Germaniei în sud-estul Europei" („Trud" din 27 august 1944), „Un eveniment de cea mai mare importanță militară și politică" („Times" din 2 septembrie 1944), „Un mare succes pentru aliați" („Svenska Social-Demokraten" din 24 august 1944), „O pagină neagră a războiului dus de germani" (Arh. M.A.E., F. 71/1939, E 9 — vol. 383, p. 38), „Cea mai grea lovitură pe care Germania a primit-o în această parte a Europei" („Le Figaro" din 30 august 1944) etc.

Evenimentele din România au contribuit la **schimbarea raportului de forțe în favoarea coaliției antifasciste.** Aceste evenimente au găsit un larg ecou în paginile presei comuniste și democratice din numeroase țări europene, ca și din alte țări ale lumii, care au relatat și comentat cu satisfacție și bucurie alăturarea României la coaliția antihitleristă. „Ieșirea României din Axă — relata radio Moscova, în transmisiunea sa din seara zilei de 25 august 1944 — are o importanță covîrșitoare nu numai pentru această țară, ci pentru întreaga zonă balcanică, deoarece prin această lovitură se prăbușește tot sistemul de dominație german din sud-estul Europei. Însemnătatea acestui din urmă fapt nu poate fi subapreciată". Cotidianul american „New York Times", într-un articol special publicat la 27 august 1944, arăta că „ieșirea României din război provoacă o considerabilă scădere a forței germane în sudul Europei și poate chiar prăbușirea nazismului". La rîndul său, comentatorul B.B.C. aprecia, în ziua de 24 august, că „fapta României constituie un act de mare curaj și acest act va grăbi sfîrșitul războiului", iar „Le Figaro" din 27 august 1944 încheia rubrica consacrată evenimentelor din țara noastră cu următoarea concluzie: „Este prematur să evaluăm toate consecințele pe care le poate avea răsturnarea de situație produsă în România. În orice caz, este un eveniment de mare importanță, care a dat una din cele mai sensibile lovituri celui de-al treilea Reich".

Insurecția armată din august 1944, succesiunea rapidă a evenimentelor militare și politice din România **au reținut atenția posturilor de radio, a marilor comentatori militari și diplomatici, a organelor de presă din lumea întreagă.** Mesajele oficiale transmise la 23 august de posturile de radio românești au fost recepționate de posturile de radio-ascultare din numeroase țări care, în seara aceleiași zile, la scurte intervale, au reținut atenția ascultătorilor cu emisiuni speciale. „O știre foarte importantă ne sosește din Răsărit — anunța crainicul radiodifuziunii britanice în noaptea de 23 spre 24 august — România a acceptat armistițiul alăturîndu-se aliaților, România va face cauză comună cu Națiunile Unite împotriva inamicului comun" (Arh. Stat. Fond. M. Inf. v. 116, d. 245, p. 202—203). Postul de radio american pentru Europa într-o emisiune specială transmisă la începutul zilei de 24 august (ora 0,20) comenta astfel evenimentele din România: „Ziua de astăzi este marcată de două mari evenimente, dintre care unul s-a desfășurat în vest și altul în est. Este vorba, în primul rînd, de eliberarea Parisului și, în al doilea rînd, de ieșirea României din războiul dus împotriva Națiunilor Unite. De acum înainte, România este un nou aliat în tabăra Națiunilor Unite, ea manifestîndu-și voința de a se alătura la lupta ce se duce împotriva inamicului comun". (Arh. Stat. Fond. M. Inf. v. 116, d. 245, p. 203). În aceeași zi, și ziarul francez „Front National" aprecia răsturnarea regimului hitlerist din România drept „o lovitură teribilă" dată Reichului.

În contextul multiplelor ecouri și aprecieri privind importanța evenimentelor din România, **însemnătatea politică și consecințele lor în evoluția războiului mondial au fost remarcate într-un mod deosebit.** Nu întîmplător primele știri cu privire la insurecția armată din țara noastră — considerată, așa cum scria „New York Times" din 25 august 1944, „o piesă hotărîtoare în strategia germană" — au fost comentate din acest punct de vedere, al perspectivelor terminării mai rapide a celui de-al doilea război mondial. Astfel, în dimineața zilei de 24 august, Randal Neale, comentatorul radiodifuziunii londoneze, spunea: „Întregul edificiu nazist din Balcani începe să se năruie... Consecințele pentru viitorul mers al războiului sînt incalculabile". (Arh. Stat. Fond. M. Inf. vol. 116, d. 245, p. 214). În aceeași zi, la orele 19,00, radio Londra transmitea: „România n-a capitulat ci luptă acum mai departe alături de aliați. Prin intrarea României în luptă alături de aliați calea Dunării este deschisă. Ruperea alianței cu Germania înseamnă amenințarea diviziilor germane din Grecia. Cele din Iugoslavia sînt de mult crîncen lovite de Tito". (Arh. M.A.E., F. 71, E-7, v. 383, p. 39). De asemenea, ziarul suedez „Ny Dag" scria la 25 august într-un articol consacrat evenimentelor din România: „În momentul în care toată lumea se bucura de cucerirea Parisului de către partizani, o altă știre victorioasă a fost anunțată în seara de miercuri, știre care va avea probabil o importanță militară și mai mare". Referindu-se, de asemenea, la știrea parvenită din România cu privire la începerea ostilităților împotriva trupelor hitleriste, postul de radio al S.U.A. din Europa, declara în noaptea de 24 august 1944: „Acest eveniment constituie un act senzațional care urmează să aibă efecte imediate și de mare amploare", (Arh. Stat. Fond. M. Inf. v. 116, d. 245, p. 236).

Tratarea implicațiilor militare ale evenimentelor din România a ocupat în acele zile mari spații și în întreaga presă internațională. „Trecerea României de partea aliaților, scria ziarul american «The Evening Star» din ziua de 24 august — primejduiește toate forțele germane din Grecia, Iugoslavia, Bulgaria, Cehoslovacia și sudul Poloniei", în timp ce ziarul „New York Times" din 29 august era de părere că „Reichul lui Hitler nu va fi capabil să înlocuiască cele 30 de dizivii românești". Pe aceeași linie se înscriu și aprecierile ziarelor suedeze „Nya Dagligt Alehanda" și „Afton Bladet", care considerau ieșirea României din Axă drept „o grozavă lovitură pentru conducerea de război germană. Prin aceasta, dominația asupra Balcanilor s-a eclipsat definitiv", ca și ale publicației „Svenska Dagbladet", din 27 august, în care se spunea: „Consecințele militare ale recentelor evenimente din România sînt fără îndoială considerabile". Subliniind însemnătatea întoarcerii armelor de către armata română împotriva Germaniei hitleriste, este demn de remarcat faptul că — în acele zile ca și mai tîrziu, cu alte ocazii — numeroși comentatori militari, diferite personalități politice au apreciat că aceasta a avut loc într-un moment important în evoluția războiului. În intervenția sa la Conferința de Pace de la Paris, reprezentantul Uniunii Sovietice arăta: „La 23 august, cînd nu erau încă evidente perspectivele desfășurării ulterioare a evenimentelor militare și cînd soarta Germaniei era pe departe de a fi clară, politica externă a României a luat o întorsătură hotărîtoare. Prin acest act, România a acordat ajutorul său Națiunilor Unite și în primul rînd Uniunii Sovietice".

■

Aportul Armatei Române la înfrîngerea Germaniei hitleriste a fost oglindit pe larg în numeroase comentarii de presă sau în emisiuni de radio. În plină desfășurare a insurecției din România, „New York Herald Tribune" scria: „Rămășițele armatelor a șasea și a opta germane au fost prinse în cursa între ruși și români, care în conformitate cu ordinele primite de la București au atacat pe germani. E pentru a doua oară cînd Wehrmachtul a avut «o armată a șasea» prinsă în cursă. Prima dată a fost la Stalingrad". „România — declara Eden, ministrul de externe al Angliei răspunzînd unor întrebări în Camera Comunelor — a dat ajutor substanțial cauzei aliaților menținînd 14 divizii în luptă". (Arh. M.A.E., Fond. 71, E-9, v. 352, p. 49). Ziarul „Times" menționa într-un articol special în numărul său din 14 septembrie 1944, că „din punct de vedere al forțelor militare care

[1] Arhivele Statului, Fondul Ministerului Informațiilor, Buletine radio-informative, vol. 116 dosar 245, pag. 24. (În continuare Arh. Stat. Fond. M. Inf. vol ... dosar ... pag. ...).

luptă astăzi contra Germaniei hitleriste, România este în rîndul al patrulea, primele trei naţiuni fiind desigur Rusia Sovietică, Statele Unite ale Americii şi Marea Britanie". Observatorii militari ai ziarului „Son Telegraf" precizau în plus că „România pune în mîinile aliaţilor aproximativ 500 000 de oameni". La 13 aprilie 1945, comandantul Frontului 2 ucrainean, mareşalul R. I. Malinovski, declara ministrului de război român, generalul C. Vasiliu Răşcanu, următoarele : „Armatele române sînt foarte bune şi sînt foarte mulţumit de comandanţi, de statele majore şi de trupe, care sînt brave şi gata de orice sacrificiu" (Arhiva Ministerului Forţelor Armate — M.St.M., dos. 731/A, vol. II, p. 64).

Contribuţia armatei române la marea epopee antifascistă, la eliberarea întregului teritoriu românesc de sub ocupaţia străină, ajutorul dat de România altor popoare în lupta lor de eliberare naţională au fost consemnate în nenumărate documente ale vremii. În mesajul adresat lui W. Churchill, la 27 mai 1945, I. V. Stalin, amintind rolul României în lupta împotriva fascismului, releva, printre altele, faptul că „România şi Bulgaria au rupt cu Germania hitleristă, au încheiat cu aliaţii armistiţiu de stat şi s-au încadrat în război împotriva Germaniei acordînd pentru aceasta forţele lor armate. Prin aceasta ele şi-au adus contribuţia la zdrobirea hitlerismului şi au contribuit la terminarea victorioasă a războiului în Europa"[5]. „Intervenţia României — aprecia într-o declaraţie a sa din martie 1946 ministrul de externe al Franţei — a scurtat războiul cu cel puţin şase luni"[6]. Postul „Voice of America", în emisiunea din 11 februarie 1945, făcînd un bilanţ al forţelor militare angajate în luptă împotriva Germaniei hitleriste, sublinia că „participarea activă a celor 14 divizii româneşti la operaţiunile militare din Ungaria şi Cehoslovacia, ca şi actul de la 23 August 1944, au constituit un ajutor substanţial pentru aliaţi. Cînd se va scrie istoria, actul de la 23 August va fi consemnat ca un factor important în desfăşurarea acestui război" (Arh. M.A.E., F. 71, E-9, v. 352, p. 53).

Aceste constatări înscrise în documentele vremii, la care se pot adăuga multe altele, constituie o expresie a înaltei aprecieri date contribuţiei poporului român la cauza nobilă a luptei antifasciste a popoarelor pentru zdrobirea hitlerismului, pentru împlinirea năzuinţelor lor de libertate şi pace.

■

Victoria insurecţiei armate în România a avut un puternic ecou în rîndurile popoarelor care luptau împotriva dominaţiei fasciste, a fost salutată cu bucurie de mişcarea de rezistenţă din numeroase ţări europene. Vestea victoriei poporului român a stîrnit entuziasm în rîndul patrioţilor francezi. Ziarul „L'Humanité" din 24 august 1944 scria : „Poporul român a întors imediat armele contra germanilor după înlăturarea lui Antonescu. Şi în România, ca şi în Franţa, sau Iugoslavia, partidul comunist aflat în ilegalitate a fost unul dintre principalii făuritori ai acestor schimbări" ; iar „Le Front National" din 24 august releva faptul că „ştirea despre înlăturarea guvernului hitlerist din România, care soseşte în plină insurecţie a Parisului, va umple de bucurie pe luptătorii noştri".

Înfrîngerea hitleriştilor în România a creat o situaţie mai favorabilă luptei de rezistenţă a popoarelor din Iugoslavia, Bulgaria, Grecia şi Albania. Într-un document al forţelor patriotice din Bulgaria se menţiona, de pildă, că : „Noua situaţie din România va găsi şi la noi un puternic ecou. Cercurile guvernante au intrat în panică şi în guvern peste puţin timp sînt de aşteptat schimbări mari". Radio Moscova aprecia, în acelaşi timp, că „hotărîrea României de a rupe alianţa cu puterile Axei şi a trece de partea Naţiunilor Unite a provocat o îngrijorare la Budapesta". Radio New York, într-o emisiune specială asupra noii situaţii din România, din 27 august, arăta că ştirea aceasta „s-a răspîndit ca fulgerul în întreaga Ungarie". „Schimbarea frontului de către România — arăta autorul englez Arthur Gould Lee — a forţat Germania să-şi retragă forţele din Grecia, din Albania şi din sudul Iugoslaviei"[7]. La rîndul său, radio Londra remarca că prin insurecţia din România, „drumul Armatei Roşii spre Iugoslavia de est şi Ungaria este deschis". (Arh. Stat. Fond. M. Prop. nr. 116, d. 245, p. 214).

În Belgia, Norvegia, Olanda, Italia ca şi în alte ţări, vestea răsturnării dictaturii fasciste în România a fost comentată favorabil, subliniindu-se accentuarea continuă a crizei hitlerismului şi creşterea forţelor care i se opun.

Alături de însemnătatea lor militară şi politică evenimentele din august 1944 din România au avut serioase consecinţe asupra evoluţiei războiului şi pe plan economic, ele dînd o puternică lovitură potenţialului economic al Germaniei hitleriste.

Revista sovietică „Voina i rabocii class", scria, de pildă, în numărul său pe septembrie 1944 : „Înfrîngerile nemţilor în România vor avea pentru Germania cele mai grele repercusiuni economice... Nemţii au pierdut şi petrolul şi grîul românesc. În economia germană de război acest lucru produce un gol atît de mare, încît întreaga lui importanţă nici nu poate fi estimată acum". Într-o emisiune a sa din august 1944, radio Moscova considera, de asemenea, că „pierderea teritoriului român a fost fatală pentru germani deoarece Germania lua din această ţară 30 la sută din materiile prime de care avea nevoie". Arh. M.A.E., F.71, E.9 XX, V. 352, p. 26.)

La 24 august publicaţia americană „The Christian Science Monitor" aprecia că „egale în importanţă cu lovitura militară dată hitleriştilor prin pierderea României sînt şi pierderile suferite în domeniul economic. Aceasta îi lipseşte de cea mai mare ţară producătoare de cereale din Balcani. Aceasta îi lipseşte, de asemenea, pe germani, de singura sursă importantă de produse petroliere naturale". Analiza efectelor grave suferite de maşina de război hitleristă în urma pierderii rezervelor româneşti ocupă un loc important în lucrările unor istorici germani consacrate celui de-al doilea război mondial. „Pierderea României — scria Kurt von Tippelskirch — a fost din punct de vedere economic cea mai grea lovitură pe care a putut-o primi Comandamentul militar german"[8].

Potenţialul economic al României, alături de întreaga sa capacitate militară, au fost puse după 23 august 1944 în slujba cauzei luptei antifasciste, contribuind şi, în acest domeniu, la întărirea forţei aliaţilor. Lozinca Partidului Comunist Român — „Totul pentru front, totul pentru victorie !", a găsit în rîndurile maselor muncitoreşti o profundă rezonanţă şi însufleţire. Extracţia de petrol a României a crescut în perioada septembrie 1944 — mai 1945 de peste trei ori, iar producţia de cărbune a sporit de la 110 016 tone la 213 000 tone. Efortul financiar şi economic al României în războiul antihitlerist s-a ridicat la circa 700 000 000 de dolari valută 1938[9].

■

Înscriind o pagină glorioasă în istoria patriei, 23 August a însemnat începutul unei perioade de profunde transformări social-politice, fără precedent în istoria societăţii româneşti. În acest ultim sfert de veac, poporul nostru, sub conducerea Partidului Comunist Român, şi-a făurit o puternică şi înfloritoare ţară socialistă, a asigurat avîntul nestăvilit al forţelor de producţie, ridicarea bunăstării materiale şi spirituale a tuturor cetăţenilor patriei. Au fost lichidate pentru totdeauna clasele exploatatoare, socialismul a triumfat definitiv pe pămîntul României. Programul de dezvoltare a ţării, aprobat de cel de al X-lea Congres al Partidului Comunist Român, deschide noi şi minunate perspective de progres şi înflorire continuă a României socialiste. Întreaga evoluţie a ţării în cei 25 de ani care au trecut de la eliberarea de sub jugul fascist pune în lumină, cu o deosebită forţă însemnătatea uriaşă şi semnificaţiile majore ale insurecţiei armate din august 1944 pentru destinele României, ale naţiunii noastre, pentru propăşirea multilaterală şi dezvoltarea de sine stătătoare, pe calea socialismului, a patriei noastre.

---

[5] Corespondenţa preşedintelui Consiliului de Miniştri al U.R.S.S. cu preşedinţii şi primii miniştri ai S.U.A. şi Marii Britanii din timpul Marelui Război pentru apărarea Patriei, vol. I, B 1958, pag. 453.

[6] Analele Institutului de studii istorice şi social-politice de pe lîngă C.C. al P.C.R. nr. 4/1966, pag. 35.

[7] Arthur Gould Lee „Crown agoiust Sickle" Hutchinston Co. Ltd. p. 91.

[8] Kurt von Tippelskirch „Geschichte des zwuten weltkriegs", Bonn 1956, ed. II, pag. 486.

[9] Contribuţia României la victoria asupra fascismului. Ed. pol. 1965, pag. 114.

Corespondență din Belgrad de la Nicolae Plopeanu

Convorbiri româno-iugoslave

În timpul convorbirilor dintre cei doi miniștri de externe

Între 16 și 20 august, ministrul afacerilor externe al Republicii Socialiste România, Corneliu Mănescu, a făcut o vizită de prietenie în R.S.F. Iugoslavia, la invitația secretarului de stat pentru afacerile externe, Mirko Tepavaț. Cu această ocazie, ministrul de externe român a fost primit la Brioni de președintele R.S.F. Iugoslavia, Iosif Broz Tito.

În cadrul convorbirilor, care au avut loc între cei doi miniștri ai afacerilor externe, convorbiri desfășurate într-o atmosferă de deplină cordialitate, prietenie și înțelegere mutuală, caracteristică relațiilor dintre cele două țări, au fost examinate problemele dezvoltării și extinderii în continuare a prieteniei și colaborării dintre Republica Socialistă România și R.S.F. Iugoslavia, precum și probleme ale situației internaționale actuale.

Prietenia dintre poporul român și popoarele Iugoslaviei, întemeiată pe tradiția unor îndelungate relații de bună vecinătate, a dobîndit în anii socialismului amploarea și trăinicia pe care le-o conferă țelurile comune și colaborarea în opera de construire a noii societăți, idealurile internaționalismului socialist. Evidențiind rezultatele rodnice ale relațiilor de colaborare și bună vecinătate existente între cele două țări, secretarul de stat pentru afacerile externe Mirko Tepavaț a declarat în toastul rostit la dejunul oferit în cinstea ministrului de externe al României : „Vizita dv. și convorbirile pe care le avem constituie o practică deja stabilită între noi, practica contactelor directe și a schimburilor prietenești de păreri. Pînă în prezent, statele noastre au obținut rezultate apreciabile în dezvoltarea relațiilor noastre de colaborare prietenească și de bună vecinătate". Secretarul de stat pentru afacerile externe a amintit că „unul dintre factorii pozitivi ai colaborării și relațiilor de bună vecinătate dintre România și Iugoslavia este marea operă comună de la Porțile de Fier, care are o importanță extraordinară pentru economiile noastre". În încheiere, el a spus : „Relațiile noastre se bazează pe un real respect reciproc și pe o adevărată egalitate în drepturi. Ele se dezvoltă paralel cu respectarea deplină a independenței și suveranității fiecăruia. Și cînd spun că dorim o lume mai bună și relații mai bune, aceasta înseamnă că nu dorim altceva decît ca aceste principii să se aplice în întreaga lume".

Considerăm, a spus, la rîndul său, ministrul de externe al României, că destinele noastre sînt strîns legate și de aceea sarcina fiecăruia dintre noi este să dea un conținut concret dezvoltării colaborării bilaterale. Numai astfel putem răspunde scopului comun, intereselor popoarelor noastre. Corneliu Mănescu a apreciat că bunele relații româno-iugoslave corespund intereselor păcii și socialismului, intereselor celor două țări. În încheiere, ministrul de externe român a arătat : „România și Iugoslavia sînt țări socialiste prietene. Aceasta ne unește și mai mult. Noi trebuie să acționăm în continuare pentru ca relațiile dintre țările noastre să devină și mai prietenești".

Ziarele din Belgrad consideră că, în contextul bunelor relații dintre cele două țări socialiste vecine, se poate afirma cu certitudine că vizita ministrului Mănescu, convorbirile sale cu secretarul de stat Tepavaț și primirea la președintele Tito constituie o nouă contribuție la practica frecventelor contacte personale, la dezvoltarea și lărgirea colaborării multilaterale pe care o cultivă cele două țări.

Belgrad, 20 august

În exclusivitate pentru „Lumea"

MIRKO TEPAVAȚ despre relațiile iugoslavo-române

În numele revistei „Lumea", colaboratorul nostru Nicolae Plopeanu l-a rugat pe secretarul de stat pentru afacerile externe, Mirko Tepavaț, să împărtășească cititorilor noștri părerile sale despre convorbirile avute cu ministrul de externe român.

— *Constatăm cu multă satisfacție* — a spus domnia-sa — *că de mai mulți ani conducătorii iugoslavi și români se întîlnesc nu pentru a găsi o rezolvare vreunor probleme dificile, care ar exista în relațiile dintre țările noastre, ci pentru a se înțelege asupra unei mai bune și mai strînse colaborări, care există în mod natural în conformitate cu interesele reciproce ale țărilor noastre. În acest spirit și în această atmosferă de prietenie și de înțelegere reciprocă dintre cele două țări socialiste, am discutat cu ministrul de externe al țării dv., Corneliu Mănescu. Aceasta nu este un lucru nou în relațiile dintre statele noastre. Personalități cu munci de răspundere din Iugoslavia și România se întîlnesc adeseori pentru a discuta probleme de interes comun. Cred că, dacă ar trebui să evocăm unul din acele exemple de relații bune, de adevărată colaborare și de strînsă prietenie, n-ar trebui să căutăm prea mult : colaborarea dintre România și Iugoslavia oferă un asemenea exemplu. În acest cadru și în baza unei prietenii care corespunde intereselor celor două țări, s-au purtat convorbirile dintre noi, convorbiri de care sîntem pe deplin satisfăcuți.*

Am acceptat cu satisfacție invitația de a vizita Bucureștiul. Nu l-am văzut niciodată și sper că în curînd va fi posibil să fac acest lucru. Sînt convins că și aceasta va fi în folosul relațiilor noastre.

Aș vrea să mă refer și la ziua dv. națională. Jubileul pe care îl sărbătoriți peste cîteva zile este, într-un anumit sens, și o sărbătoare a noastră, deoarece este vorba de o țară socialistă, vecină și prietenă. Și noi, în Iugoslavia, vom participa la această sărbătoare, animați de sentimente de reală și sinceră prietenie.

Programe guvernamentale în dezbaterea Senatului american

Din 1941 nu s-a mai întîmplat ca un singur vot să decidă soarta unei probleme militare. Atunci, cu numai cîteva luni înainte de Pearl Harbor, Camera Reprezentanţilor hotărîse cu 203 voturi contra 202 să extindă legea serviciului militar obligatoriu în timp de pace. Preşedintele Roosevelt s-a prevalat de această majoritate de unu pentru a da putere de lege hotărîrii, fiind evident, încă de pe atunci, că starea de spirit izolaţionistă a unei părţi importante a Congresului era în dezacord cu sensul procesului istoric în curs.

În condiţii radical diferite, o linie de demarcaţie trecînd exact prin mijlocul Senatului a separat la începutul lunii august pe cei 50 de senatori care sînt de acord să se construiască sistemul de rachete antirachetă Safeguard, de cei 50 de senatori care sînt împotriva acestei acţiuni. Făcînd uz de dreptul său de a vota în caz de balotaj, preşedintele Senatului, adică vicepreşedintele Statelor Unite, Spiro Agnew, a înclinat balanţa în favoarea susţinătorilor rachetelor A.B.M.

Condiţiile cu totul neobişnuite în care a fost reprezentată această „victorie" şi mai ales marja ei derizorie (de fapt supra-adăugată) determină, din partea oamenilor politici şi a comentatorilor americani, reflecţii meritînd să fie reproduse. Aceste reflecţii depăşesc soarta sistemului A.B.M. — care e, de altfel, departe de a fi fost decisă în mod definitiv.

Cel dintîi aspect relevat — şi considerat de-a dreptul senzaţional — este noua atitudine pe care o oglindeşte votul Senatului. Pentru prima oară de la crearea sa, cu 27 de ani în urmă, Pentagonul are neplăcuta surpriză de a constata că programele sale legislative, cu alte cuvinte alocaţiile pe care le solicită pentru înarmare, pot fi puse sub semnul întrebării. „Este întîiul prilej — a comentat preşedintele Comitetului senatorial pentru relaţiile externe, William Fulbright, cînd Senatul a sfidat în mod serios, în incinta sa, o cerere de alocaţie militară". „Imponderabilele din acest vot al Senatului, scrie James Reston, sînt, probabil, mai importante decît aritmetica lui. Pentru senatori e un lucru foarte serios să refuze să se alăture preşedintelui Statelor Unite atunci cînd acesta susţine că un anumit sistem de armă este esenţial pentru apărarea ţării".

Votul de la 6 august nu e decisiv. El privea două amendamente — unul propus de senatorul republican John Cooper din Kentucky şi de senatorul democrat Philip Hart din Michigan, celălalt formulat de senatoarea republicană Margaret Chase Smith din Maine. Adoptarea oricăruia dintre ele ar fi înmormîntat definitiv proiectul Safeguard. Amendamentul Cooper-Hart ar fi interzis cumpărarea de terenuri pentru bazele A.B.M. şi amplasarea de instalaţii de pe aceste terenuri, în timp ce amendamentul Smith ar fi pus capăt oricăror cheltuieli pentru sistemul Safeguard. Respingerea lor la limită (amendamentul Cooper-Hart cu 51 de voturi contra 49, amendamentul Smith cu 51 contra 50) permite discutarea în continuare a proiectului de lege privind alocarea a 20 de miliarde de dolari pentru înarmare, în care se include şi costul iniţial al sistemului Safeguard. Proiectul de alocaţii este abia la începutul drumului său prin cele două camere ale Congresului. Dezbaterile vor continua în toamnă, după actuala vacanţă de vară a corpurilor legiuitoare, şi vor mai fi, desigur, controverse de mai mică sau mai mare amploare în legătură cu celelalte programe militare depinzînd de aceste alocaţii.

Or, pentru aceste dezbateri, balotajul din Senat constituie un precedent peste care nu se va putea trece. El a marcat, după opinia gazetarului Chalmers W. Roberts, de la „International Herald Tribune", „o rebeliune împotriva capacităţii militarilor de a obţine de la Congres ce doresc... o rebeliune împotriva apetitului pantagruelic al Pentagonului care consumă partea de departe cea mai mare a bugetului naţional... şi, totodată, o rebeliune a Congresului împotriva dispoziţiilor Administraţiei".

Încurajaţi de propria lor îndrăzneală antimilitaristă, senatorii au mers în zilele imediat următoare mai departe şi au obţinut două victorii modeste, dar semnificative : decizia de a supune toate contractele importante pentru furnituri militare unui control propriu în ceea ce priveşte preţurile fixate şi decizia de a nu aproba construirea în comun cu R.F.G. a unui nou tip de tanc, înainte de efectuarea unui studiu special în privinţa preţului de cost şi a eficienţei lui. În timpul dezbaterii pe marginea amendamentelor Cooper-Hart şi Smith, senatorul William Fulbright spusese : „Toţi aceşti bani cheltuiţi pe arme determină slăbirea naţiunii. Armamentele reprezintă doar unul dintre aspectele puterii. Puterea care ne lipseşte acum este unitatea propriului nostru popor. Puterea de care avem nevoie acum este reconcilierea tineretului, a oamenilor de la oraşe, a oamenilor din mediul rural...".

Practic, Senatul n-a făcut în această direcţie decît să afirme, pentru prima dată, în faţa Administraţiei şi a ţării noua sa stare de spirit. Efecte concrete ? Ele nu vor fi de domeniul viitorului imediat decît în măsura în care preşedintele Nixon va aprecia că, într-o problemă în care Senatul este împărţit exact în două, nu trebuie să facă uz de dreptul formal de a acţiona în conformitate cu mandatul obţinut. „Avînd în

Puternica opoziţie faţă de crearea sistemului de rachete A.B.M. s-a manifestat şi prin numeroase demonstraţii desfăşurate în oraşele S.U.A.

buzunar autorizaţia de a iniţia construirea sistemului Safeguard, scria «The New York Times» într-un editorial consacrat acestei probleme, preşedintele va avea puţin de pierdut şi mult de cîştigat dacă va anunţa o amînare, în aşteptarea tratativelor pentru limitarea armelor strategice cu Uniunea Sovietică. Un asemenea gest ar vindeca rănile recentei lupte şi ar înlocui dezbinarea naţională prin unitate naţională..." Am reprodus acest citat pentru că el exprimă o opinie care revine cu insistenţă în paginile tuturor ziarelor americane. În cuvinte aproape identice, senatorul Mike Mansfield, liderul majorităţii democrate, şi-a exprimat speranţa că preşedintele va privi votul ca o indicaţie în sensul că trebuie să urgenteze nu instalarea rachetelor antirachetă ci tratativele americano-sovietice pentru controlarea înarmărilor cu arme strategice.

Nu trebuie uitat, totodată, că, în timp ce atenţia opiniei publice este atintită asupra simbolicei bătălii a sistemului A.B.M. altă componentă, mult mai periculoasă, a cursei înarmărilor, sistemul ofensiv de rachete ultraperfecţionate M.I.R.V. — pe care Pentagonul îl consideră infinit mai important — îşi croieşte drum fără zgomot.

■

Altă problemă comentată pe larg în zilele acestea în Statele Unite este programul Administraţiei republicane pentru combaterea sărăciei. Preşedintele Nixon a adresat poporului american un mesaj special în această problemă, care a confruntat toate guvernele postbelice, i-a preocupat şi pe preşedinţii precedenţi, dar este departe de a fi fost rezolvată. Sistemul american al asistenţei sociale a fost criticat adesea, scoţîndu-se în evidenţă două scăderi principale : insuficienţa fondurilor alocate şi lipsa unui program de combatere a cauzelor care generează sărăcia într-o societate afluentă.

Într-un mesaj prezentat Congresului pe vremea cînd era preşedinte, Lyndon Johnson calificase sistemul de asistenţă publică ca fiind „catastrofal" şi ceruse

să se asigure slujbe, nu pomeni. Defunctul senator Robert Kennedy vedea în asigurarea de locuri de muncă și în instruirea profesională cheia succesului oricărui program de combatere a sărăciei. În mesajul său de la 8 august, președintele Nixon arată că „în ultimii doi ani, adică într-o perioadă de șomaj redus, s-au adăugat pe listele asistenței publice încă trei milioane de oameni. Dacă actuala tendință va continua, pînă în 1975 li se vor adăuga alte patru milioane". Pe această bază, el constată că „în nici un domeniu eșecul guvernului nu a fost mai evident într-un mod atît de tragic ca în eforturile de a-i ajuta pe săraci și în special în sistemul de asistență publică".

Comentatorii americani au fost oarecum surprinși auzind asemenea aprecieri din partea unui președinte republican. A fost dintotdeauna — și în principiu este și astăzi — una din dogmele partidului republican că lupta împotriva sărăciei nu se înscrie printre îndatoririle guvernului Statelor Unite, că este o problemă exclusiv de resortul „inițiativei particulare". Președintele Nixon a constatat, însă, nu numai necesitatea unei inițiative guvernamentale energice, ci și urgența ei. „Sărăcia, a spus el, nu va fi înfrîntă printr-o semnătură pe un cec. Ea nu va fi anihilată peste noapte prin sloganuri sau declarații răsunătoare". Și mai departe: „Sărăcia nu e numai o anumită stare a veniturilor. Ea este, în același timp, o anumită stare de spirit și o anume stare a sănătății... Adevărul crud este că un copil născut într-o familie săracă are mult mai puține șanse de a-și cîștiga o existență satisfăcătoare decît un copil născut într-o familie cu venituri mijlocii. El s-a născut sărac, este prost hrănit și dacă familia nu depinde de asistența socială, intră în viață într-o atmosferă de cerșetorie și dependență; adesea primește o pregătire insuficientă pentru muncă și, încă și mai puțin, îmboldul muncii".

În ce constă noua abordare? Președintele Nixon a propus un ansamblu de patru măsuri: 1) desființarea actualului sistem de asistență publică și înlocuirea lui printr-un nou sistem de asistență familială; 2) un nou program cuprinzător de calificare profesională și plasare în cîmpul muncii; 3) reorganizarea Oficiului pentru posibilități economice; 4) un început pe linia împărțirii veniturilor fiscale federale cu statele. Noul sistem de asistență nu se referă la așazisele „categorii adulte" (bătrîni, orbi, invalizi), care vor fi supuse în continuare vechiului regim, ci la „familiile care întrețin copii". Principiile pe care se va baza ajutorul acordat acestor familii vor fi „egalitatea de tratament" (în diferitele state ale S.U.A.), „cerința de a munci" (săracii apți de muncă vor fi obligați să se încadreze în slujbe pe măsura capacității lor) și „stimularea muncii" (cei încadrați în muncă nu vor fi privați de ajutor dacă nu cîștigă minimul necesar existenței familiilor lor).

Evident, realizarea acestui program este strict dependentă de cea de a doua latură a lui, și anume — calificarea profesională și crearea de slujbe. Toate acestea, însă, costă bani. Președintele a apreciat cheltuielile necesitate de planul său la patru miliarde de dolari anual, cu începere din 1971. Aceasta reprezintă cam jumătate din suma preconizată anul trecut de Daniel Moynihan, actualul consilier al președintelui pentru problemele urbane, pentru un program de alocații familiale. La Washington, planul președintelui Nixon este numit chiar „scenariul Moynihan cu unele ajustări". James Reston apreciază că aplicarea ad-literam a propunerilor prezentate de Richard Nixon ar costa nu patru ci zece miliarde pe an. Experții apreciază cheltuielile necesare pentru eradicarea sărăciei la 20 miliarde de dolari pe an. Cifra este identică cu cea a alocațiilor militare suplimentare aflate în prezent în dezbaterea Congresului, dar nimeni nu îndrăznește să presupună că, în actuala configurație, s-ar putea lua măcar în discuție o sumă atît de exorbitantă pentru cheltuieli nemilitare. De altfel, chiar și cele patru miliarde pe care președintele le va solicita Congresului sînt grevate de zeci de semne de întrebare. Atît conservatorii cît și liberalii vor formula, probabil, critici la adresa programului. Cei dintîi, mai ales din considerente financiare; cei din urmă, pentru că programul este privit cu suspiciune de negri, principalii beneficiari ai sistemului de asistență socială care va fi înlocuit, căci practic, cei mai mulți dintre acești beneficiari sînt de fapt incapabili de muncă.

Președintele Nixon a respins în mod explicit ideea vehiculată de cercurile liberale de a se introduce „impozite negative pe venit", adică „venituri minime garantate", fără obligația primitorului de a munci dacă este capabil de muncă și dacă i se oferă un loc de muncă corespunzător. Pe de altă parte, formula „noului federalism", în virtutea căreia statele vor da o responsabilitate sporită și dreptul de a mînui fonduri importante în cadrul asistenței, este privită ca fiind în măsură să determine nu „egalitatea de tratament", ci perpetuarea și adîncirea inegalităților. Pastorul Ralph Abernathy, liderul Conferinței conducerii creștine din sud, care consideră pozitive numai două aspecte ale propunerilor președintelui Nixon — și anume stabilirea unui standard federal minim pentru ajutoare și faptul că și familiile în care tatăl e șomer vor avea de acum înainte dreptul de ajutor — a întrebat: „Are oare de gînd președintele să permită statului Mississippi, unde copiii care mor de foame primesc acum 8,80 dolari pe lună, să controleze noul program?" Răspunsul președintelui este inclus, de fapt, în mesaj. „Ceea ce propun nu este de a arunca brusc aceste programe în seama unor autorități locale nepregătite, ci mai degrabă de a proceda la un transfer atent, pe etape. În cazul cînd statele și localitățile vor refuza să preia această responsabilitate, guvernul federal va continua să administreze programele. În cazul cînd vor încerca și vor da greș, guvernul federal va putea să-și asume din nou răspunderea".

Rămîne de văzut în ce măsură se va putea realiza obiectivul preconizat de președinte: „Acest an să fie un an de cotitură; de la dependență la o nouă naștere a independenței, de la disperare la speranță, de la incapacitatea periculoasă a guvernului spre o nouă eficacitate a guvernului și spre posibilități depline pentru toți americanii în această țară bogată". Cotitura pe care americanii o așteaptă depinde, în primul rînd, de încetarea războiului din Vietnam, care consumă resurse într-un ritm epuizant. În cazul retragerii Statelor Unite din Vietnam, guvernul american ar avea posibilitatea să cheltuiască nu patru, ci zece miliarde pe an în lupta împotriva sărăciei și, totodată, să ușureze considerabil povara tot mai apăsătoare a impozitelor, au calculat specialiștii. Deocamdată, însă, președintele Nixon a semnat legea care prelungește pînă la sfîrșitul anului aplicarea impozitului suplimentar de 10 la sută.

Felicia ANTIP

reflector

CÎTĂ VREME BATE O A DOUA INIMĂ?

Un an, șapte luni și 15 zile. Acesta este recordul stabilit, în chirurgia specială a transplantului de cord. Atîta timp a trăit, pentru a doua oară, dentistul Philip Blaiberg, căruia Christian Barnard i-a altoit, la 2 ianuarie 1968, inima unui metis în vîrstă de 24 de ani, mort de congestie cerebrală. A fost una din cele mai grele, mai complicate și mai emoționante intervenții din istoria chirurgiei. Omenirea întreagă a urmărit evoluția sănătății lui Blaiberg deoarece, pe măsură ce treceau zilele, cazul acesta polariza nu numai speranța în succesul unei tehnici cardiochirurgicale noi ci, dimpotrivă, interesul științific pentru modul cum se desfășura, cînd mai energic, cînd mai moderat, procesul natural de respingere a organului grefat.

Nu se poate spune că, în a doua viață pe care a trăit-o, Philip Blaiberg a fost, în permanență, un handicapat fizic. Dimpotrivă, el s-a comportat ca un om normal, în limitele vîrstei și a faptului că, de la 14 ani, a fost întotdeauna un „cardiac". Blaiberg a avut încredere în operația pe care i-a făcut-o Barnard. El a considerat că este posibil să trăiască avînd în piept inima altui om. Incontestabil că această convingere, cu toate consecințele fiziologice care decurg dintr-o bună stare psihică, i-a dat puterea să învingă, de trei ori în decursul celei de-a doua vieți, crizele grave provocate de reacția imunologică. Pe de altă parte, Blaiberg a trebuit să învingă și efectul indirect, dar nu mai puțin periculos, al serurilor imunodepresoare ce-i erau administrate. Organismul său devenise foarte accesibil maladiilor microbiene și virotice, de la gripele banale și pneumoniile rapide pînă la blocarea rinichilor, a căror slabă funcționare este considerată, de altfel, cauza indirectă a morții lui Blaiberg, intervenită în seara zilei de 17 august.

Stomatologul de la Capetown era al doilea om căruia Christian Barnard i-a transplantat o inimă nouă. Intîia lui operație, rămasă și ea în istoria chirurgiei, nu a avut decît un succes tehnic. Primitorul cordului, Washkansky, a trăit numai 16 zile — ceea ce era extraordinar de mult pentru performanța chirurgicală în sine, dar neconvingător pentru fiziologie în general. Al doilea transplant, cazul Blaiberg, a fost și rămîne cel mai important pas înainte în acest domeniu al medicinii umane. A treia operație efectuată de Barnard s-a soldat cu un eșec tehnic. Pacientul a murit în blocul chirurgical. Cea de-a patra inimă transplantată de Barnard, la 7 septembrie 1968, în pieptul lui Pieter Smith, continuă să bată normal și acum. Tot normal se comportă femeia căreia i s-a grefat o inimă nouă la începutul lunii iunie.

Decanul de vîrstă — noul decan — rămîne preotul francez Jean-Marie Boulogne (58 de ani), operat de chirurgul Charles Dubost la 12 mai 1968.

Vară fierbinte în Irlanda de Nord

Telespectatorii englezi mai văzuseră asemenea imagini — baricade, incendii, poliția atacînd cu gaze lacrimogene, civilii ripostînd (sau contraatacînd) cu cărămizi și sticle cu lichid inflamabil, ambulanțele purtînd victime ale ciocnirilor sau ale unor pușcași izolați ; dar, de obicei, lucrurile acestea se întîmplau în altă țară. Mai fuseseră scrise relatări ale luptelor sîngeroase între irlandezii protestanți și catolici — dar ele datau din alte secole, sau măcar din alte decenii, și figurează de acum în cărțile de istorie. Totuși, aceste fapte se produceau zilele trecute pe teritoriul Regatului Unit, în Irlanda de Nord.

De fapt, și istoria joacă un rol în evenimentele de la Londonderry, Dungannon, Coalisland și Belfast. Deși incidente s-au semnalat încă de la începutul lunii august, violența s-a declanșat în special după parada ucenicilor din Londonderry, o manifestare tradițională protestantă, aniversînd un eveniment vechi de 280 de ani.

În 1689, dinastia Stuart fusese înlăturată în Marea Britanie prin detronarea lui James II și înlocuirea lui cu Wilhelm de Orania. Regele detronat nu abandonase partida și ducea o campanie militară în Irlanda, sprijinit de simpatizanții săi catolici. Protestanții, fideli regelui cel nou, aveau pozițiile cele mai puternice în nordul insulei, fiind supuși și aici unor presiuni considerabile. În 1689, orașul Londonderry a fost asediat, mai multe luni, de către catolici. Cu toate privațiunile, asediații au rezistat remarcabil pînă cînd asediatorii, demoralizați și amenințați din alte direcții, s-au retras. 12 august 1689 este data încetării asediului ; 12 august este ziua în care are loc, în fiecare an, parada ucenicilor.

Stăpînirea de către Marea Britanie a întregii Irlande a continuat pînă în al doilea deceniu al secolului nostru, propaganda protestantă fiind un auxiliar util al asimilării, în timp ce — simetric — atașamentul pentru catolicism juca un rol în menținerea caracterului național irlandez. S-au menținut și preponderența protestantă în nord-estul insulei, respectiv a catolicilor în rest. În 1920, după cîțiva ani de agitație și luptă armată, în Irlanda au fost instaurate două parlamente, care urmau să exercite autonomia internă destul de largă acordată de autoritățile engleze. Dar, în timp ce cea mai mare parte a insulei, reprezentată de parlamentul din Dublin, a continuat să militeze pentru independență și a obținut-o, cele șase comitate protestante din nord — Londonderry, Tyrone, Fermanagh, Armagh, Down și Antrim — au rămas la autonomia internă obținută în 1920.

Guvernul din Dublin nu a renunțat pînă în prezent la ideea unificării, constituția Republicii Eire (care a anulat orice relații speciale cu Anglia, părăsind, cu ani în urmă, Commonwealthul) menționînd cele șase comitate ale Irlandei de Nord, ca și cum ele ar fi temporar separate. Inițiativele din ultima săptămînă, de a convinge Londra să apeleze, pentru menținerea ordinei, la trupe O.N.U., de a sesiza Consiliul de Securitate urmăresc în aceeași suită de idei, să „internaționalizeze" situația și să obțină o recunoaștere internațională a interesului Republicii Eire pentru această regiune, ca etapă pe calea anexării Irlandei de Nord. Este o perspectivă considerată inacceptabilă nu numai de guvernul englez, dar și de majoritatea populației din Irlanda de Nord. În plus, trebuie să observăm că, dacă Irlanda de Nord este mai puțin dezvoltată economicește decît restul Regatului Unit, ea este mai dezvoltată decît Republica Eire. Or, acest factor este cu atît mai important cu cît tulburările din orașele nord-irlandeze au o tangență redusă cu apartenența națională (printre protestatari, adepții unificării au o pondere redusă) și chiar cu deosebirile religioase ; problema este, în esență, socială.

Sînt cunoscute dintr-un alt articol („Lumea" nr. 52/1968) discriminările împotriva catolicilor. Actualul guvern s-a angajat să le lichideze, dar fără să stabilească un termen ; în plus ,guvernul din Belfast încearcă să folosească actualele tulburări ca argument pentru o nouă amînare, sugerînd că nu vrea să acționeze „sub presiunea străzii", ci după consultări. În realitate, este greu de văzut cum ar putea partidul unionist, cu factura sa actuală, să inițieze modificări care i-ar pune în pericol propriul monopol politic, deținut de decenii.

Unioniștii sînt un partid, dacă nu de dreapta, cel puțin la dreapta centrului ; între cei 12 deputați care reprezintă Irlanda de Nord în parlamentul de la Westminster, unioniștii — majoritatea în grup — se aliniază cu conservatorii, cu care sînt aliați permanenți. Partidul unionist mizează, chiar dacă nu în mod declarat, pe obținerea majorității prin mobilizarea votului protestanților — două treimi din populație. Ei nu au încercat să devină un partid al ambelor confesiuni religioase și beneficiază de agitația fanatică a unor lideri protestanți, ca bine cunoscutul pastor Ian Paisley. O serie de organizații aparent nepolitice, dar de nuanță, dacă nu de afiliere, unionistă, încurajează ideea că orice catolic, și cu atît mai mult orice militant pentru drepturi civile, este un agent deghizat al cauzei separării de Marea Britanie. Desigur că populația protestantă e departe de a aparține fără excepție păturilor privilegiate, dar fanatismul și încurajarea prejudecăților îi mențin „în rînduri" pe mulți protestanți care nu ar avea nimic de pierdut prin lichidarea discriminărilor împotriva catolicilor. Iar atunci cînd un lider unionist, așa cum a fost, cu cîteva luni în urmă, Terence O'Neill, dă semne că ar intenționa, într-adevăr, să acționeze în favoarea reformelor necesare — sprijinul partidului său îi este retras ; O'Neill a fost nevoit să demisioneze din funcția de premier. Succesorul său este mult mai atent la exigențele grupului politic pe care îl reprezintă. O dovedește faptul că a permis, la 12 august, desfășurarea „parăzii ucenicilor", deși era de așteptat ca ea să provoace incidente ; o dovedesc și laudele aduse „corpului special B" — forțe de poliție auxiliare, recrutate dintre protestanți și a căror utilizare, la sfîrșitul săptămînii trecute, a exacerbat resentimentele catolicilor și a ocazionat multe acuzații de brutalitate premeditată.

Incidentele se calmaseră la începutul săptămînii în curs, atunci cînd, în „punctele calde" din principalele orașe nord-irlandeze, trupele britanice înlocuiseră poliția locală și pe auxiliarii ei. Dar aceasta nu este, în mod evident, o soluție durabilă. Prezența trupelor engleze ar putea redeschide discuția asupra statului Irlandei de Nord. În plus factor de calmare acum, ele ar putea pe termen mai lung să devină un factor de tensiune ; aceasta cu atît mai mult I.R.A., „armata republicană irlandeză" — organizație acceptată de Dublin și afirmînd că are membri de ambele părți ale frontierei, cu obiectivul ultim al unificării insulei — amenință să intervină la rîndul ei.

După declarațiile existente pînă în prezent, militanții pentru drepturi civile din Irlanda de Nord nu sînt interesați în crearea sau menținerea unui climat de violență. Ei doresc, în primul rînd, lichidarea discriminărilor electorale, asigurarea posibilității de a participa la viața politică, la toate nivelele. Această nevoie de „participare" are și o accepție mai largă : este de dorit, în acest sens, să existe și posibilitatea — preconizată, la Londra, de laburiștii de stînga — participării catolicilor la guvern. Dar aceasta presupune — pentru a se evita menținerea catolicilor într-o permanentă opoziție — ca delimitările politice să nu se mai producă exclusiv după criteriul confesiunii religioase.

Apare deci necesitatea unei schimbări de atitudine — pe care este improbabil, judecînd după felul cum a acționat recent, că guvernul unionist o va putea favoriza — care se adaugă la necesitatea lichidării discriminărilor din sistemul electoral, și la aceea a accelerării dezvoltării industriale a regiunii (aici cuvîntul hotărîtor îl are guvernul de la Londra). Deocamdată, nimeni nu poate să promită soluționarea, a cărei urgență aspectul orașelor nord-irlandeze o subliniază îndeajuns.

Mihai MATEI

Belfast. Incendii pe străzi provocate cu prilejul recentelor tulburări

AUGUST 1944 LA PARIS

Colonelul ROL-TANGUY

comandantul insurecției pariziene, în vizită la redacția noastră

Pentru prima dată am auzit despre colonelul Rol-Tanguy către sfîrșitul lui 1944 — începutul lui 1945, cînd tovarăși pe care războiul îi surprinsese în Franța și care luptaseră acolo în Rezistență vorbeau, întorși în patrie, cu stimă profundă și cu frățească dragoste despre comandantul insurecției pariziene. Ceva mai tîrziu, în toamna lui 1946, cînd plecam să urmăresc lucrările Conferinței de Pace, aceiași tovarăși mă rugau să-l caut și să-i transmit salutările lor. N-am izbutit : nouă în meserie, importanța Conferinței și obligațiile de corespondent special îmi devorau tot timpul. Intrevederea proiectată a avut loc abia după aproape douăzeci și cinci de ani, săptămîna trecută.

În comparație cu fotografiile din 1944 — înfățișîndu-l la comandament în zilele insurecției, trecîndu-și trupele în revistă după eliberarea Parisului, la ceremonia decorării lui în Parisul eliberat, obrazul omului din fața mea nu pare marcat de trecerea atîtor ani ; doar cutele dintre nas și gură s-au mai adîncit, părul a încărunțit. Deși nu e ofițer „de carieră" — a fost muncitor metalurgist — a căpătat și a păstrat o anumită ținută militară : în haina ușoară de vară, silueta e dreaptă, umerii drepți. Și consimte cam anevoie să vorbească despre el însuși, despre răspunderile pe care le-a asumat, despre izbînzile pe care le-a organizat.

Începe prin a evoca paralelismul insurecției la Paris și la București :

— Despre acest paralelism s-a scris, desigur, dar numai la modul epic. Nu cred însă că s-a analizat realmente, din punct de vedere militar, concordanța celor două insurecții. Istoricii, ai dumneavoastră și ai noștri, ar face operă utilă studiind influența acestei simultaneități, la un capăt și la celălalt al Europei, asupra situației armatei hitleriste. Bineînțeles, și la București, și la Paris evenimentele s-au produs în condițiile presiunii înaintării sovietice dinspre răsărit, ale debarcării în Normandia la apus. Totuși pierderea, în același timp, a celor două capitale, în afară de semnificațiile militare propriu-zise, avea una morală care, de asemenea, se traducea în valoare militară.

— La București, ascultînd posturile de radio străine, auzisem în ziua de 24 august că Parisul a fost eliberat. Ulterior, data consacrată oficial a fost 25 august. De unde acest decalaj ?

— Încă din 22, situația era „coaptă", apelul la insurecție fusese lansat în noaptea de 18 spre 19, ordinul de construire a baricadelor în noaptea de 21 spre 22. La Londra, toate acestea se știau și, prevăzînd desfășurarea evenimentelor, B.B.C. a anticipat cu douăzeci și patru de ore. Apoi, știrea a fost reluată de alte posturi, la New York s-a băut șampanie

August 1944. Într-o catacombă pariziană, Rol-Tanguy (cu brasardă) și colaboratorii săi examinează harta orașului răsculat

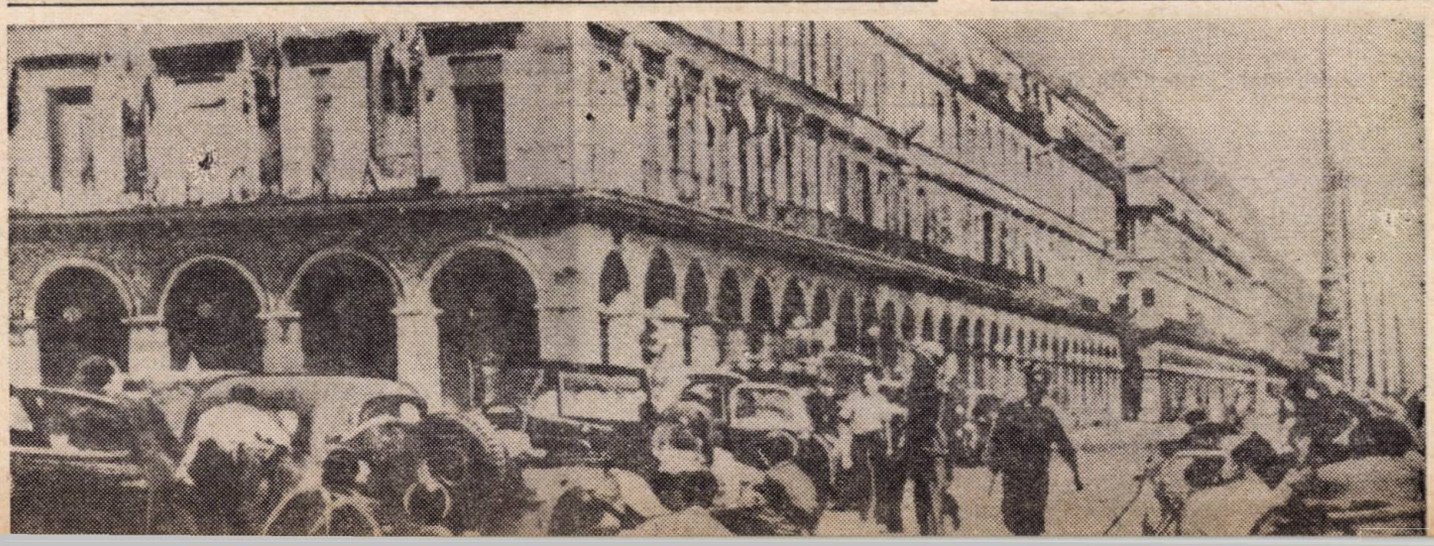

Patrioții parizieni atacă Hotelul „Continental", una din ultimele poziții ale hitleriștilor

cînd Parisul încă mai lupta. Mai tîrziu, cei de la radio Londra au explicat că au anunțat eliberarea Parisului în 24 socotind că, ori în momentul emisiei va fi fapt împlinit, ori, dacă nu, vor contribui astfel la demoralizarea inamicului.

— Cînd a început, pentru dumneavoastră, Rezistența ?

— În 1940, imediat după capitulare, în momentul cînd regimentul din care făceam parte a fost dizolvat. Întrebat unde intenționez să mă fixez, am răspuns că mă voi întoarce la Paris, în zona ocupată, unde mă așteaptă soția. Am avut noroc. Chiar din prima zi, am putut relua legătura cu tovarășii, prin soția mea, comunistă și ea, și care își continuase tot timpul activitatea. În ilegalitate, firește — partidul fusese doar interzis din 1939. Ea vă va putea spune, probabil mai bine decît mine, cum a fost momentul acela din august 1940, ea ține minte tot — nu-i așa, *Cécile ?*

Cécile Rol-Tanguy este o femeie nu prea înaltă, cu un obraz atît de senin încît cu greu ți-l poți închipui alterat de încordare, de neliniște. Or, aceasta a fost ani de-a rîndul condiția ei de viață.

— Dar știi bine, Henri, cînd ai venit tu, ți-am și spus că la 11 am întîlnire.

Și, întorcîndu-se către mine :

— Așa că totul a fost simplu.

— Cît de simplu, pentru dumneavoastră ?

— Ei bine, eram dactilografă, am lucrat în general cu soțul meu. Cu excepția a șase săptămîni — născusem, fiul nostru cel mare are acum 26 de ani — am lucrat împreună, mai întîi în sectorul metalurgiei, apoi ținînd legătura cu F.T.P. (organizația de franctirori și partizani), apoi în secretariatul comandamentului lui de F.F.I. din piața Denfert-Rochereau.

Revin la comandantul insurecției pariziene :

— Acestea au fost etapele acțiunii dumneavoastră ?

— Da. Metalurgist, fost secretar al sindicatului metalurgiștilor, era normal să mă întorc printre ai mei. Și să ne ocupăm de sabotaj : sabotarea producției, în general, și a celei destinate scopurilor militare, în special. A urmat perioada F.T.P., perioada în care detașamentele armate constituite din inițiativa comuniștilor căpătau tot mai multă importanță... *Sînt larg cunoscute rolul hotărîtor pe care Partidul Comunist Francez l-a jucat în Rezistența franceză, eficiența acțiunilor întreprinse sub conducerea sa. (Îmi amintesc, în această ordine de idei, omagiul pe care Lapierre și Collins, nici unul comunist, îl aduc în „Arde Parisul?" calității acestei adevărate armate clandestine :* „Nici o organizație nu luptase mai bine și nu adusese cauzei eliberării Franței un tribut mai greu decît Partidul Comunist Francez. În vara aceea — 1944 —, prin numărul, disciplina și curajul lor, comuniștii constituiau una din cele mai puternice forțe armate ale Rezistenței franceze — *Fl. Ș.).*

— Cum s-a realizat această organizare cu totul remarcabilă ?

— În primul rînd, a existat sentimentul profund al populației. În ceea ce privește calitatea militară propriu-zisă, trebuie menționat că o bună parte dintre noi făcusem război, că și acei muncitori care erau mobilizați la locurile de muncă tot își îndepliniseră cîndva serviciul militar. Firește, războiul care se învață la instrucție, în concentrări și chiar pe front nu seamănă cu cel pe care îl aveam de dus în noile condiții. Aici a jucat un rol de seamă experiența foștilor luptători din Spania : experiența strategică și tactică, inclusiv a guerrillei, experiența politică de asemeni, deprinderea de a vorbi cu populația, de a o învăța cum să traducă în practică eficace dorința profundă a celor mai mulți de a ne sprijini. De altminteri, cînd vorbesc despre „vechii spanioli" nu mă refer numai la noi, francezii. *(Rol, numele conspirativ adoptat de Henri Tanguy în Rezistență, era numele real al unui tovarăș de arme căzut în Spania — Fl. Ș.).* Alături de noi au luptat și membrii altora dintre brigăzile internaționale, care nu se mai putuseră întoarce în țările lor : fuseseră reținuți la noi și internați. Știți doar că în Rezistența franceză au luptat, și uneori cu prețul vieții, mulți compatrioți de ai dumneavoastră. Memoria unor români care au căzut luptînd în rîndurile Rezistenței noastre, pe baricadele Parisului, pentru eliberarea lui — ca Nicolae Cristea, Francisc Boczov, Călin Ion, Olga Bancic, Iosif Clisci, Sas Dragoș Andrei — ne este scumpă.

— Pe cine ați cunoscut dintre români ?

— Pe unii dintre cei pe care i-am numit. Și pe mulți alții, pe care am avut mai tîrziu bucuria să-i revăd fie cu prilejul călătoriilor în Franța, fie venind eu în România. Bucuria mi-a fost sporită cînd am vizitat marea expoziție a economiei dumneavoastră naționale. Sporită de două ori. O dată pentru că am avut astfel o viziune de ansamblu asupra a tot ceea ce ați realizat în toate domeniile : industrial, agricol, al științei și cercetării, în materie de electronică, de radio, într-un cuvînt în tot ceea ce constituie activitatea vitală a unei țări. Și o dată pentru că am văzut că toți vechii mei tovarăși de arme, cărora le-am apreciat atunci abnegația și dinamismul, sînt acum în posturi de luptă pentru construcția socialistă în frumoasa dumnevoastră Românie.

— Mi s-a arătat, la Paris, sediul dumneavoastră...

— Da, la Denfert-Rochereau. Era un adăpost antiaerian subteran, construit în 1936. Un amănunt, o coincidență, nu lipsite de oarecare humor : am contribuit, probabil, și eu la construirea lui, căci lucrasem pe vremea aceea în uzina care furniza materiale metalice... Și încă unul, în care, însă, nu mai e vorba de coincidență ci de curajul devotat și calm al oamenilor. Adăpostul avea un paznic. Paznicului îi telefona zilnic militarul german însărcinat cu supravegherea sectorului. Întreba : „Totul e în ordine ?" „Nimic de semnalat", răspundea imperturbabil paznicul în timp ce noi pregăteam planurile insurecției. Ne păzea bine.

— Apelul la insurecție a fost lansat la 19 august ?

— Da, în noaptea de 18 spre 19 august, după o perioadă de intensificare a tuturor activităților noastre. Debarcarea din Normandia a avut loc în iunie ; străpunserea efectuată de armata generalului Patton la Avranches, la 1 august. În tot acest timp, sabotajele se înmulțeau, acțiunile de guerrillă deveneau din ce în ce mai importante. Eram, însă, foarte preocupați să evităm orice operație prematură : ocupanții, cu atît mai îndîrjiți cu cît știau că o dată Franța eliberată războiul se va deplasa pe teritoriul german, dispuneau de mijloacele de a exercita represalii catastrofale : încercuirea și masacrarea maquisarzilor din masivul Vercors, care-și propuseseră să surprindă inamicul pe o linie Grenoble-Lyon, au dovedit-o.

Imediat după Avranches, pentru Forțele Franceze din Interior — în care se uniseră toate organizațiile de Rezistență — era limpede că momentul hotărîtor se apropie. Cu atît mai mult cu cît în ciuda stăruințelor franceze, aliații noștri americani și britanici refuzau să modifice planul lor care prevedea o largă mișcare de depășire a Parisului, amînînd astfel eliberarea capitalei. Or, în concepția noastră, aceasta avea o însemnătate de prim ordin, nu numai morală și politică, dar și militară. La începutul lui august deci, în regiunea noastră, în Ile-de-France, au început să se succeadă ordinele de grevă. Întîi, a încetat practic lucrul în uzine. La 10 august, transporturile erau paralizate. La 13, răspunzînd apelurilor noastre, s-a asociat grevei jandarmeria, la 15 poliția. În noaptea de 18 spre 19, un mare număr de oameni politici, deputați, senatori, primari, semnau — bine înțeles, printre aceste semnături erau și acelea ale lui Maurice Thorez, Jacques Duclos, și, alături de acestea, ale celor uciși ca Gabriel Péri, ca Lucien Sampaix — apelul la insurecție.

— Care era, în momentul acela situația frontului pe de o parte, a germanilor în Paris, pe de alta ?

— Aliații, și împreună cu ei a II-a D.B. (divizie blindată) a generalului Leclerc, se apropiau. În ceea ce privește situația germanilor, la 21 august, ei se concentraseră deja în cîteva puncte de sprijin, printre care hotelul Meurice din strada Rivoli, unde era sediul lui von Choltitz, „comandantul Marelui Paris", și hotelul Continental pe aceeași stradă, ministerul marinei și hotelul Crillon de o parte a pieței Concorde, Palatul Bourbon (Camera Deputaților) și ministerul de externe de cealaltă parte a pieții, palatul Luxembourg (Senatul), Școala Militară... În noaptea de 21 spre 22, lansasem populației din regiunea pariziană chemarea de a ridica baricade — și oamenii se apucaseră de treabă. Cu atîta rîvnă încît, în aceeași noapte, cum mă întorceam de la o ședință la comandamentul nostru subteran, cîțiva dintre ei au oprit mașina în care mă aflam — prevăzută, firește, cu un „ausweiss" german fără de care nu se putea folosi un asemenea mijloc de tarnsport — și m-au apostrofat : „Ai face mai bine să construiești baricade ! Uite, pînă și copiii..." Într-adevăr, o mulțime de puști aduceau cu roabele „materiale de construcții" pentru baricadele care aveau să stupefieze a doua zi pe inamic. Întîi, prin însăși prezența lor — și, foarte repede, prin eficiență.

— În 25, cînd divizia generalului Leclerc și, pe urmă, trupe americane au intrat în Paris, insurecția ocupase, cred, clădirile administrative ale capitalei ?

— Da, dar continuau să existe cele cîteva puncte de sprijin pe care germanii și le amenajaseră și unde lupta era grea. Cum comandantul nostru dăduse încă din 19 august ordinul să se asigure deschiderea porților Parisului și cum a II-a D.B. fusese informată asupra dispozitivului inamic, blindatele generalului Leclerc s-au putut îndrepta direct spre aceste puncte, unde au luptat cu sacrificii mari pînă la capitularea lui von Choltitz.

— Ați semnat, împreună cu generalul Leclerc, actul de capitulare al „comandantului Marelui Paris". Apoi ?

— Apoi ? Am continuat. Parisul era liber, dar războiul nu se terminase. Am făcut campania din Germania pînă la capăt.

— Și unde v-a găsit ultima zi a celui de al doile război mondial ?

— Pe teritoriul german, aproape de frontiera austriacă.

O recapitulare rapidă : Spania, războiul, Rezistența și insurecția pariziană, iar războiul. Aproape zece ani cu arma în mînă. Pentru a apăra pacea și libertatea, dreptul oamenilor la pace și la libertate.

De pe unul din balcoanele Casei Scînteii, urmărit de zîmbetul Cécilei care a rămas cu mine în birou, colonelul Rol-Tanguy filmează sub soarele de august larga panoramă a lacului, a frunzișului dens prin care se întrevede silueta Arcului de Triumf, a Expoziției înconjurate de animația vizitatorilor.

Florica ȘELMARU

iulie

FAȚA NEVĂZUTĂ A LUNII

Montaj de Radu Cosașu

Sviatoslav Richter se odihnește la Saint-Tropez ; opt ore pe zi — studiu, începînd de la 9 dimineața. Vilegiaturiștii se instalează pe terasă, nimeni nu mișcă pe toată durata exercițiilor. După care pianistul pleacă pe plaja Pampelonei, refuzînd orice interviu :

— *Eu mă exprim la pian. Dacă vreți să știți ce gîndesc, veniți să m-ascultați.*

Echipajele celor 14 vase blocate pe Suez organizează o „cupă mondială" la fotbal.

Giuseppe Gentile, atlet italian, medaliat olimpic la săritura în lungime, e ales de Pasolini pentru rolul lui Jason în filmul „Medeea".

— *„Medeea" mea va fi departe de cea a lui Euripide... Vreau să arăt contrastul, conflictul dintre lumea religioasă a Medeei și noua lume laică și tehnică a lui Jason.*

La Stuttgart, în plin congres al bisericii protestante, după ce se plînge de egoismul uman și al clerului, un farmacist de 56 de ani, hotărît să ducă contestarea pînă la capăt, înghite cianură de potasiu. Echipajul submarinului oceanografic „Ben-Franklin", plecat pe cursul Gulf-Streamului, anunță că a văzut pești de zece ori mai mari decît media normală. Directorul misiunii nu crede. Generalul de Gaulle și doamna fac o vizită-surpriză — în sătucul Frémonville (250 de locuitori) — domnișoarei Luise Camaille, 70 de ani, fostă guvernantă a familiei. „Lumea era la cîmp, cerul — de plumb, o căldură copleșitoare".

— *Vreau să vă spun ceva...*—își începe cuvîntarea, în Hyde Park, Mike Jagger, conducătorul lui „Rolling Stones", în fața a 500 000 de persoane adunate pentru un adio în memoria chitaristului Brian Jones (descoperit la 3 iulie mort — drogat în piscina casei sale). *Vreau să vă spun ceva. E pentru Brian. Nu știu prea bine cum. Am să încerc. Vă voi citi ceva scris de Shelley : «Pace, pace, el nu e mort, el nu a adormit, s-a trezit doar din visele vieții sale...» După* care se lansează 2 000 de fluturi cumpărați de la o fermă din Dorset. De ce fluturi ?

— *Pentru că e frumos...* răspunde Jagger, îmbrăcat în alb. Apoi cîntă orchestrele „The Family", „The Battered Quaments" ; 12 arestări, 5 inculpări, 400 de leșinuri din cauza căldurii, 12 internări la spital.

— *Gata, m-am săturat de cutia asta stupidă,* spune dl Armstrong, tatăl lui Neil, închizînd televizorul, după plecarea fiului de pe Lună. *„Ce a fost mai rău a trecut, mă duc să mă culc".* După un somn bun, dl Armstrong își îngrijește îndelung grădina. In pagina întîia a lui „Le Monde", André Chastel scrie :

— *Trebuie spus, fără ocol, că marele test al secolului 20 e salvarea Veneției.*

— *„L-am ucis fiindcă mă chinuia. Nu mai puteam suporta umilințele la care mă supunea..."* declară în fața tribunalului Jacqueline Bergos, 27 de ani, mamă a doi copii, acuzată de împușcarea soțului, Pierre, în noaptea de 24 august 1968. *„Am luat pușca de vînătoare cumpărată cu cîteva zile înainte. Fiindcă mă amenințase. Am închis ochii, nu știu să mînuiesc arme. Am apăsat de două ori pe trăgaci"...*

Curtea din Aix-en-Provence o achită. Jacqueline Onassis primește în dar — cu ocazia împlinirii a 40 de ani — o pereche de cercei în aur reprezentînd cabine spațiale „Apollo". John Fairfax — plecat din insulele Canare la 20 ianuarie — ajunge în Florida, la 20 iulie, trecînd Atlanticul într-o barcă cu vîsle (8 metri lungime), în formă de pantof, împodobită cu aripi de rechin, amintire dintr-o luptă dusă pe ocean. Fairfax e bronzat și într-o dispoziție excelentă :

— *Vreau să dorm o săptămînă.*

— *Baletul meu are patruzeci de fete...* declară *marele coregraf Balanchine. Nici una nu depășește 26 de ani. Eu le angajez de la vîrsta de 12 ani, la academia noastră din New York, și le formez ca un sculptor, eliminînd fără regret pe cele a căror dezvoltare le-ar îndepărta de ceea ce eu consider modelul dansatoarei ideale : cap mic, gît lung, picioare foarte lungi pornind din talie, genunchi cît mai înalți, mîini lungi pentru a întinde bine gestul... Altădată se alerga după picioare scurte și mîini mici — îngrozitor !*

In sudul Franței, consulul portughez face mari eforturi pentru a aclimatiza corrida portugheză, spectacol fără picador, fără estocadă, evitînd uciderea taurului. Momentul culminant e „pega". După un festival de binefacere, toreadorul Nuno Salvacao Barreto — 8 fracturi de picior și coaste — explică :

— *E foarte simplu. Animalul trebuie provocat prin strigăte și gesturi, așteptînd să atace. Atunci îl apuci bine de gît, îi strîngi cu brațele grumazul, îl prinzi între genunchi și izbutești să-l imobilizezi. Asta-i toată „pega"...*

— *Guvernul Maiestății Sale a primit suficiente garanții că oceanograful american Dan Taylor nu va face nici un rău, cu submarinul său, lui „Nessie"* (monstrul de la Loch Ness) ? — întreabă, în Camera Lorzilor, lordul Kilmany.

— *Cercetătorul n-are nici o intenție agresivă...* răspunde lordul Hughes.

— *S-a aflat dacă Nessie e vertebrat sau nu ?* Căci dacă e vertebrat, o lege din 1876 — interzicînd cruzimea față de vertebrate — îl protejează perfect... Dacă nu, dacă e nevertebrat, să se descurce singur...

Dl David Schilte, mare financiar american, supervizorul tuturor închisorilor din statul New York, se odihnește la Cannes, într-un apartament confortabil al hotelului Majestic. Dl Schilte nu părăsește hotelul decît pentru vizitarea închisorilor franceze :

— *Casa de corecție din Nisa e de rangul întîi. Dar și cele din Fresnes și Clairvaux merită un drum... La Melun, totuși, bucătarul face de trei ani aceeași mîncare...*

La Wimbledon, în sanctuarul tenisului, se vînd crenvurști la standurile unde generații de-a rîndul n-au consumat altceva decît nobilele căpșuni cu frișcă. Ținuta vestimentară a devenit neglijență, apar bărbați care se plimbă fără cămașă, se aud huiduieli la adresa jucătorilor :

— *De 20 de ani, de cînd vin la Wimbledon, n-am asistat la un asemenea scandal... apreciază un gentleman bătrîn.*

La Grabs (Elveția), un bărbat de 34 de ani se autodinamitează în mașina sa, postată chiar în fața casei în care locuia iubita. Detunătură formidabilă.

— *Sînteți fericit ? Iată-vă campion al lumii la șah...*

Boris Spasski : *Fericit ?* Nu cred. Nu-s *cochet, doream titlul dar, dacă n-aș fi cîștigat, nu făceam o tragedie.*

— *Care au fost relațiile cu Petrosian în timpul meciului ?*

Spasski : *Cele mai corecte. E adevărat că, spre diferență de primul meci, n-am mai analizat împreună partidele. Eu am luat inițiativa asta — analizele în comun pot da adversarului informații nedorite. Lupta e luptă.*

— *Unde scrie în Biblie că albii vor domni peste negri ? Unde scrie că un negru nu poate fi chiar papă ?* se întreabă dl Martin Shikuku, purtătorul de cuvînt al guvernului ugandez în parlament.

Într-un cinematograf elvețian, publicul izbucnește în rîs la o scenă patetică din filmul „Jane Eyre", atunci cînd contele Rochester, pentru a-și dovedi dragostea față de Jane, strigă : *„O voi duce pe Lună !"*

La Analqima, sătuc aflat la 75 de kilometri distanță de Bogota, un om se apropie de un obiect neidentificat — contururi verzi și galbene, emițînd scîntei portocalii — și moare. O siluetă juca pe obiect, cu picioarele în formă de A. Marți 22 iulie, o mare firmă londoneză de pariuri care mai cota luni debarcarea pe Marte înainte de 20 iulie 1972 la 1 000 contra 1 — oferă evenimentul la 250 contra 1.

„Nenorocirea omului vine din faptul că inventînd avionul, el crede că zboară". Cu acest citat aparținînd pictorului Georges Braque, își încheie răspunsul la o anchetă privind zborurile planetare, dramaturgul francez René de Obaldia.

La San Remo, pe drumul de la gară la circ, un elefant iese din coloană și sfărîmă trei mașini staționate pe bulevard, după care își continuă intact marșul triumfal. Un joc pentru copii, lansat de italieni, face ravagii : astronauți-soldați transformă Luna într-un cîmp de bătălie. „Societatea internațională a Pămîntului plat" (aproape 80 de membri) constată că rîndurile i se răresc, cadre vechi mor, cadre tinere nu mai apar. Dl Samuel Shenton, secretarul, declară :

— *Nu mai avem nici o influență asupra tineretului. Din leagăn, învățătorii îi înșală...*

TIME

NEW YORK

CAZUL EDWARD KENNEDY: ALTE ENIGME

În numărul precedent am reprodus o amplă anchetă a revistei americane „Time" în legătură cu misteriosul accident de automobil al senatorului Edward Kennedy. Reproducem alăturat un nou articol, apărut în aceeași revistă, privind implicațiile juridice și politice ale acestui caz.

Pe mica insulă Chappaquiddick, turiștii priveau zilele trecute scena accidentului, iar vînătorii de amintiri smulgeau bucățele din lemnul podului. Cîtva timp, automobilul cu care senatorul Edward Kennedy se prăbușise de pe pod, în noaptea de 18—19 iulie, a rămas nepăzit și unii au mers pînă acolo încît au cules cioburi de sticlă și bucățele de crom pe de vehicul. Între timp, cei care doreau să știe ce se petrecuse în noaptea aceea au continuat să examineze relatarea confuză făcută de Kennedy despre accidentul în care și-a găsit moartea Mary Jo Kopechne.

Pînă în prezent, aproape toți anchetatorii au fost reporteri care au examinat golurile din relatarea lui Kennedy. Deși o femeie și-a pierdut viața, autoritățile statului Massachusetts nu au interogat nici o persoană care le-ar fi putut spune în mod direct ce se petrecuse în noaptea accidentului.

Kennedy însuși a scăpat de interogatoriu, recunoscîndu-se vinovat de acuzația de a fi părăsit scena unui accident. Totuși, procurorul districtual Edmund Dinis a fost, se pare, atît de nemulțumit de criticile aduse modului în care a tratat cazul încît săptămîna trecută a încercat, tardiv, să obțină o anchetă, luînd neobișnuita măsură de a cere tribunalului superior al statului să deschidă o anchetă oficială. De regulă, anchetele sînt efectuate de tribunalul districtual inferior.

Chiar și această încercare a eșuat. G. Joseph Tauro, judecătorul suprem al tribunalului superior — și numit în această funcție de republicani — a declarat că forul lui Dinis este tribunalul districtual. Adresîndu-se judecătorului Kenneth Nash, conducătorul administrativ al tribunalelor districtuale, Dinis a întîmpinat din nou un refuz ; răspunderea pentru deschiderea unei anchete, a declarat judecătorul Nash, revine judecătorului James Boyle, principalul magistrat din regiunea în care s-a petrecut accidentul. Pînă la sfîrșitul săptămînii, Boyle nu comunicase nimic despre intențiile sale. Dar, întrucît Boyle prezidase ședința la care Kennedy s-a recunoscut vinovat, se poate aștepta ca judecătorul să se declare incompetent în ce privește problema unei anchete.

Nu se poate spune cum vor fi rezolvate dificultățile de procedură — în cazul în care vor fi rezolvate. în general. Pînă în prezent, trecerea timpului nu a făcut decît să trezească noi îndoieli cu privire la cele întîmplate.

— A fost ridicată din nou problema momentului accidentului. Există indicii noi, potrivit cărora el nu s-a produs scurt timp după ora 11,15 p.m., așa cum a declarat Kennedy, ci cîndva după 12,40 a.m. Dr. Donald R. Mills, anchetatorul medical adjunct, a declarat că Mary Jo putea să fi murit în orice moment, cu 5 pînă la 8 ore înainte de 9,30 a.m., cînd a examinat el cadavrul. Chiar și folosind o limită foarte largă de 9 ore, momentul morții nu s-ar fi produs mai devreme de 12,30 a.m. Dr. Mills a recunoscut că o apreciere bazată pe gradul de rigiditate cadaverică este „în cel mai bun caz inexactă" ; nu s-a făcut o autopsie. Totuși, declarația lui Mills fie că aruncă o îndoială asupra relatării lui Kennedy în ce privește momentul accidentului, fie că — lucru mai grav încă pentru senator — ridică din nou posibilitatea ca Mary Jo să fi rămas în viață cîtva timp după prăbușirea automobilului în lacul Poucha.

— Ajutorul de șerif Christopher Look-Jr. și-a menținut declarația că a văzut un automobil negru, asemănător automobilului „Oldsmobile" tip 1967 al lui Kennedy, circulînd pe drumul nepavat spre pod la ora 12,40 a.m. La ora aceea, Look se înapoia acasă de la Yacht Clubul din Edgartown, unde lucrează ca paznic la sfîrșitul săptămînii. El a susținut că automobilul, purtînd, ca și acela al lui Kennedy, o placă de înregistrare începînd cu litera L, venea de pe School Road, care duce la vila unde avusese loc petrecerea organizată de Kennedy. Apoi, automobilul a trecut intersecția, s-a angajat pe un drum de țară nepavat de pe partea cealaltă și a ezitat un minut. Gîndindu-se că, poate, șoferul s-a rătăcit, Look, îmbrăcat încă în uniforma sa de paznic, a coborît din propriul lui vehicul și s-a îndreptat spre automobilul negru, care se afla la o mică distanță. Atunci, șoferul automobilului a intrat de pe drumul nepavat pe drumul principal și s-a îndreptat în sens contrar, spre podul Dike. Look susține că automobilul era condus de un bărbat lîngă care se afla o femeie. Nu știe dacă în automobil se afla și o a treia persoană.

Look făcuse aceeași declarație poliției din Edgartown înainte ca automobilul lui Kennedy să fie scos din apă. După declarația televizată a senatorului, era logic să se presupună că Look nu văzuse automobilul lui Kennedy ci un al doilea automobil, cu care Kennedy și cei doi prieteni ai săi se înapoiaseră la locul accidentului pentru a încerca s-o salveze pe Mary Jo. Poliția din Edgartown este de părere că invitații lui Kennedy aveau la dispoziție doar două automobile : un „Valiant" alb și un automobil mai mare, negru. Dacă automobilul lui Kennedy a căzut de pe pod atunci cînd a spus el că s-a întîmplat acest lucru, atunci automobilul „Valiant" alb ar fi fost singurul vehicul pe care puteau să-l fi folosit bărbații. Look susține că la ora 12,40 nu a văzut în nici un caz automobilul „Valiant". „Deosebesc negrul de alb", a spus el ferm.

— Există și mai multe motive încă să se pună la îndoială explicația dată de Kennedy drumului periculos pe care l-a făcut înot după accident, de pe insula Chappaquiddick la insula Martha's Vineyard. Deși serviciul obișnuit de ferry-boat încetează la miezul nopții, un apel telefonic de la docul din Chappaquiddick pune din nou în mișcare ferry-boat-ul la orice oră, pentru orice situație excepțională. Există un indicator vizibil pentru oricine, iar costul transportului este doar ceva mai ridicat decît în cursul orelor obișnuite. „Ieșim după miezul nopții pentru orice motiv întemeiat, declară Gared Grant, conducătorul ferry-boat-ului. Nu este nevoie să fie un caz de accident sau de rănire. Contractul nostru cu orașul Edgartown ne obligă să răspundem la apeluri telefonice după miezul nopții". Există însă un obstacol. Cînd cineva solicită un serviciu special de ferry-boat, telefonista comunică de obicei apelul poliției din Edgartown, care întreabă dacă este vorba de un accident.

Washington. Prima apariție a lui Edward Kennedy la Senat, după accident

Nimic din toate acestea nu constituie o dovadă că Kennedy nu spunea adevărul, dar o explicație completă din partea senatorului — sau o anchetă reală a autorităților — ar putea să răspundă la multe întrebări. Pînă atunci, însă, se mențin nedumeriri legitime în legătură cu misterele mari și mici care înconjoară acest caz.

Încercînd să explice acțiunile sale pe insula Chappaquiddick, Edward Kennedy a declarat : „Pentru mine va fi o hotărîre greu de luat". Totuși, el a examinat problema viitorului său politic doar timp de patru zile înainte de a anunța că se va întoarce în Senat, va încerca să obțină un nou mandat anul viitor și va renunța la orice încercare de a candida la președinție în 1972. Deși a invitat statul său

Procurorul districtual Edmund Dinis informîndu-i pe ziariști că a hotărît să ceară tribunalului superior al statului Massachusetts deschiderea unei noi anchete

și, de fapt, întreaga națiune, să participe la adoptarea hotărîrii sale, Kennedy și-a făcut opțiunea în particular. Apoi, în loc să convoace o ședință de informare sau o conferință de presă, el a dispus să fie șapirografiat comunicatul în biroul său din Boston.

Inapoierea lui Kennedy în Senat ar fi putut să pară un prilej binevenit pentru el de a se cufunda din nou în sarcinile sale. Liderul majorității, Mike Mansfield, l-a salutat: „Vino Ted. Te-ai întors exact acolo unde trebuie să fii". Dar Kennedy, trist și deprimat, s-a așezat pe locul său din Senat în timp ce turiștii se înghesuiau în galerii pentru a-l observa, iar colegii săi îl salutau discreți și stînjeniți.

Comunicatul prin care anunța că se întoarce în Senat implica un fel de reînnoire a mandatului său. Desigur, atunci cînd Kennedy pusese la încercare voința lor, locuitorii din Massachusetts, de la Pittsfield la Boston, răspunseseră printr-un fel de plebiscit spontan, printr-un val de scrisori și telegrame, afirmîndu-și încrederea în el. Restul națiunii a fost mai sceptică decît locuitorii din statele din estul S.U.A. Totuși, în țară există două poziții. Un sondaj Louis Harris, organizat de revista „Time" a dezvăluit multă simpatie pentru Kennedy. În același timp, ancheta organizată pe plan național a arătat că mulți se îndoiesc de explicația dată de el.

Poate că aprecierile cele mai critice față de comportarea lui Kennedy au fost formulate de editorialiștii și comentatorii din presă. Mulți editorialiști au fost de acord cu ziarul „World" din Tusla, care a scris: „Putem să avem înțelegere pentru senator în situația groaznică în care se află, dar președinții noștri trebuie să fie aleși pentru însușirile lor demne de încredere, nu din simpatie pentru nenorocirile lor". În esență, scria Max Lerner în ziarul „The New York Post", „într-un moment de criză din viața sa, cînd era în joc o altă viață omenească, senatorul Kennedy fie că s-a împotmolit în confuzie, fie că a devenit insensibil și inactiv".

James Reston, de la „The New York Times", a ajuns la concluzia că problema reală „este nu dacă alegătorii din Massachusetts se pot împăca cu relatarea tragediei făcute de senator, ci dacă el se poate împăca". După părerea comentatorilor Frank Mankiewicz și Tom Braden, cazul este tragic „în sensul shakespearean al unei tulburări a voinței, al judecății care paralizează într-un moment crucial".

Deși, cu multă vreme înainte de moartea lui Mary Jo, el lăsase să se înțeleagă că s-ar putea să nu candideze în 1972, nimeni nu lua în serios îndoielile exprimate de Kennedy în particular. Pe lîngă numele, energia, farmecul personal și combativitatea lui politică, Kennedy părea, de asemenea, conducătorul cel mai bine dotat pentru a unifica principalele fracțiuni din partidul său. El este, probabil, singurul democrat de talie națională care are mulți adepți în rîndurile negrilor și ale tinerilor și, în același timp, legături ferme cu numeroși profesioniști ai politicii de modă veche. El a devenit un purtător de cuvînt tot mai energic în probleme majore, în ultimul timp în problema sistemului de rachete-antirachetă.

Prima problemă pusă partidului de eclipsa lui Edward Kennedy este ceea ce un lider republican numește un „gol de farmec". O altă amenințare, potențial mai serioasă, este că ieșirea lui Kennedy din politica prezidențială — cel puțin pentru moment — ar putea să determine extrema stîngă a partidului să ia în considerare înființarea unei mișcări independente. Ea ar putea să îmbrace fie forma unei revolte de tipul lui McCarthy în cadrul partidului, fie forma unei încercări de a înființa un nou partid. În același timp, perspectivele altor candidați posibili sînt neprecise.

— **Hubert Humphrey.** Acum, cînd Eugene McCarthy a renunțat la ambiția de a obține un nou mandat în Senat, Humphrey va încerca în mod aproape cert să cîștige anul viitor locul său în statul Minnesota și să beneficieze de o nouă platformă națională. Prin tradiție, Humphrey trebuie să fie conducătorul titular al partidului. Dar nu este și, la 58 de ani, avînd în urma lui campania electorală din 1968, Humphrey nu ar putea, probabil, să candideze din nou la președinție fără să distrugă partidul, provocînd sciziunea aripilor mai tinere și combative care abia l-au tolerat anul trecut.

— **Edmund Muskie.** În primele șase luni ale anului trecut, Muskie a străbătut întreaga țară în cadrul unor turnee de conferințe care i-au sporit popularitatea, atît în rîndurile democraților fideli cît și în rîndurile celor întîmplători. El a declarat recent că la toamnă își va relua călătoriile. Din anumite puncte de vedere, el reprezintă perspectiva cea mai promițătoare a democraților și e, fără îndoială, omul care profită cel mai mult de pe urma dificultăților lui Kennedy. Muskie are puțini dușmani și nu a făcut nimic pentru a provoca nemulțumirea vreunui sector important al partidului. Stilul său discret atrage încredere. Pe de altă parte, pînă în prezent, Muskie nu s-a dovedit un conducător energic sau cu inițiativă în vreo problemă majoră.

— **George McGovern.** Senatorul din partea statului Dakota de Sud pare să aibă foarte puține capacități de a electriza mesele, dar vara trecută, în scurta sa încercare de a obține desemnarea partidului în locul lui Robert Kennedy, a reieșit clar că are mai mult curaj politic decît Muskie sau Edward Kennedy. (În primul rînd, a fost unul din cei dintîi senatori care s-au opus războiului din Vietnam, în 1963). S-ar putea ca el să găsească încă un număr impresionant de adepți în rîndurile tinerilor, de data aceasta în locul unui alt Kennedy. Este însă aproape cert că el ar prezenta puțină atracție pentru centrul și dreapta partidului.

Fiecare din persoanele enumerate mai sus are lipsuri serioase din punct de vedere al unui candidat potențial. Acest lucru, precum și faptul că partidul este departe de a fi unit, sporesc posibilitatea ca viitorul candidat al democraților să fie un om cu totul neașteptat. Dacă desemnarea va reveni unui necunoscut, s-ar putea ca el s-o datoreze unei nopți de neînțeles care s-a petrecut pe insula Chappaquiddick, în vara anului 1969.

Edmund Muskie

George McGovern

THE FINANCIAL TIMES

LONDRA

AGITAȚIA MONETARĂ ȘI ROLUL AURULUI

NOUA agitație dezlănțuită pe piața monetară occidentală de devalorizarea francului nu s-a răspîndit pînă în prezent atît de mult pentru a provoca deocamdată o nouă goană după aur. Dar ea a reînviat cererea de aur în suficientă măsură pentru a pune capăt tendințelor de scădere a prețurilor de pe piața liberă care se manifestau la începutul lunii. Astfel, ea a scos în evidență un lucru extrem de important, care scăpase majorității comentariilor de specialitate, cu privire la implicațiile asupra aurului ale recentului acord privind activizarea intrării în funcțiune a așa-numitelor „drepturi speciale de tragere" — anume că argumentul în favoarea schimbării parității oficiale își trage forța mai mult din necesitatea de a întări calitatea rezervelor existente decît din necesitatea de a spori oferta totală.

La baza majorității afirmațiilor despre posibilitatea ca devalorizarea francului să provoace alte devalorizări, afirmații care au produs tensiune săptămîna trecută asupra pieților monetare occidentale, se află presupunerea că Statele Unite nu vor lua nici o măsură. Și aceasta înseamnă că majoritatea oamenilor au exclus posibilitatea „debarasării" de monede în general. Totuși, piața aurului a fost în mod clar influențată de devalorizarea francului ; în orice caz, în suficientă măsură pentru a asigura că o campanie împotriva aurului — care se manifestase după știrea că planul privind „drepturile speciale de tragere" este într-adevăr în curs de aplicare — nu se mai poate situa pe primul plan.

Este clar că reacția piețelor monetare la devalorizarea francului reamintește că structura parităților valutare se află încă într-o situație foarte vulnerabilă. În consecință, ea a slăbit în mod efectiv argumentul, atît de la modă la începutul lunii, potrivit căruia folosirea în mod regulat a drepturilor speciale de tragere a pus capăt speranțelor într-o creștere a prețului oficial al aurului.

Aceasta constituie un eveniment cu o semnificație mai adîncă, din două motive. În primul rînd, există posibilitatea evidentă ca agitația care a caracterizat săptămîna aceasta piețele monetare să se mențină cîtva timp sub o formă mai mult sau mai puțin acută, ținînd seama de faptul că suspiciunea care a fost aruncată acum asupra unui număr de parități valutare nu poate fi înlăturată rapid datorită însăși naturii ei. În al doilea rînd, însuși faptul că scăderea prețului liber al aurului — precipitată de acordul cu privire la drepturile speciale de tragere — s-a oprit la primul semn de reluare a agitației monetare, arată cît de absurd este să se afirme că apariția noii forme de lichidități internaționale face cu totul inutilă reevaluarea prețului aurului. Este chiar foarte îndoielnic că crearea unor lichidități suplimentare de aur-hîrtie, în valoare de 9,5 miliarde dolari în următorii trei ani, va influența în mare măsură aspectul cantitativ al problemei lichidităților internaționale. La urma urmelor, de la începutul anilor '960 rezervele mondiale au scăzut cu mai puțin de o treime, în timp ce comerțul internațional s-a dublat.

Ceea ce este cert este că apariția drepturilor speciale de tragere va contribui foarte puțin la îndreptarea celuilalt aspect al problemei lichidităților internaționale, anume calitatea stocului existent. Faptul că cererea de aur a început să crească săptămîna trecută, în ciuda afirmațiilor că acordul cu privire la drepturile speciale de tragere a pus capăt speranțelor de reevaluare a prețului aurului, arată că, în afara cercurilor oficiale, paritatea dolar-aur continuă să fie privită cu multă suspiciune.

O dovadă clară că în cercurile oficiale există aceeași lipsă de încredere în această paritate-cheie o constituie recenta hotărîre a unor bănci centrale de a face cumpărări clandestine de aur nou extras din Africa de Sud. Dovada o constituie, de asemenea, faptul că, deși este mult mai profitabil să dețiii rezerve în dolari mai degrabă decît în aur, acum cînd rata dobînzii este atît de ridicată, în cursul anului trecut aproape nici o țară nu a redus de bună voie elementul aur din rezervele ei. Astfel, ar trebui să înțelegem că această dificultate poate fi depășită doar prin stabilirea prețului aurului la un nivel care să impună o încredere permanentă.

C. Gordon TETHER

După devalorizarea francului : aglomerație în fața ghișeelor de bancă

L'EXPRESS

PARIS

DIFICULTĂȚILE FINANCIARE ALE ANGLIEI

PROBLEMA monetară occidentală cea mai acută, despre care, din prudență, se vorbește puțin, este situația Marii Britanii. Dacă ar fi o persoană sau o societate, Anglia s-ar afla azi în stare de faliment. Acest cuvînt nu se potrivește unei țări. Dar nu există un altul pentru a defini mai bine o stare de fapt.

În prezent, datoria externă a Marii Britanii se situează între 40 și 50 miliarde în franci francezi. Cifra exactă nu este cunoscută decît de primul ministru, de ministrul finanțelor, de guvernatorul Băncii Angliei și de cîțiva dintre principalii lor colaboratori. O parte a acestei datorii este exigibilă la cerere imediat sau pe termen scurt. Pentru a salva Marea Britanie, datoria ar putea fi consolidată, adică transformată într-o datorie pe termen lung.

În raport cu pasivul, există, ca activ, rezervele Băncii Angliei. Ultima cifră cunoscută este de ordinul a cinci miliarde de franci. Ea este inferioară celor șapte miliarde în devize, pe care importatorii au fost obligați să-i depună dinainte pentru a acoperi cumpărările lor în străinătate. În rest, rezervele sînt alcătuite din dolarii și mărcile împrumutate pe termen scurt de Statele Unite și Germania occidentală în schimbul unor lire sterline. Cu alte cuvinte, rezervele pe care Banca Angliei le prezintă în bilanțul ei nu-i aparțin.

Pentru a-și stinge pasivul, Marea Britanie nu ar putea să dispună decît de excedentul anual al balanței ei de plăți. Ar fi necesar ca ea să poată degaja din conturile ei un surplus

de un miliard de franci francezi în valută forte pentru a-şi rambursa creditorii pe un termen lung. Or, în momentul de faţă, ea întîmpină mari greutăţi pentru a-şi echilibra în fiecare an încasările şi plăţile.

Cum a ajuns Marea Britanie în această situaţie ?

Înainte de 1914, Marea Britanie trăia într-un deficit comercial permanent şi, totuşi, avea un excedent al balanţei de plăţi. Importurile erau mai mari decît exporturile, dar diferenţa era compensată, şi chiar mai mult, de aşa-numitele „încasări invizibile". Acestea nu erau alcătuite în esenţă din veniturile obţinute de pe urma turismului, cum este cazul pentru Franţa şi Italia. Ele erau mult mai sigure. City, Bursa din Londra, societăţile de asigurare britanice lucrau pentru întreaga lume. La fel, companiile maritime. Principalele materii prime erau cumpărate în Marea Britanie. Ele erau livrate acestei ţări înainte de a fi reexportate. În sfîrşit, la numeroasele servicii aduse astfel întregii lumi — şi bine remunerate — se adăuga venitul adus de capitalurile engleze plasate în întreaga lume.

Într-o carte — „Politica economică a Marii Britanii începînd din 1945" — Philippe Huet arată declinul rolului comercial şi financiar al Angliei. Ca să ne limităm la comerţul cu materii prime : în 1913 soseau la Londra, pentru a fi reexportate, 125 000 tone de lînă şi 70 000 tone de bumbac. Cantităţile menţionate au scăzut la 2 000 tone pentru fiecare din aceste produse. Reexporturile de cafea au scăzut cu patru cincimi, cele de cauciuc au dispărut. Chiar şi tranzitul la ceai s-a redus la jumătate. Transporturile maritime au devenit deficitare. Veniturile aduse de capitalurile britanice plasate în străinătate erau, în 1946, mai mici decît veniturile obţinute de capitalurile străine din Marea Britanie.

Iată de ce, de la război încoace, problema fundamentală pentru această ţară a fost problema balanţei comerciale. Dirijismul laburiştilor din 1945 pînă în 1952, liberalismul conservatorilor din 1952 pînă în 1964, politica lui Wilson începînd din 1964 au urmărit să degajeze un excedent al exporturilor faţă de importuri.

O dată cu trecerea timpului, se poate aprecia că doar politica laburistă din primii ani de după război a dat rezultate. Dar aceasta s-a întîmplat cu preţul unui dirijism care astăzi este de neconceput. De fapt, consumul britanic era frînat prin raţionalizare — galanterie, ciocolată şi bomboane, automobile, whisky etc. — sau prin interzicerea vînzării — ciorapi de nylon, vase ornamentate. Astfel, industria britanică avea surplusuri de vîndut în străinătate. Iar importurile erau frînate prin taxe vamale mari.

Conservatorii au eliberat ţara de toate restricţiile. Ei le-au înlocuit printr-un sistem foarte complex şi foarte substanţial de ajutorare a exportatorilor. Ei au menţinut taxele vamale. Englezii au trăit mai bine. Dar ţara lor a continuat să se îndatoreze.

Harold Wilson a îndatorat-o în cele din urmă şi mai mult. Desigur, el nu putea să restabilească măsurile de control şi raţionalizarea. Dar el era dator să nu încurajeze consumul particularilor. Or, Wilson a făcut tocmai acest lucru. La început, el a permis agravarea deficitului bugetar. Acesta a crescut foarte repede, ajungînd în exerciţiul financiar 1 aprilie 1967 — 1 aprilie 1968 la 16 miliarde în franci francezi, adică mai mult decît deficitul francez în cursul anului excepţional 1968. După devalorizarea lirei, Wilson a sporit impozitele cu 15 miliarde de franci. Dar această povară fiscală uriaşă a lovit întreprinderile, şi nu particularii. Rezultatul a fost menţinerea consumului particular, care trebuia redus şi care sporeşte importurile, şi reducerea cheltuielilor pentru utilaje, datorită cărora industria britanică ar fi devenit mai competitivă.

Azi nu se mai pune problema ca Wilson să poată cere englezilor noi sacrificii.

O schimbare de echipă conducătoare nu este suficientă pentru a modifica structurile economice. Pentru aceasta ar fi nevoie de timp, pe care Anglia nu îl are şi de primirea ei în Piaţa comună, care nu este certă.

Roger PRIOURET

Neue Zürcher Zeitung

UN PRIM BILANŢ AL GUVERNULUI YAHYA KHAN

PREŞEDINTELE pakistanez Yahya Khan a făcut, la sfîrşitul lunii iulie, un bilanţ al activităţii sale şi a dat de înţeles că nu pot fi aşteptate într-un viitor apropiat alegeri generale. Într-o cuvîntare adresată naţiunii, el şi-a exprimat satisfacţia pentru restabilirea rapidă a liniştii şi ordinii, dar a lăsat să se întrevadă că nu consideră încă partidele politice capabile de a forma baza necesară pentru o democraţie parlamentară, dat fiind că acestea nu par să fi tras învăţăminte clare din tulburările care au existat înainte de intervenţia militarilor.

Generalul Yahya Khan

Cu ocazia întrevederii avute în ultima perioadă cu o serie de politicieni de diverse tendinţe, Yahya Khan şi-a exprimat poziţia în sensul că este împotriva combinaţiilor tactice ale partidelor, cărora le cere în schimb însuşirea şi promovarea principiilor de bază comune. Alegerile nu reprezintă, deocamdată, o metodă eficace pentru rezolvarea problemelor elementare ale Pakistanului, opinează preşedintele ; este mai degrabă nevoie de o constituţie sigură, care să consacre ca singură ideologie valabilă Islamul şi care să asigure unitatea statului. În continuare, este necesară existenţa unei păreri unitare asupra componenţei federative a Pakistanului, precum şi în dificila problemă a parităţii dintre cele două zone ale ţării, înainte chiar de a se ajunge la alegeri. În cazul în care partidele nu înregistrează succese în această privinţă, preşedintele a anunţat un referendum pentru viitoarea constituţie a ţării.

Pe cale administrativă, însă, trebuie luate, bineînţeles, anumite măsuri anticipate. Acestea se referă, în primul rînd, la depăşirea diferenţierilor dintre provincii. În această ordine de idei, s-au luat măsuri pentru o largă participare a Pakistanului de Est la administraţia centrală.

Preşedintele Yahya Khan s-a referit, de asemenea, la necesitatea reorganizării serviciului pentru problemele civile şi a subliniat importanţa luptei împotriva corupţiei, afirmînd că în acest domeniu nu se pot aştepta succese imediate şi complete. Reforma sistemului de educaţie preconizată recent, precum şi noile linii directoare privind elaborarea unei legi de reglementare a muncii, de natură să stabilească salarii minimale, reprezintă, după opinia preşedintelui pakistanez, premisa unor succese reale. Yahya Khan a subliniat că economia ţării a înregistrat în ultima perioadă o dezvoltare sensibilă, cu atît mai importantă cu cît urmează tulburărilor politice care, după cum se ştie, au provocat anumite rămîneri în urmă. Amintind ajutorul de dezvoltare, în valoare de aproape 500 milioane dolari, acordat pentru anul financiar 1969—70 de „Pakistan-Consortium" din vest şi, în acelaşi timp, manifestîndu-şi mulţumirea pentru creşterea relaţiilor comerciale cu statele socialiste, Yahya Khan a schiţat apoi tabloul politicii externe a administraţiei, specificînd că, în linii generale, aceasta va continua politica fostului preşedinte Ayub Khan, de întreţinere a unor bune relaţii bilaterale cu toate ţările. De asemenea, urmează să se acorde o atenţie deosebită colaborării din ce în ce mai strînse cu ţările învecinate.

Totuşi, în evaluarea situaţiei politice interne, preşedintele Yahya Khan a evitat unele accente definitorii pentru perspectiva politicii regimului militar. Ar fi prematur şi poate chiar nejustificat de a se trage din aceasta concluzia că militarii sînt din ce în ce mai încîntaţi de putere şi că se pregătesc pentru o guvernare îndelungată. De fapt, în problema stabilirii într-un viitor apropiat a alegerilor, Yahya Khan îşi poate motiva rezervele prin invocarea disensiunilor politicienilor, care par

să fie încă foarte departe de a prezenta o alternativă de viitor la regimul militar. Este rîndul lor de a propune președintelui o variantă mai bună la mandat, de vreme ce acesta constată, după aproape 22 de ani de la formarea statului, că Pakistanul nu a reușit încă să-și stabilească o practică unitară în rezolvarea chestiunilor fundamentale și să creeze astfel o bază politică sigură.

Le Monde diplomatique

PARIS

Elena de la Souchère

REPUBLICA DOMINICANĂ: AVANCRONICĂ ELECTORALĂ

REPUBLICA DOMINICANĂ pregătește, într-un climat de criză, alegerile prezidențiale din 1970. Președintele Balaguer și vicepreședintele Augusto Lora, amîndoi membri ai aceluiași partid, și generalul Wessin Y. Wessin, întors de cîteva luni în țară, sînt principalii candidați. În fața curentului de dreapta divizat, liderul de stînga, fostul președinte Juan Bosch, exilat în Europa, publică în revista „Ahora" o pledoarie în favoarea „dictaturii sprijinite de popor".

Republica Dominicană este o țară în care nimic nu s-a rezolvat, în care mișcarea populară este cu greu înăbușită prin intimidare și forță și în care primplanul scenei politice este ocupat de trei clanuri de dreapta și de extremă dreaptă care își dispută succesiunea prezidențială.

Joaquin Balaguer

Coaliția de dreapta, care a asigurat în 1966 alegerea lui Joaquin Balaguer, moștenitor politic al lui Trujillo, pare chiar de pe acum ruptă. Dr. Balaguer, care se întorcea din Statele Unite, beneficia atunci de sprijinul masiv al clasei mijlocii. Presiunea militară, nesiguranța, frauda electorală și în special convingerea că Balaguer, susținut de Washington, va obține pentru țară un ajutor economic important, au avut ca rezultat înclinarea balanței în favoarea candidatului de dreapta.

Oricum, un fapt este sigur: echipa actualmente la putere a încredințat toate posturile-cheie unor ofițeri de încredere, dînd astfel de o parte pe toți prietenii generalului Wessin Y. Wessin, care se declară candidat al unui mic sector de extremă dreaptă la alegerile prezidențiale din 1970, nu mai contează decît pe fidelitatea unui grup de ofițeri îndepărtați, ca și el, de la conducere. Dacă autoritatea sa rămîne mare pe lîngă tinerii ofițeri de la baza de la San-Isidro, e foarte îndoielnic că acești tineri, care se gîndesc la avansarea lor și care sînt prinși în angrenajul disciplinei militare, se vor supune indicațiilor vechiului lor general. Wessin nu mai este decît o amenințare în rezervă.

Nu e mai puțin adevărat că trei candidați de dreapta, cu șanse inegale, își dispută favorurile alegerilor. Unii comentatori sînt de părere că Balaguer și Lora vor fi constrînși de propriul lor partid să se dea la o parte în fața unui al treilea om, care ar putea fi García Godoy, fostul președinte interimar în perioada 1964—1965 (de la sfîrșitul războiului civil pînă la alegerea lui Joaquin Balaguer). Cu toate că o ipoteză de acest fel nu poate fi îndepărtată „a priori", trebuie recunoscut că pretențiile diferiților candidați de dreapta corespund unor realități sociale cu atît mai interesante cu cît scot în evidență viciile structurale ale economiei dominicane. Vechiul antagonism între dreapta clasică și noua burghezie comercială, îmbogățită în epoca lui Trujillo, tinde să se șteargă. Dar, pozițiile locale rămîn importante.

Situația claselor defavorizate tinde să se agraveze și mai mult. Balanța de plăți rămîne deficitară, în ciuda creșterii exporturilor de zahăr, iar pentru a acoperi golurile, economia dominicană trebuie să apeleze la împrumuturi străine. Aceste împrumuturi oneroase măresc an de an ponderea intereselor străine și, de aici, deficitul balanței de plăți.

Stagnarea economică și menținerea structurilor arhaice sporesc mizeria și șomajul. Este imposibil de evaluat cu precizie numărul de șomeri. Statisticile oficiale — niciodată la zi și înadins optimiste — nu țin seama de semi-șomerii pămîntului și de toți cei care, neavînd niciodată activitate regulată în orașe, nu pot fi înscriși pe nici o listă de șomeri. Fostul președinte Juan Bosch evalua numărul de muncitori fără ocupație la mai mult de două sute de mii, cifră care reprezintă aproape o cincime din populația activă.

Să se spargă cercul vicios: aceasta este grija care a inspirat președintelui Juan Bosch cunoscuta teză „la dictatura con respaldo popular" (dictatura sprijinită de popor). Răsunetul acestui manifest a fost uriaș. Revista „Ahora", care a publicat la 16 iunie acest text „in extenso", a avut în acea zi un tiraj excepțional, 45 000 de exemplare, epuizat în cîteva ore. Numeroase reviste au făcut obiectul unei active piețe „la negru", în capitală și în provincie. Teza lui Juan Bosch n-a încetat să fie discutată în cercurile politice și în sindicate. La Universitatea autonomă din Santo Domingo s-a ținut, cu participarea unui mare număr de profesori, un colocviu pe această temă. De altfel, Juan Bosch nu a renunțat la lupta pe teren legal. Cînd a fost întrebat dacă va candida la alegerile din 1970, el a răspuns evaziv că situația nu e încă destul de coaptă pentru ca să fie posibil să se elaboreze o linie de conduită.

Zece luni înaintea confruntării electorale din 1970, jocurile încă nu sînt făcute.

jeune afrique

„LUMEA A TREIA" ÎN ANUL 2000

CUM va arăta „lumea a treia" în anul 2 000, dacă ritmul de creștere economică va cunoaște aceeași dinamică în următorii 30 de ani? Pentru a clarifica această ipoteză, cîteva cifre medii trebuie reținute...

Produsul național brut calculat pe locuitor era în 1968 (în dolari): în Africa 160; în America Latină 400; în Asia (nesocialistă) 150. Ritmul mediu anual de creștere al produsului național brut: în Africa 1,4; în America Latină 1,7; în Asia (nesocialistă) 2.

Dacă acest ritm de creștere nu va fi depășit, perspectivele sînt alarmante: la 1,4 la sută dublarea produsului național brut nu se realizează decît în 50 de ani. Deci, abia în anul 2020, Africa va atinge cifra derizorie de 320 de dolari venit național pe locuitor. Cît despre celelalte două continente, în ritmul de 1,7 la sută și 2 la sută ele vor ajunge, respectiv, la 800 de dolari în anul 2 010 și la 300 de dolari în anul 2 000.

Se poate, totuși, aprecia — de altfel, într-un mod arbitrar — că cele două

ritmuri sînt pesimiste și că ar trebui să se bazeze pe o creștere de 2 la sută.

Această creștere accelerată a „lumii a treia" ar putea fi obținută teoretic prin creșterea productivității muncii, adică a producției pe locuitor. Dacă ipoteza unui ritm de 2 la sută ar fi posibilă, atunci dublarea actualului nivel de trai ar fi atinsă în 35 de ani, adică aproape de anul 2 000. Chiar și în asemenea condiții, în Africa și Asia venitul pe locuitor va continua să fie foarte redus, în jur de 300—350 de dolari. În America Latină el ar putea atinge 800—900 de dolari, ceea ce înseamnă că ar reprezenta doar 40 la sută din nivelul de viață actual al francezilor. Acestea sînt rezultatele care au fost calculate de Herman Kahn în raportul său asupra anului 2 000. (H. Kahn este unul din autorii studiului „Anul 2 000", elaborat de un grup de profesori americani, studiu apărut recent — n.n.).

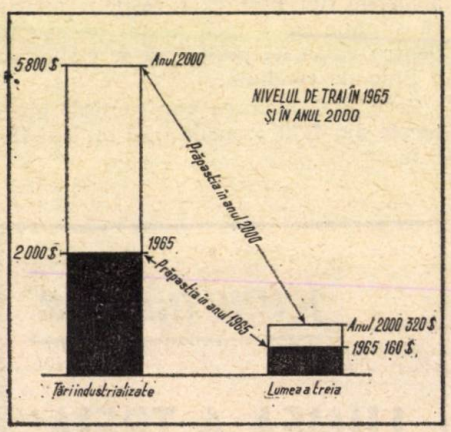

Comparată cu cifrele de creștere înregistrate în lumea industrială, o asemenea evoluție a „lumii a treia" e pur și simplu alarmantă. Prăpastia care separă cele două lumi nu va face decît să crească din an în an. Graficul de mai sus o arată cu prisosință.

Acestea sînt concluziile pe plan larg care pot fi extrase din cifrele actuale proiectate pentru viitor. Desigur, ele pot fi discutate, dar nimic nu se va realiza în mod practic dacă nu se vor schimba strategia și tactica dezvoltării.

Maurice GUERNIER

CORRIERE DELLA SERA

MILANO

RĂGAZUL

NIMENI nu aștepta noutăți importante de la ședința parlamentară care s-a încheiat prin votul de încredere acordat celui de-al doilea guvern Rumor : sprijinul grupurilor de centru-stînga era de așteptat, tot așa cum era de prevăzut, după logica grupărilor politice, atitudinea negativă a opoziției.

Scurta confruntare a avut, totuși, pe lîngă meritul de loc neglijabil al preciziei, valoarea unei clarificări parțiale : nu suficientă pentru a putea spune de pe acum ce se va întîmpla după vacanța de vară ; dar, cel puțin, ea a ajutat să se facă lumină în unele zone pe care lunga criză le lăsase în umbră.

Cu atît mai precisă s-a evidențiat natura acestui guvern format numai din democrat-creștini și prin urmare reprezentant al tuturor curentelor mai importante din acest partid. Guvernul — a spus și repetat cu insistență voită președintele Consiliului de Miniștri — înțelege să se prezinte și să se caracterizeze ca un guvern „monocolor de decontare" înțelegîndu-se prin aceasta speranța că va fi posibil peste puțin timp să se treacă de la un cabinet format numai din democrat-creștini la un guvern de coaliție care să cuprindă toate forțele de centru-stînga : pe lîngă democrat-creștini, socialiștii lui De Martino, socialiștii lui Ferri și republicanii.

Dar pentru ca aceasta să se realizeze, apare evidentă o condiție preliminară : perfecta neutralitate a guvernului și a partidului care îl formează în legătură cu cele două grupuri socialiste care au apărut în urma sciziunii din 5 iulie. Și tocmai acest caracter de neutralitate a reieșit cu claritate la dezbateri : atît din discursurile de prezentare și de răspuns ale președintelui Consiliului cît și din intervențiile, mai ales în Senat, în care oratorii democrat-creștini au manifestat destul de clar predispoziția majorității democrat-creștine de a reconstitui un guvern în patru. E aproape inutil să se amintească, în acest moment, că o asemenea atitudine nu e numai consecința naturală a refuzului pentru alianța D.C.—P.S.I., teoretizat și motivat de conducerea democrat-creștină în momentul cel mai grav al crizei, dar constituie și o sarcină formală care va fi greu rezolvată în viitorul apropiat.

Se adaugă și faptul că republicanii sînt angajați pe aceeași linie de nediscriminare a vreunui partid socialist : și chiar și „neutralitatea" lor va cîntări mult, mai ales că nu va permite nici o acoperire la dreapta sau la stînga a partidului majoritar.

Alt element caracteristic al dezbaterii a fost prudența, cel puțin în limbaj și nuanțare, demonstrată de cele două partide socialiste. Desigur, pozițiile s-au arătat divergente : rana sciziunii e încă deschisă, iar polemica directă e abia la început. Accentuarea anumitor tendințe este inevitabilă în acest moment. A apărut evident, totuși, cel puțin pe plan psihologic, intenția reciprocă de a nu amesteca, în dezacordul intern, politica de fond a centrului-stînga. Dacă va fi sau nu posibil ca această intenție să se poată împăca cu atitudinea foarte clară afișată de P.S.U. în legătură cu raporturile cu P.C.I. și cu poziția P.S.I. în aceeași problemă, reprezintă principala necunoscută a viitoarelor luni. Asupra programului, dezbaterea nu a adus nimic nou. Iar dilema care tulbură chiar din prima zi viața acestui guvern monocolor a rămas fără soluție : să se dea curs alegerilor administrative din octombrie, cum vrea P.S.U., sau să se împingă înainte această consultare, unind-o cu alegerile regionale din primăvara viitoare ? Este nodul pe care guvernul și majoritatea parlamentară vor trebui să-l dezlege imediat după acest scurt răgaz de august : răgaz pentru guvern dar nu pentru partidele de centru-stînga, dat fiind că polemicile nu vor fi nici puține, nici neinsemnate.

Alberto SENSINI

Tokio. Un miting al studenților în sprijinul revendicărilor lor privind organizarea vieții universitare

poșta redacției

ROMÂNIA LA O.N.U.

Mara Szakáts, Oradea. 1) Iată cîteva din cele mai importante rezoluții adoptate de Adunarea Generală a O.N.U., la inițiativa României : Rezoluția 2 037 (XX) din 7 decembrie 1965 — „Declarația cu privire la promovarea în rîndurile tineretului a idealurilor de pace, respect reciproc și înțelegere între popoare", adoptată prin aclamații. Rezoluția 2 083 (XX) din 20 decembrie 1965 — „Punerea în valoare și utilizarea resurselor umane", adoptată în unanimitate. Rezoluția 2 129 (XX) din 21 decembrie 1965 — „Acțiuni pe plan regional în vederea îmbunătățirii relațiilor de bună vecinătate între state europene aparținînd unor sisteme social-politice diferite", adoptată prin aclamații. Rezoluția 2 057 (XX) din 16 decembrie 1965 — „Fondul Națiunilor Unite pentru copii", adoptată în unanimitate. Rezoluția 2 082 (XX) din 20 decembrie 1965 — „Știință și tehnică", adoptată în unanimitate. Rezoluția 2 090 (XX) din 20 decembrie 1965 — „Rolul Organizației Națiunilor Unite în formarea de personal tehnic național în vederea industrializării accelerate a țărilor în curs de dezvoltare", adoptată în unanimitate. La acestea se adaugă alte rezoluții inițiate de Republica Socialistă România sau la care țara noastră a fost coautoare. 2) Găsiți amănunte despre grupările de guerilă ale refugiaților palestinieni la „Poșta redacției" din nr. 7/1969. 3) Panafricanismul e o doctrină care tinde spre dezvoltarea unității și solidarității popoarelor africane.

ARHEOLOGIA SUBMARINĂ

Nicolae Horinceanu, Tecuci. Nu se știe încă dacă lăzile la care vă referiți reprezintă faimosul tezaur al lui Rominel. Interesant e faptul că întîmplarea a făcut în acest caz să se creeze o legătură între vînatul submarin și arheologia submarină. Arheologia submarină nu e o știință autonomă, ci prelungirea arheologiei terestre și mulțumită ei se restituie diferite aspecte ale vieții antice sau mai noi. Inventarea „scafandrului autonom" în 1934 de către celebrul Cousteau și de către inginerul Gagnan și rapida sa răspîndire au dus la o mare dezvoltare a arheologiei submarine. În 1948 se încearcă cu succes (la regăsirea unei epave) lărgirea razei de acțiune a scafandrului prin remorcarea sa sub apă cu ajutorul unui acvaplan condus la suprafață de navă. Descoperirile arheologiei submarine au adus o contribuție remarcabilă istoriei artei. În 1812 a fost descoperit, în regiunea Populonia (Etruria), faimosul Apollon Piombino, aflat actualmente la Muzeul Luvru, pe care J. Charbonneaux îl considera „cea mai perfectă dintre rarele statui de bronz arhaic care au supraviețuit" și în care vedea opera unui atelier peloponesian din jurul anilor 500 î.e.n. La începutul secolului nostru, numeroase opere de artă au fost readuse la suprafață. În 1900 a fost descoperită la Anticytera (Grecia), la 60 m adîncime, o epavă de statui de marmură și bronz. În 1900—1901 se descoperă faimosul Efeb de Anticytera, păstrat la muzeul din Atena. Această operă de mare frumusețe, identificată de curînd ca fiind „Hercule culegînd mere în grădina Esperidelor", e lucrarea unui maestru din prima jumătate a secolului IV î.e.n. În 1907 a fost descoperită, între Sousse și Sfax, epava de la Mahdia, în care piesa principală o constituie un „Eros Enagonios" și un Hermes care, potrivit demonstrațiilor lui Charles Picard, ar forma un singur grup, semnat de Boethos din Calchedon, sculptor al ciclului Pergam din secolul III î.e.n. (toate piesele descoperite în 1907 se găsesc la Muzeul Erado din Tunis). În 1925 a fost adusă la suprafață, din golful Marathon, statuia de bronz a lui Hermes, socotită o operă în spiritul celor din tinerețea lui Praxitele. În 1926—27 a fost descoperit la capul Artemission, la Histiaea, celebrul „Zeus de la Artemission", conservat la muzeul din Atena (singurul mare bronz original din sec. V î.e.n., alături de Aurigul din Delphes). În 1949 se descoperă la Monaco „Panthera", în bronz. În 1948 e descoperită o epavă cu importante amfore la Antheor. În 1952 au început plonjările la 32—45 m adîncime, în largul Marsiliei, pentru găsirea epavei „Grand Congloue". S-au descoperit apoi epave pline de obiecte de artă în largul stațiunii Saint-Raphaël ; la Spargi, la nord de Sardinia ; la Bodrum, în Turcia ; la Yassi-Ada, tot în Turcia ; la capul Spitha, în sudul Peloponezului (sarcofage de marmură) ; la Saint-Tropez ; în lacul Zuidersee, în Olanda etc.

C. I. Popescu, Craiova. Foarte interesantă propunerea dv., dar nu cunoaștem încă programul de vizite al celor trei cosmonauți americani care au participat la actul istoric al aselenizării.

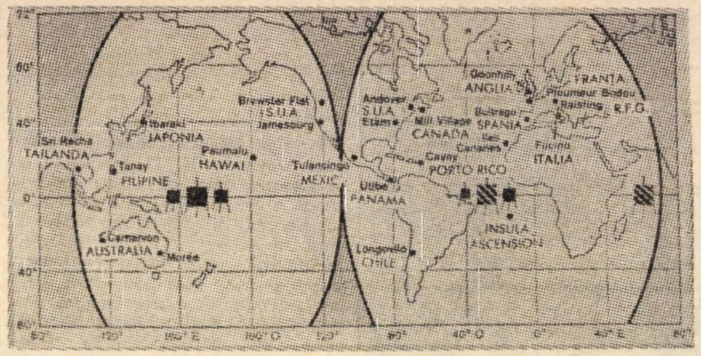

SATELIȚII INTELSAT

Radu Teliu, Bacău. Pînă în prezent, există trei familii de sateliți Intelsat, situați deasupra Ecuatorului. Sateliții Intelsat au fost precedați, înainte de 1965, de sateliții experimentali Telstar și Syncom. În imaginea de mai sus sînt reprezentați sateliții Intelsat și stațiile lor terestre. Zonele albe reprezintă teritoriile deservite astăzi de acești sateliți. **Intelsat-1** lansat în 1965 se află deasupra Atlanticului (pe hartă e satelitul cel mai mic). Caracteristicile sale sînt următoarele : 240 de rețele telefonice în ambele sensuri ; putere de emisie — 6 wați ; longevitate — 18 luni. **Intelsat-2,** compus din trei sateliți lansați între octombrie 1966 și noiembrie 1967 — pe hartă, de mărimea mijlocie. Doi dintre ei se află deasupra Pacificului, unul deasupra Atlanticului. Caracteristici : 240 de rețele telefonice fiecare ; putere de emisie — 18 wați ; longevitate — trei ani. Mai multe stații terestre au acces simultan la același satelit. **Intelsat-3,** compus din trei sateliți — cei mai mari pe hartă. Primul se află deasupra Pacificului. Ceilalți doi au fost lansați în luna iunie 1969, deasupra oceanelor Atlantic și Indian. Caracteristici : 1200 rețele telefonice fiecare ; putere de emisie — mai multe zeci de wați ; longevitate — cinci ani. **Intelsat-4** va fi lansat probabil la sfîrșitul lui 1970 și va cuprinde 4 sateliți în curs de construcție. Caracteristicile : 5 000 de rețele telefonice ; longevitate — șapte ani. Sateliții Intelsat se află la o altitudine de 36 000 km. La sfîrșitul anului 1968, existau 27 de stații terestre pentru captarea emisiunilor lor și pentru a le trimite semnale. Aceste stațiuni sînt echipate cu antene parabolice de 26 metri diametru. În 1969, alte treisprezece asemenea stații urmează să intre în funcțiune, mai cu seamă în Africa și în Orientul Mijlociu.

Ing. Petre Carol Foscolo, Constanța. Tabelul dv. este extrem de interesant ; regretăm însă că formatul revistei noastre nu permite publicarea lui Vă sfătuim să vă adresați revistei „Viața economică".

Grigore Demetru, Iași. 1) Rafael Leonidas Trujillo y Molina (1891—1961), politician dominican, a servit în trupele americane de ocupație și a devenit în 1921 ofițer. În 1926 e colonel de poliție iar în 1927 — general. În 1930 e ales în funcția de președinte al țării și apoi reales pînă în 1952. Autointitulîndu-se „binefăcătorul patriei", Trujillo a instaurat în realitate un regim dictatorial, terorist. După o dictatură de treizeci de ani, Trujillo e asasinat în 1961, iar familia sa e exilată. 2/ Jules Védrines (1881—1919) a fost un celebru aviator francez. În 1911 a cîștigat cursa Paris—Madrid, iar în timpul primului război mondial a îndeplinit cu avionul său misiuni speciale extrem de periculoase, rămînînd celebru sub numele de „La Vache". La 19 ianuarie 1919, Védrines reușește să aterizeze pe acoperișul Galeriilor Lafayette din Paris. 3) Vaticanul are dreptul să bată monedă și să emită timbre ; are un drapel propriu. Cotidianul Vaticanului, oficios al directivelor pontificale, se numește „L'Osservatore Romano", iar săptămînalul tipărit de Vatican „L'Osservatore della Domenica". Vaticanul dispune de un post de radio și de o agenție de presă (Fides). Alte amănunte găsiți la „Poșta redacției" nr. 34.

Eftimie Ionescu, satul Ulciug, jud. Sălaj. Revenim cu amănunte asupra turnului Nesle. La început se chema turnul Hamelin, numele de mai tîrziu obținîndu-l datorită vecinătății unuia din palatele Nesle. Înalt de 25 m, el se găsea în fața turnului Luvru. Turnul Nesle a fost demolat în 1663, cu ocazia construirii Colegiului celor Patru Națiuni. „Evenimentele sîngeroase" petrecute acolo țin, parese, mai mult de legendă decît de realitate. Dacă vă interesează atît de mult aventurile nurorilor lui Philippe le Bel, citiți „Regii blestemați" ai lui Maurice Druon.

poșta redacției

Ion Grigorescu, București. Amănunte despre reflectorul laser lăsat de Armstrong și Aldrin pe Lună găsiți în „Poșta redacției" nr. 34. În fotografia de mai sus se vede una din cele o sută de prisme care compun acest aparat.

GUVERNELE ITALIENE

Adriana Mironescu, București. Lista guvernelor italiene începînd din 1945 este următoarea : președinte al Consiliului de Miniștri, **Parri** (guvern format din reprezentanți ai partidelor democrat-creștin, socialist, comunist, liberal, republican și de acțiune) : 21.VI.1945—8.XII.1945. **De Gasperi** (D.C., P.S.I., P.C.I., P.L.I., P.R.I., partidul de acțiune) : 10.XII.1945—1.VII.1946. **De Gasperi** (D.C., P.S.I., P.C.I., P.R.I.) : 13.VII.1946—28.I.1947. **De Gasperi** (D.C., P.S.I. P.C.I.) : 2.II.1947—31.V.1947. **De Gasperi** (D.C., P.S.D.I., P.R.I.) : 31.V.1947—23.V.1948. **De Gasperi** (D.C., P.S.D.I., P.R.I., P.L.I.) : 23.V.1948—14.I.1950. **De Gasperi** (D.C., P.S.D.I., P.R.I.) : 27.I.1950—19.VII.1951. **De Gasperi** (D.C., P.R.I.) : 26.VII.1951—7.VII.1953. **De Gasperi** (D.C.) : 16.VII.1953—2.VIII.1953. **Pella** (D.C.) : 17.VIII.1953—12.I.1954. **Fanfani** (D.C.) : 18.I.1954—8.II.1954. **Scelba** (D.C., P.S.D.I., P.L.I.) : 10.II.1954—2.VII.1955. **Segni** (D.C., P.S.D.I., P.L.I., P.R.I.) : 7.VII.1955—7.V.1957. **Zoli** (D.C.) : 16.V.1957—19.VI.1958. **Fanfani** (D.C., P.S.D.I.) : 1.VII.1958—26.I.1959. **Segni** (D.C.) : 15.II.1959—24.II.1960. **Tambroni** (D.C.) : 25.III.1960—25.VII.1960. **Fanfani** (D.C.) : 26.VII.1960—22.II.1962. **Fanfani** (D.C., P.S.D.I.. P.R.I.) : 22.II.1962—16.V.1963. **Leone** (D.C.) : 11.VII.1963—3.XII.1963. **Moro** (D.C., P.S.I., P.S.D.I., P.R I.) : 22.XII.1963—26.VI.1964. **Moro** (D.C., P.S.I. P.S.D.I., P.R.I.) : 22.VII.1964—21.I.1966. **Moro** (D.C., P.S.I., P.S.D.I., P.R.I.) : 23.II.1966—5.VI.1968. **Leone** (D.C.) : 24.VI.1968—19.XI.1968. **Rumor** (D.C., P.S.I., P.R.I.) : 12.XII.1968—5.VII.1969.

Toader Șuștic, com. Rozav, jud. Maramureș. 1/ Apa utilizată pentru băut de către cosmonauți e destul de puțin apreciată. Ea rezultă din sinteza hidrogenului și oxigenului, efectuată la bordul navei. Inconvenientul e acela că se mai păstrează bule de hidrogen în suspensie. 2/ Cei trei cosmonauți nu s-au bărbierit în timpul zborului. 3/ Programul viitor al zborurilor „Apollo" a fost publicat în revista noastră în numerele dinaintea și din timpul zborului navei „Apollo-11". 4/ Se pare că — deocamdată, cel puțin — nu sînt prevăzute în echipajele „Apollo" și femei-cosmonaut.

Gheorghe C. Popa, Brezoiu, jud. Vîlcea. Vă mulțumim foarte mult pentru frumoasele dv. rînduri. 1) Partidul Comunist din Sudan, cel mai mare partid din Africa, e ilegal. În Sudan nu există decît un singur partid legal, cel de guvernămînt. 2) În ceea ce privește vizita președintelui Statelor Unite, Richard Nixon, în România, puteți consulta ziarele „Scînteia" ori „România Liberă" din acele zile, ori numărul de săptămîna trecută al revistei noastre.

RIO DE JANEIRO

Dan-Radu Alexandrescu, București. Rio de Janeiro, fosta capitală a Braziliei și capitala statului Guanabara, are o populație de 3 977 000 locuitori și e situat în golful Guanabara. Există la sud de acest golf o înălțime renumită, un con de bazalt de 400 m care se ridică la intrarea golfului, înălțime denumită Pão de Açúcar (Pîine de Zahăr). De aici se poate privi aproape întreg orașul. La poalele înălțimii Pão de Açúcar se întinde cartierul Urca, primul punct în care s-au oprit și instalat în 1565 portughezii. Există și o altă înălțime din care se poate privi panorama superbului Rio : Corcovado (710 m). În vîrful acestui munte, în care se află statuia unui Crist, înaltă de 38 m, și de unde se desfășoară o amplă priveliște a golfului Guanabara, se poate ajunge cu funicularul. Dincolo de Vista Chinesa, Mesa do Imperator și cartierul Alto da Boa Vista, se pătrunde într-o pădure tropicală, în care se află o „grotă a lui Paul și Virginia" și capela lui Mayrink, decorată de Portinari. Plajele orașului sînt la fel de renumite : Copacabana, Ipanema Leblon, Gavea. Înțesat de monumente, Rio oferă vizitatorului bisericile baroce Nossa Senhora da Gloria do Outeiro Sao Francisco da Penitência mînăstirea Santo Antonio, construită în sec. XVII, mînăstirea benedictină Sao Bento (sec. XVII), precum și palatul Guanabara, devenit sediul președinției și, ulterior, al municipalității. Centrul orașului se află la nordul golfului Guanabara, iar aeroportul Galeao la 20 km nord. Rio de Janeiro e un important centru comercial și industrial. E, totodată, celebru prin carnavalul care se desfășoară an de an, în februarie.

Iosif Suth, Cluj. Despre imensele avantaje pe care le aduce știința aselenizarea s-a scris pe larg în presa noastră, inclusiv în revista „Lumea".

Ida Anebrus, Făgăraș. 1) Cosmonauții care au reușit aselenizarea n-au avut nevoie de nici un somnifer în tot timpul călătoriei lor, mulțumită unui îndelung antrenament, asociat cu constituția fizică și psihică excelentă și cu condițiile normale de viață (hrană, somn, distracții), fără exces. 2) „Luna-15" se deosebea de stațiile automate anterioare prin posibilitatea de a efectua aselenizări în diferite zone prin modificarea orbitei selenocentrice.

Stelian Lozneanu, Dorohoi. 1) Despre Partidul Comunist din Germania, al cărui secretar general este Max Reimann, revista noastră a scris în nr. 1/1969. 2) Deocamdată, nu au fost date publicității alte amănunte privind afacerea Marcovič, în care este implicat și Alain Delon.

FONDATORUL COLUMBIEI MODERNE

Ion Stănescu, Craiova. Francisco de Paula Santander (1792—1840), politician columbian, e socotit fondatorul Columbiei moderne. După ce a luptat sub Bolivar, Santander devine vicepreședinte al Marii Columbii (1821—1828), apoi participă, alături de Partidul federalist, la conjurația împotriva lui Bolivar, în 1828. E condamnat la moarte, dar grațiat Pleacă în Statele Unite. La întoarcere ocupă din nou funcții de răspundere și impune reforma învățămîntului și administrației.

CLAUZA NAȚIUNII CELEI MAI FAVORIZATE

Radu Bărgăuan, Tg. Mureș și Gheorghe Bologa, Jimbolia. Clauza națiunii celei mai favorizate este o prevedere stipulată în unele tratate internaționale bilaterale. Potrivit acestei clauze, părțile contractante se angajează să-și acorde reciproc condiții asemănătoare cu acelea pe care le-au acordat sau le vor acorda unui stat terț. Aceste condiții se pot referi la domeniul comerțului, taxelor vamale, situației juridice a străinilor etc. Regimul națiunii celei mai favorizate se acordă fie în virtutea unei dispoziții convenționale, cum este definit mai sus, fie prin hotărîre unilaterală.

DEPARTAMENTELE FRANȚEI

Elena Dumitrescu, Galați. Franța numără 95 de departamente metropolitane, patru departamente denumite de „peste mări" (Guadelupa, Martinica, Réunion, Guyana) și diverse teritorii „de peste mări" (Afari și Issas, Comore, Polinezia franceză, Noua Caledonie, insulele Wallis și Futuna, pămînturile australe și antarctice — Adélie, insulele Kerguelen, Crozet, Saint-Paul — Saint-Pierre-et Miquelon). Fiecare departament e condus de un prefect și e împărțit în arondismente, subîmpărțite la rîndul lor în cantoane și comune. Prefectul e asistat de un consiliu general, ales prin vot universal. Administrația fiecărei comune e încredințată unui primar, asistat de un consiliu municipal. Există 313 arondismente, 3 052 de cantoane, 37 962 comune.

Gilu Fetea, str. Spiru Haret 3—5, Oradea, dorește să cumpere nr. 11/1969 al revistei noastre.

Marius Popescu, București. Vă mulțumim pentru sesizarea dv. Într-adevăr, transcrierea exactă este „Boussois Souchon Neuvesel".

Stelian Gr. Petrescu, Tîrgoviște. Nu sîntem în măsură să răspundem întrebării dv. Vă puteți adresa revistelor „Flacăra" ori „Magazin".

LUMEA

săptămînal de politică externă editat de Uniunea Ziariștilor din Republica Socialistă România

Redactor-șef Ion Cârje

Redacția și administrația : București, Piața Scînteii 1
Telefon 17.60.10. Internațional 18.50.05. și 18.53.55
Telex 197

Tiparul executat la Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii"

Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții

UMC Cugir

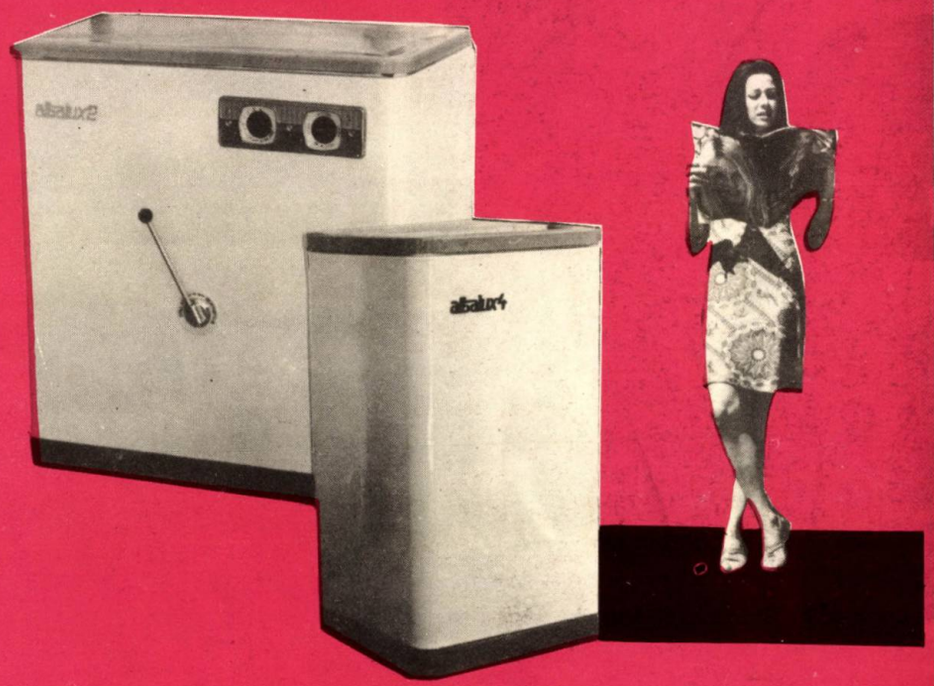

UZINELE METALURGICE CUGIR

Secretul bunei dispoziţii ?

Maşinile de uz casnic pe care vi le pun la dispoziţie UZINELE METALURGICE CUGIR!

Maşina de cusut „I L E A N A-67“, care se livrează în două variante : cu masă normală, sau cu masă tip mobilă, ambele cu posibilitatea de scufundare a corpului maşinii.

Maşinile de spălat „A L B A L U X 2“ şi „A L B A L U X 4“, comode şi economice.

UZINA DE CONSTRUCŢII UTILAJ PETROLIER „1 MAI“ PLOIEŞTI

Strada Democraţiei nr. 121

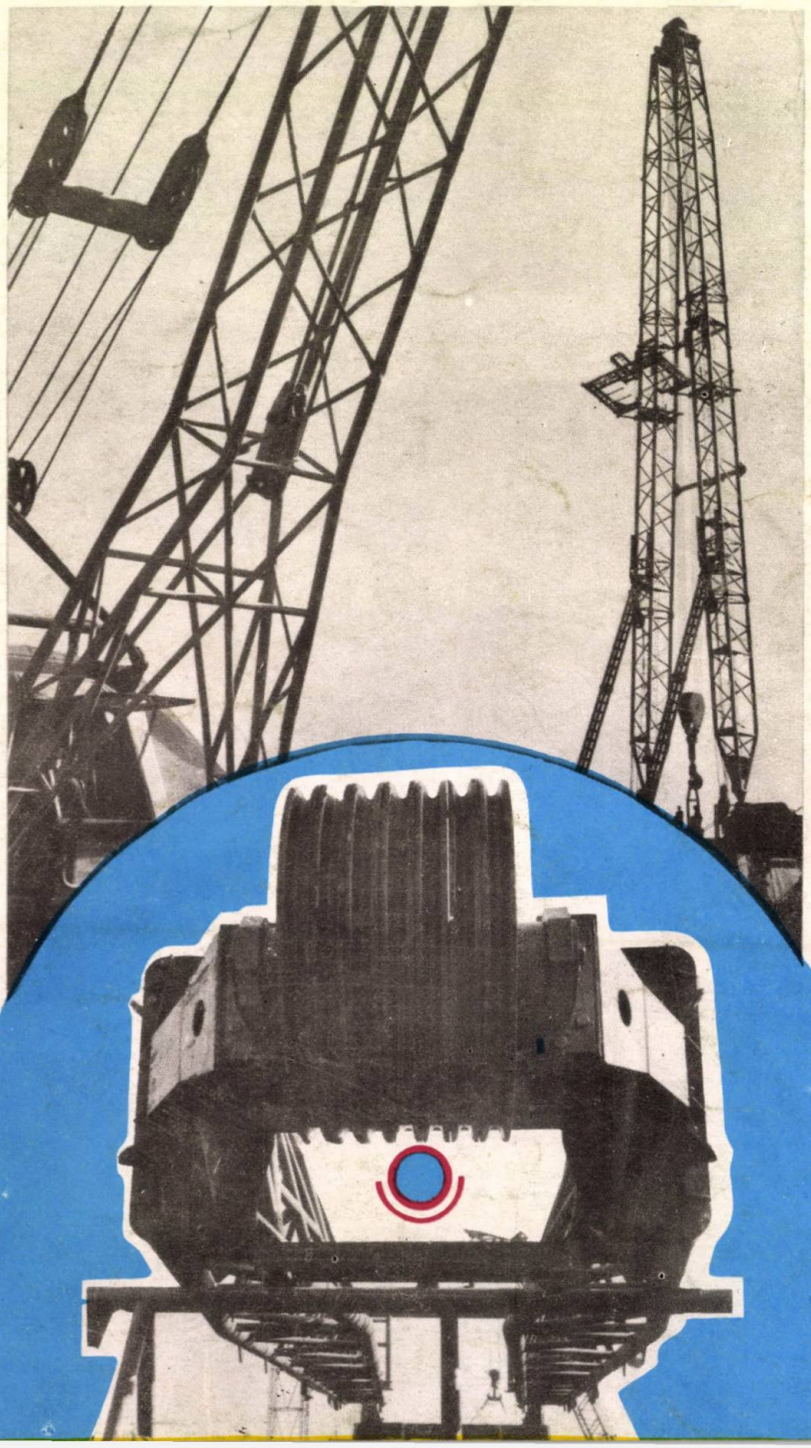

PRODUCE ŞI LIVREAZĂ :

Utilaj pentru industria chimică şi de rafinării — condensatoare, schimbătoare de căldură, evaporatoare, reactoare, coloane, instalaţii de cocsare, conducte cu diametre mari, recipienţi pentru depozitarea şi distribuţia gazelor lichefiate

Rulmenţi speciali de diferite tipuri, rulmenţi axiali-radiali oscilanţi cu role butoi asimetrice, seria 29456 şi 29436 pentru capete hidraulice

Lei 2

LUMEA

Nr. 36 *joi 28 august 1969*

CABINETUL DE PARTID
BIBLIOTECA
SIBIU

Gloriosul jubileu al României socialiste

Ministrul de externe al Iranului despre relațiile dintre IRAN ȘI ROMÂNIA

Stenograma dialogului HOUSTON COLUMBIA VULTURUL

Imagini din R. D. VIETNAM

„Eroziunea" monedelor occidentale

23 AUGUST 1969

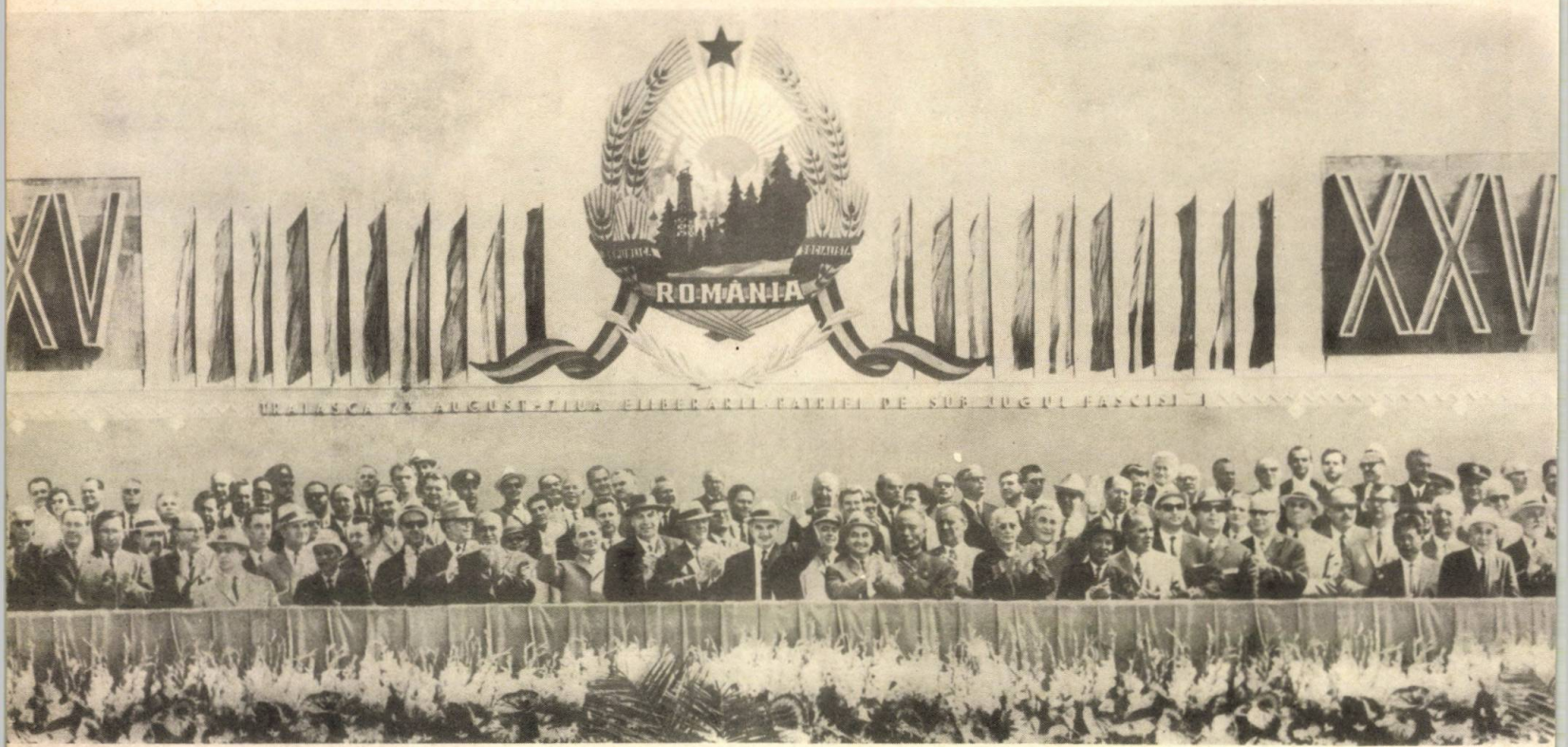

CABINETUL DE PARTID
BIBLIOTECA
SIBIU

LUMEA

Nr. 36 (305) — 28 AUGUST 1969

sumar

SĂRBĂTORIREA GLORIOSULUI JUBILEU AL ROMÂNIEI SOCIALISTE

2 Anii marilor împliniri. *Eugen Pop*
3 Manifestări de stimă și prețuire. *Ilie Șerbănescu*

SINTEZE

5 Prietenia frățească cu țările socialiste — obiectiv central al politicii externe a României. *Vasile Șandru, adjunct al ministrului afacerilor externe*

CONVORBIRI, INTERVIURI

8 ARDESHIR ZAHEDI, *ministrul afacerilor externe al Iranului*
14 MARCELINO DOS SANTOS, *președinte în exercițiu al Consiliului Mișcărilor de Eliberare Națională din coloniile portugheze*

ARTICOLE

9 Puncte de reper iraniene. *Gheorghe Oproiu*
11 Imperativul respectării principiilor de bază ale relațiilor între state. *I. Florescu*
12 Incendierea moscheii Al Aksa — act condamnat de opinia publică
13 Semnificații ale alegerilor prezidențiale din India. *Radu Budeanu*
15 Două hotărîri diferite, dar cu efect comun. *Anca Voican*
21 „Eroziunea" monedelor occidentale. *Dr. Costin Kirițescu*
23 BOGOTA. Ce ascunde războiul petrolului din Caraibe. *Leopoldo Vargas*
24 Primul dialog Pămînt—Lună. Stenograma convorbirilor Houston—„Columbia-Vulturul"

REPORTAJ PE GLOB

16 Uriaș fluviu de energii. *Adrian Ionescu*

EVOCĂRI ISTORICE

18 30 de ani de la izbucnirea celui de-al doilea război mondial. *Cristian Popișteanu*

PUNCTE DE VEDERE DIN PRESA MONDIALĂ

27—30 Le Figaro, International Herald Tribune, L'Europeo, The Christian Science Monitor, L'Unita

PROFIL

30 CARLOS PENA ROMULO, *ministrul afacerilor externe al Filipinelor*

POȘTA REDACȚIEI (31—32)

În acest număr:

PRIETENIA FRĂȚEASCĂ CU ȚĂRILE SOCIALISTE — OBIECTIV CENTRAL AL POLITICII EXTERNE A ROMÂNIEI

pag. 5

Interviuri în exclusivitate

ARDESHIR ZAHEDI

ministrul afacerilor externe al Iranului

pag. 8

MARCELINO DOS SANTOS

președinte în exercițiu al Consiliului Mișcărilor de Eliberare Națională din coloniile portugheze

pag. 14

„EROZIUNE" MONETARĂ ÎN OCCIDENT

pag. 18

India: SEMNIFICAȚIA SCRUTINULUI PREZIDENȚIAL

pag. 13

PRIMUL DIALOG PĂMÎNT — LUNĂ

Stenograma oficială a convorbirilor între Houston și modulul lunar

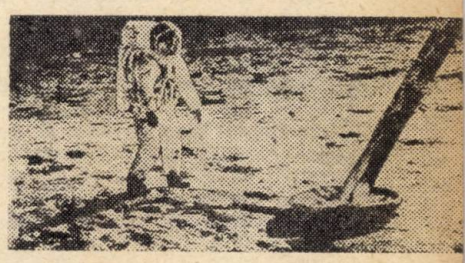

pag. 22

ANII MARILOR ÎMPLINIRI

Mulți din milioanele de participanți la marile demonstrații ale oamenilor muncii de la 23 August 1969 își vor fi adus aminte de zilele de foc ale lui August 1944, cînd îndemnurile la luptă lansate de partidul comunist înflăcărau inimile și căleau forța creatoare a maselor chemate să făurească noul destin al patriei. Mulțimile care au manifestat la 23 August 1969 au adus cu ele simbolurile și exprimările alegorice ale realităților acestui nou destin, care, în urmă cu 25 de ani, — la startul unei noi evoluții istorice — erau doar idealuri spre care tindeam.

Privim în urmă cu satisfacția marilor împliniri pe care numai orînduirea socialistă le poate asigura omului. Ascultînd sau citind cuvîntarea rostită de tovarășul Nicolae Ceaușescu la sesiunea jubiliară a Marii Adunări Naționale, consacrată împlinirii a 25 de ani de la eliberarea țării de sub jugul fascist, toți cetățenii patriei noastre au putut identifica realizările națiunii noastre socialiste cu profundele schimbări în viața fiecăruia din ei, suma acestora, esența lor, oferind, de fapt, tabloul general al societății românești de astăzi. Pentru că — așa cum sublinia secretarul general al partidului — **„socialismul a schimbat profund modul de existență al poporului, traiul material și spiritual al milioanelor de oameni ai muncii, a ridicat pe o treaptă nouă de civilizație masele largi populare de la orașe și sate"**. Înalta autoritate și prestigiul de care se bucură Partidul Comunist Român, aderiunea vibrantă a maselor la programul și politica partidului se întemeiază pe meritele sale istorice în organizarea și conducerea prefacerilor profund revoluționare care au marcat noul mod de existență al poporului nostru.

Bilanțul unui sfert de veac de la eliberarea României pune în evidență înțelepciunea cu care partidul a deschis căile noi ale dezvoltării sociale, capacitatea sa de a elabora și de a transpune în viață obiectivele construcției socialiste. Pentru Partidul Comunist Român nu există cauză mai sfîntă decît slujirea intereselor poporului. O arată chipul nou al României socialiste, economia și cultura ei, întreaga dezvoltare a țării pe spirala îndrăzneață a progresului ; o arată perspectivele luminoase ale anilor care urmează, proiectate cu siguranță și clarviziune științifică în paginile de istorie a viitorului, înfățișată la cel de-al X-lea Congres.

În marea sinteză a creației istorice, stimulate și valorificate din plin de orînduirea socialistă, încrederea maselor în justețea liniei partidului se sudează organic cu încrederea partidului în capacitatea maselor de a-și spune cuvîntul în problemele hotărîtoare ale politicii interne și externe a țării. Această permanentă comunicare dintre partid și popor a dat contururi tot mai largi rînduielilor socialiste din țara noastră, realizărilor istorice dobîndite de poporul român în cei 25 de ani ai noii sale existențe. Dimensiunile crescînde ale progresului multilateral au apărut cu deosebită pregnanță în perioada dintre ultimele două congrese ale partidului, etapă de mari transformări în înfăptuirea celor mai importante procese ale construcției socialiste. Pe bună dreptate s-a relevat, la cel de-al X-lea Congres, strălucita confirmare pe care o dă politicii P.C.R. practica socială. Să ne gîndim, de pildă, la faptul că, în 1968, producția industrială a întrecut de 14 ori nivelul ei din 1938, iar, după estimațiile Congresului, în 1975 va fi de 26—27 ori mai mare. Magistralele industriei socialiste trec astăzi prin toate regiunile țării, aducînd pe întregul teritoriu al patriei ritmul contemporan, modern, al dezvoltării economice. Impulsul constient, organizat, dat de partid întregii vieți economice și sociale a cuprins și lumea satului, scoțînd-o din imobilismul și înapoierea în care o ținuse regimul burghezo-moșieresc și asigurîndu-i țărănimii o nouă condiție socială și umană. Muncitorii, țăranii și intelectualii, generația lui 23 August 1944 și cea de azi si-au legat destinele de existența socialismului, slujindu-l cu acea forță uriașă pe care o conferă acestei măreațe opere emanația voinței și înțelepciunii întregului popor, unitatea întregii națiuni socialiste în jurul Partidului Comunist Român.

În pătrarul de veac scurs de la 23 August 1944, societatea românească a dobîndit, în ansamblul ei, un relief nou. Un exemplu semnificativ îl oferă în această privință creșterea numărului salariaților din economia națională — în 1968, de 3,4 ori mai mare decît în 1938. Și nu este vorba doar de creșteri cantitative (deși acestea reprezintă, chiar numai prin ele însele, un indice important al progresului), ci, în primul rînd, de transformări calitative, de noi raporturi sociale care solicită participarea maselor populare la exercitarea puterii, la elaborarea și aplicarea întregii politici a statului și partidului. S-a înfăptuit, pentru prima oară în istoria țării, principiul suveranității poporului în stat, întreaga putere aparținînd poporului și exercitîndu-se de către el, prin reprezentanții săi aleși. Egalitatea în drepturi a tuturor cetățenilor, lărgirea continuă a democrației socialiste reprezintă întruchiparea idealurilor de libertate și dreptate socială pentru care au militat neabătut clasa muncitoare, cei mai buni fii ai țării, mințile cele mai luminate ale poporului român. Hotărîrile de importanță istorică ale celui de-al X-lea Congres al P.C.R. exprimă, în spiritul și litera lor, forța democratismului socialist, adoptarea lor fiind precedată de largi dezbateri ale tuturor comuniștilor, de manifestarea interesului larg, al întregului popor, față de proiectele noastre.

Sărbătorirea zilei de 23 August a prilejuit reafirmarea hotăririi tuturor oamenilor muncii de a traduce în viață liniile directoare ale Congresului, sprijinul unanim acordat politicii interne și internaționale a partidului și statului nostru.

Orientarea externă a partidului și statului nostru, elaborată într-o unitate organică cu politica internă, se caracterizează printr-o neabătută principialitate, printr-o concordanță deplină între principii și fapte, între declarații și acțiuni. La sesiunea jubiliară a Marii Adunări Naționale au fost reafirmate obiectivele și principiile politicii externe a României, poziția sa constructivă în toate domeniile vieții internaționale.

Ca țară socialistă, este firesc ca legăturile cele mai strînse ale României să fie cele pe care le-a stabilit și le dezvoltă cu celelalte țări socialiste. **„În centrul politicii noastre** — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu — **va sta și în viitor întărirea prieteniei, alianței și colaborării cu toate țările socialiste — de care ne leagă solidaritatea frățească întemeiată pe identitatea de orînduire socială, pe ideologia marxist-leninistă, pe țelurile comune ale luptei pentru socialism și comunism, pentru pace"**. Toate actele de politică internațională ale României sînt călăuzite de interesele majore ale țării noastre, ale socialismului și păcii în lume, de scopurile nobile ale dezvoltării omenirii pe calea păcii și progresului social. România se afirmă ca un detașament activ în lupta revoluționară a popoarelor pentru libertate națională și socială, aducîndu-și contribuția la cursul nou al istoriei contemporane, la întărirea forțelor angajate în lupta antiimperialistă. Delegațiile țărilor socialiste prezente la festivitățile jubiliare, ca și mesajele adresate P.C.R., poporului român, de numeroase detașamente ale forțelor socialismului și progresului din întreaga lume, au ilustrat încă o dată legăturile puternice de solidaritate care ne unesc de țările socialiste, de mișcarea comunistă și muncitorească internațională, de mișcarea antiimperialistă și anticolonialistă, de toate forțele care acționează în direcția înnoirilor sociale contemporane.

Lumea este confruntată, astăzi, cu o serie de probleme dificile, de mare complexitate, care trebuie să-și găsească o asemenea soluționare, încît să asigure pacea și comunicarea eficientă între popoare. Este în convingerea partidului și statului nostru — această convingere fiind manifestă în întreaga lor activitate pe plan internațional — că toate statele, mari sau mici, sînt chemate să participe activ la dezbaterea și soluționarea problemelor de care depind soarta păcii, evoluția progresistă a omenirii. Pozițiile românești față de procesele istorice contemporane, față de problemele cele mai diverse ale realităților internaționale se bucură de prestigiu și apreciere în lumea întreagă pentru că punctul de pornire al partidului și statului nostru în abor-